

วิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบท
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง

GUIDELINES FOR SCHOOL ADMINISTRATION TO ENHANCE SAFETY IN
THE EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC) IN SCHOOLS UNDER
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
CHONBURI RAYONG

สุรัสวดี สุขยิ่ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2569

วิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบท
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง

GUIDELINES FOR SCHOOL ADMINISTRATION TO ENHANCE SAFETY IN
THE EASTERN ECONOMIC CORRIDOR (EEC) IN SCHOOLS UNDER
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
CHONBURI RAYONG

สุรัสวดี สุขยิ่ง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2569

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
GUIDELINES FOR SCHOOL ADMINISTRATION TO ENHANCE SAFETY IN THE EASTERN
ECONOMIC CORRIDOR (EEC) IN SCHOOLS UNDER SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

สุรัสวดี สุขยิ่ง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนะ)

ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิกุล สมบูรณ์)

กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.เรังวิชญ์ นิลโคตร)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.วิวุฒิ บุญลอย)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2569

สุรัสวดี สุขยิ่ง. (2569). แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา
ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การปฏิบัติตามมาตรการด้านการบริหารจัดการ
ความปลอดภัยของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2) เปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากรในด้านมาตรการการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ 3) นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี การศึกษาเชิงปริมาณ
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี
ระยอง จำนวน 351 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการศึกษาเชิงคุณภาพ
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ที่มีส่วนร่วม
ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัย จำนวน 12 คน และการจัดสนทนากลุ่ม
จำนวน 5 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดคุณภาพ
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ 1) มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ปี 2) มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยอย่างน้อย 2 ปี และ 3) ยินดีและให้ความร่วมมือ
ให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้ วิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามและนำเสนอด้วยรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา
เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.60) ด้านสุขภาพ
และความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.66) ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ
($\bar{X}$ = 4.52, SD = 0.67) และ ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($\bar{X}$ = 4.50, SD = 0.71)
ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัย
ของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านความปลอดภัยทางกายภาพ ด้านการป้องกัน

และรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน และด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ส่วนด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน 3) แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย (1) การสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ (2) การจัดการสุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม (3) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก (4) การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ (5) การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้าง ซิตความสามารถของบุคลากร และ (6) การติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน

ข้อค้นพบของการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบท เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกันทุกมิติ มิใช่ เพียงการกำหนดมาตรการป้องกันเหตุเฉพาะหน้า แต่ต้องครอบคลุมตั้งแต่นโยบายเชิงยุทธศาสตร์ การดูแลสุขภาวะของนักเรียนและบุคลากร การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม การเตรียมพร้อมต่อเหตุฉุกเฉิน การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงงาน อย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย มั่นคง และเอื้อต่อ การเรียนรู้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, ยกระดับ, ความปลอดภัยในสถานศึกษา, เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Suratsawadee Sukying. (2026). **Guidelines for School Administration to Enhance Safety in the Eastern Economic Corridor (EEC) in Schools under Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong**. Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University. Principal Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Lita Somboon

Abstract

This research aimed to: 1) examine the current implementation of safety management measures in schools under Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, 2) compare staff perceptions regarding safety management measures in these schools, and 3) propose management guidelines to enhance school safety in the region. The study employed mixed-methods design. In the quantitative phase, the sample consisted of 351 teachers working in schools under Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. Data were collected through a five-point Likert scale questionnaire, which yielded an overall reliability coefficient of 0.97. Statistical analyses employed included: percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, Cronbach's alpha coefficient, t-test, and one-way ANOVA. In the qualitative phase, data were obtained through in-depth interviews with 12 school administrators and a focus group discussion with 5 participants who were not part of the interview group. Purposive sampling criteria required key informants who: 1) had at least three years of experience as school administrators, 2) were involved in school safety management for at least two years, and 3) were willing to provide information and participate in additional inquiries when necessary. Data analysis was conducted using content analysis, triangulation and descriptive presentation.

Key findings revealed that: 1) the overall perception of personnel regarding school safety management in the Eastern Economic Corridor (EEC) context was at a very high level ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.66). When ranked by mean score, the dimensions were: traffic and environmental safety ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.60), student and staff health and safety ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.66), physical safety ($\bar{X}$ = 4.52, SD = 0.67), and emergency prevention and response ($\bar{X}$ = 4.50, SD = 0.71); 2) when comparing perceptions by gender, statistically significant differences at the .05 level were found in physical safety, emergency prevention and response, and student and staff health and safety, while no significant differences were found in traffic and environmental safety. When classified by highest educational qualification, no significant differences were observed

in either overall or specific dimensions. However, when classified by work experience, statistically significant differences at the .05 level were found in all dimensions; 3) six key guidelines were proposed for developing school safety management: (1) strategic governance and policies, (2) health and well-being management, (3) infrastructure and facilities management, (4) emergency preparedness and response, (5) leadership and capacity building, and (6) data-driven monitoring and improvement.

The findings suggest that enhancing school safety in the Eastern Economic Corridor context requires a systematic and interconnected approach. It should not be limited to short-term preventive measures, but should cover strategic policy, student and staff well-being, infrastructure and environmental management, emergency preparedness, personnel capacity building, and the use of data for continuous improvement. Together, these elements enable schools to become safe, stable, and supportive learning environments that respond more effectively to the changing risks of the area.

Keywords: School Management, Enhancement, School Safety, Eastern Economic Corridor

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยและการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และการสนับสนุนจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณและแสดงความขอบคุณ ดังต่อไปนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนวทางการศึกษา ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนา ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม ประกอบด้วย นายปรีชา นาคศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่ง"วิทยสถาวร" ดร.กุสุมา ยี่ภู่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ศรีบุญยานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ ระพีแสง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษา และวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร สายเสนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และผู้อำนวยการสำนัก ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นายอรรถพล วงศ์บุปผา ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ นายศักดิ์ดา สรรเสริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวังจันทร์วิทยา ดร.จรีพร รักสบาย ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม นางสาวมณฑาทิพย์ เสาวคนธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย นางจิตติรัตน์ ภูริปัญญาวรกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน ระยองวิทยาคมนิคมอุตสาหกรรม นางกฤติกา เบญจมาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา นายดิเรก อุทรทวิการ ณ อยุธยา รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา นางสาวเข็มจิรัฐ ภัทร์จิโรจน์กุล รองผู้อำนวยการโรงเรียนวังจันทร์วิทยา นางเยาวภา ล้นขุนทด รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา นายศุภากร งามเสงี่ยม รองผู้อำนวยการ โรงเรียนระยองวิทยาคมนิคมอุตสาหกรรม นายสิโรจน์ สร้อยศิริ รองผู้อำนวยการโรงเรียน อ่างศิลาพิทยาคม นายไชยวัฒน์ บุญมี รองผู้อำนวยการโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย และนางอัจฉรา จูเจริญ รองผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วม การสนทนากลุ่ม ได้แก่ นายปรีชา นาคศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่ง"วิทยสถาวร" นางชวนพิศ คาศสนิท รองผู้อำนวยการโรงเรียนแก่ง"วิทยสถาวร" นางวรรณวิมล รัตนคุณ รองผู้อำนวยการโรงเรียน แก่ง"วิทยสถาวร" นางอังคณี ล้อมจันทร์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนแก่ง"วิทยสถาวร" และ นายมนตรี ชูราศรี รองผู้อำนวยการโรงเรียนแก่ง"วิทยสถาวร" ที่ได้ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ อันมีค่าต่องานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบ

แบบสอบถามอย่างดียิ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ
ที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบผลงานวิจัยฉบับนี้ให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่า ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน
ที่มีส่วนสำคัญในการหล่อหลอม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ้ง
ในน้ำใจไมตรีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์
ต่อการพัฒนาการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร
ทางการศึกษาต่อไป

สุรัสวดี สุขยิ่ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ.....	(7)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ.....	(11)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 ตัวแปรที่ศึกษา.....	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
1.8 สมมติฐานการวิจัย.....	12
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1 การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา.....	14
2.1.1 ทฤษฎีและความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษา	14
2.1.2 ความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา.....	16
2.1.3 หลักการและมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา.....	19
2.1.4 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการส่งเสริมความปลอดภัย	21
2.1.5 การยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา.....	23
2.2 กรอบกฎหมายและนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา.....	24
2.2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	24
2.2.2 พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน พ.ศ. 2554	26
2.2.3 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรฐานความปลอดภัย อาคารเรียน	27
2.2.4 กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศและฝุ่น PM2.5.....	28
2.2.5 นโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.).....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 2 (ต่อ)

หน้า

2.3	มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
2.3.1	ความปลอดภัยทางกายภาพ	30
2.3.2	การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	34
2.3.3	สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	35
2.3.4	ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	36
2.3.5	มาตรการในการดูแลความปลอดภัย 3 ด้าน	37
2.4	บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	39
2.4.1	ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	39
2.4.2	มาตรการความปลอดภัยและการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	42
2.4.3	พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 (EEC)	43
2.4.4	บริบทความปลอดภัยของสถานศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก (EEC)	44
2.4.5	ความท้าทายและสถานการณ์ด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	46
2.5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
2.5.1	งานวิจัยต่างประเทศ	49
2.5.2	งานวิจัยในประเทศ	52
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	63
3.1	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
3.2	การศึกษาเชิงปริมาณ	64
3.2.1	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ	64
3.2.2	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ	64
3.2.3	การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ	65
3.2.4	การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ	65
3.2.5	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ	67
3.2.6	สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ	67
3.2.7	สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการศึกษาเชิงปริมาณ	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 (ต่อ)	หน้า
3.3 การศึกษาเชิงคุณภาพ.....	68
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	68
3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	68
3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	68
3.3.4 การทดสอบสมมติฐานการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	69
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	110
5.2 อภิปรายผล.....	112
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	136
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	158
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	166
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	175
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	180

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางสังเคราะห์ความเชื่อมโยงของงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา	58
2.2 ตารางสังเคราะห์ความเชื่อมโยงของงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา	60
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	63
4.1 จำนวนและร้อยละของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานและ ขนาดของสถานศึกษา.....	71
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	73
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	74
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	75
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	76
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	77
4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยรวมและรายด้าน	80
4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน	81
4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน	82
ง.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	167
ง.2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	172
ง.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	174
จ.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	176
จ.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	178

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
4.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบท เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง.....	107
4.2 การคิดเชิงระบบ Systematic Thinking.....	108

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายหลักที่วางรากฐานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นพื้นที่สำคัญที่ต้องได้รับการดูแลด้านความปลอดภัยเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เด็กและเยาวชนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นนี้ จึงได้กำหนดกรอบกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542 : 1-10) กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำมาตรการป้องกันอันตรายและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดเตรียมอุปกรณ์และระบบความปลอดภัยพื้นฐาน เช่น ทางหนีไฟ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และการดูแลระบบไฟฟ้าในอาคารเรียน นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการบูรณาการความรู้ด้านความปลอดภัยเข้าไปในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการป้องกันตนเองและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม การเสริมความเข้มแข็งด้านความปลอดภัยในสถานศึกษายังได้รับการส่งเสริมจากพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยที่ครอบคลุมทั้งผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา กฎหมายฉบับนี้เน้นย้ำความสำคัญของการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความพร้อมในการรับมือกับเหตุฉุกเฉิน และการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ โดยให้ความสำคัญกับระบบระบายอากาศ การจัดการพื้นที่ที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ และการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุที่จำเป็น(พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554, 2554 : 5) ในมุมมองระดับสากลนั้น องค์การยูเนสโก (UNESCO) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางและมาตรฐานด้านความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษา โดยในปี 2561 ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย (UNESCO, 2018 : 1-10) องค์การยูเนสโกได้แนะนำให้สถานศึกษาจัดทำคู่มือความปลอดภัย ดำเนินการฝึกอบรมครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และมีการตรวจสอบมาตรการความปลอดภัยเป็นระยะ เพื่อให้มั่นใจว่าอาคารและพื้นที่เรียนมีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการเรียนรู้อยู่เสมอ องค์การอนามัยโลก (WHO) ก็ได้มีส่วนร่วมในการยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้แนวทางที่ครอบคลุมทั้งด้านความปลอดภัยทางกายภาพและสุขภาพจิต องค์การอนามัยโลก แนะนำให้สถานศึกษาจัดทำแผนป้องกันอุบัติเหตุที่ครอบคลุม มีระบบการควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพจิตของทั้งผู้เรียนและบุคลากร แนวทางนี้สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับสุขภาพแบบองค์รวมในสถานศึกษา

การมีกรอบกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนทั้งจากภายในประเทศและมาตรฐานสากล ช่วยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน การบูรณาการระหว่างกฎหมายภายในประเทศและแนวทางสากลยังช่วยยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษาไทยให้ทัดเทียมกับนานาชาติ และที่สำคัญที่สุดคือ ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและชุมชนว่า สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของบุตรหลานอย่างแท้จริง

สถานการณ์ปัจจุบันในประเทศไทย พบปัญหาอันอาจส่งผลถึงความปลอดภัยของสถานศึกษา ในหลายด้าน เช่น เหตุการณ์แก๊สระเบิดในโรงงานเหล็กชินเคอหยวน สตีล จำกัด ในอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2567 ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บ 7 ราย (ไทยพีบีเอส (Thai PBS), 2567 : ออนไลน์) การข่มขู่และเหตุการณ์กราดยิงในโรงเรียน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาประเทศไทยพบกรณีการข่มขู่และพฤติกรรมรุนแรงในสถานศึกษามากขึ้น โดยมีรายงานเหตุการณ์ที่นักเรียนหรือบุคคลภายนอกใช้สื่อออนไลน์ในการข่มขู่จะก่อเหตุรุนแรงในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งสถานที่สาธารณะและสถานศึกษา (ไทยโพสต์, 2567 : ออนไลน์) รวมถึงปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ซึ่งกลายเป็นหนึ่งในปัญหามลพิษทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งประกอบด้วย จังหวัด ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา สถานศึกษาภายในพื้นที่นี้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงอย่างมากจากมลพิษทางอากาศ ซึ่งเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่อ่อนไหวต่อผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 หากไม่มีมาตรการที่เพียงพอในการป้องกัน อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพระยะยาวและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุขในปี 2567 พบว่าค่าฝุ่น PM2.5 ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.8 – 86.7 มคก./ลบ.ม. โดยจังหวัดระยองและชลบุรีเป็นพื้นที่ที่มีค่าฝุ่นเกินมาตรฐานในหลายช่วงเวลา ซึ่งสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรมและการจราจรหนาแน่นก็ได้รับผลกระทบโดยตรง การศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนมีความเสี่ยงสูงต่อปัญหาสุขภาพจาก PM2.5 โดยเฉพาะกลุ่มโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคหืด ภูมิแพ้ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และการติดเชื้อทางเดินหายใจ นอกจากนี้ยังพบปัญหา โรคตาอักเสบ ผิวหนังอักเสบ และโรคเกี่ยวกับระบบหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งเป็นผลจากการสัมผัสฝุ่นละอองเป็นเวลานาน ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังสุขภาพแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ใช้ชีวิตในพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูงมีอัตราการขาดเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเจ็บป่วยจากโรคที่เกี่ยวข้องกับ PM2.5 (กระทรวงสาธารณสุข, 2567 : ก-ง) ปัญหานี้ไม่เพียงกระทบต่อสุขภาพของเด็ก แต่ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เนื่องจากนักเรียนอาจมีสมาธิในการเรียนลดลงจากการป่วยที่เกิดขึ้น

แนวคิดเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษาเริ่มได้รับความสนใจอย่างจริงจังภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อองค์การสหประชาชาติประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในปี พ.ศ. 2491 ที่ให้ความสำคัญกับสิทธิทางการศึกษาและความปลอดภัยของเด็ก (United Nations,

1948 : 1-10) จากนั้นแนวคิดนี้ได้พัฒนาและขยายขอบเขตมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษ 1960 ที่สหรัฐอเมริกาเริ่มตระหนักถึงอันตรายในโรงเรียนจากเหตุการณ์ไฟไหม้โรงเรียนในชิคาโก ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงมาตรฐานความปลอดภัยในอาคารเรียนครั้งใหญ่ (National Fire Protection Association, 2000 : 1-20) ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 องค์การสหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งกำหนดให้รัฐภาคีต้องประกันว่าสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กและต้องจัดให้มีความปลอดภัยในทุกด้าน (UNICEF, 1989) ประเด็นด้านความปลอดภัยในสถานศึกษายิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในโรงเรียนหลายครั้ง โดยเฉพาะเหตุการณ์ยิงที่โรงเรียนคอลลัมโบใน ปี พ.ศ. 2542 ที่นำไปสู่การปฏิรูประบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนทั่วโลก (Department of Homeland Security, 2004) สำหรับประเทศไทย แนวคิดเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542 : 1) ที่นำไปสู่การออกข้อกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนที่เข้มงวดขึ้น ในปัจจุบัน แนวคิดเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษาได้ขยายขอบเขตครอบคลุมทั้งความปลอดภัยทางกายภาพ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ ดังที่ปรากฏในแผนความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษาของยูเนสโก (UNESCO, 2018 : 1-10) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สถานศึกษาต้องเผชิญในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังได้เน้นย้ำความสำคัญของความปลอดภัยด้านสุขอนามัยในสถานศึกษา นำไปสู่การปรับปรุงมาตรฐานและแนวปฏิบัติด้านสุขอนามัยในสถานศึกษาทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย การพัฒนาแนวคิดเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อความเสี่ยงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทุกคน

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) มีจุดเริ่มต้นจากโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard Development Program: ESB) ซึ่งได้รับการริเริ่มภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525–2529) ในปี พ.ศ. 2524 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมปิโตรเคมี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566 : ออนไลน์) การพัฒนาโครงการ ESB ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในภูมิภาคดังกล่าว นำไปสู่การต่อยอดเป็นโครงการ EEC ในปี พ.ศ. 2560 ภายใต้ยุทธศาสตร์ "ไทยแลนด์ 4.0" ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยรัฐบาลได้กำหนดให้พื้นที่ EEC ครอบคลุม 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา และส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ

(สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2566 : ออนไลน์) เพื่อให้การดำเนินโครงการ EEC เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2561 โดยกฎหมายฉบับนี้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและมาตรการสนับสนุนการลงทุนแก่นักลงทุนที่เข้ามาดำเนินธุรกิจในพื้นที่ EEC ทั้งในภาคอุตสาหกรรม การขนส่ง และการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (DDproperty, 2566 : ออนไลน์) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจึงเป็นผลจากการวางรากฐานของโครงการ ESB และการขับเคลื่อนเชิงนโยบายของรัฐบาลไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศ และสร้างความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลก

ในปัจจุบัน สถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor หรือ EEC) กำลังเผชิญกับความท้าทายด้านความปลอดภัยในหลากหลายรูปแบบ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วในจังหวัดชลบุรีและระยอง ด้วยลักษณะของ EEC ที่เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ มีอุตสาหกรรมที่สำคัญและโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ จึงทำให้เกิดการขยายตัวของโรงเรียนและสถานศึกษาในพื้นที่นี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : ออนไลน์) ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายในด้านความปลอดภัยทั้งในและนอกสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการคมนาคม อุบัติเหตุทางถนน ความปลอดภัยด้านอาชีวอนามัย ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566 : 1-19) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 51 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชลบุรีและระยอง มีภารกิจสำคัญในการดำเนินมาตรการเพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566ข : 3-25) การจัดการความปลอดภัยที่ดีในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงหลักการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในโรงเรียนและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก หนึ่งในประเด็นความปลอดภัยที่สำคัญคือด้านกายภาพ จากการศึกษาของธรรมาธรณ์ โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567 : 2399-2412) พบว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่ดังกล่าวต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการจราจรที่หนาแน่น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่จำนวนมากและสิ่งก่อสร้างที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมใกล้เคียงยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักเรียน ทำให้การพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างที่นักเรียนเข้ามาเรียนในสถานศึกษา หลักการบริหารจัดการความปลอดภัยที่ครอบคลุมควรเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ อติศร ดีปานธรรม, ปรีชา ดิลกภูมิสิทธิ์ และกิตติวงศ์ สาสวด (2562 : 66-75) นำเสนอรูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม โดยให้ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนทุกคนมีบทบาทในการป้องกันและเฝ้าระวังความปลอดภัยในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักเรียนช่วยสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัย

และลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานด้านนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะความปลอดภัยแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจและสามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม

นอกจากความปลอดภัยทางกายภาพแล้ว ความปลอดภัยทางสังคมยังเป็นปัญหาที่ต้องเผชิญในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในเขต EEC โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมที่แพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ชุมชนแออัดและเขตอุตสาหกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภูมิหลังของนักเรียนยังเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การทะเลาะวิวาทและการรังแกกันทั้งในรูปแบบทางกายภาพและทางออนไลน์ การส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยทางสังคมในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ต้องให้ความสำคัญผ่านการจัดตั้งศูนย์ดูแลความปลอดภัยในโรงเรียน (Safety Center) และการจัดอบรมความรู้ด้านความปลอดภัยแก่นักเรียนและบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้นำมาซึ่งความท้าทายด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญที่สถานศึกษาต้องเผชิญ นักเรียนในปัจจุบันมีโอกาสในการใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางออนไลน์จากบุคคลแปลกหน้า การเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมและการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ด้วยเหตุนี้ ทิตยธรรค์ มณีวัฒน์ (2566 : 230-243) ได้เสนอแนะว่าสถานศึกษาควรดำเนินการในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อร่วมมือในการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่อาจเกิดขึ้นและให้ความรู้ด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์แก่นักเรียนและครู ความปลอดภัยด้านสุขภาพจิตก็เป็นประเด็นที่สำคัญเนื่องจากผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักเรียนที่ย้ายถิ่นฐานมาพร้อมครอบครัวเพื่อเข้ามาทำงานในเขต EEC อาจประสบปัญหาในการปรับตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจในระยะยาว จากการสำรวจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (2566) พบว่า โรงเรียนในสังกัดได้ดำเนินมาตรการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสุขภาพจิตแก่นักเรียนและบุคลากร ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทักษะในการรับมือกับความเครียดและการส่งเสริมให้มีการปรึกษาด้านจิตใจในสถานศึกษา การให้ความสำคัญกับสุขภาพจิตของนักเรียนเป็นการบูรณาการแนวทางการบริหารความปลอดภัยในเชิงจิตวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอาภาพร วรรณสุนธยา และคณะ (2567 : 15-27) ที่เน้นถึงการมีส่วนร่วมของหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนสุขภาพจิตของนักเรียนและครู การสร้างความร่วมมือเช่นนี้ยังเป็นแนวทางที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ใช้ในการเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การสนับสนุนและการดูแลที่ครอบคลุมทุกด้านของความปลอดภัย มาตรการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในด้านความปลอดภัยทั้ง 4 ด้านนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีนโยบายความปลอดภัยที่ครอบคลุมทุกมิติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ออกนโยบายที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรับมือกับปัญหาความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมถึง

การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สถานการณ์ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองในปัจจุบัน กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนและมีความเสี่ยงสูง อันเนื่องมาจากการเป็นพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเคลื่อนย้ายประชากรอย่างรวดเร็ว จากรายงานสถานการณ์ความปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (2566 : 1-15) พบว่า ในปีการศึกษา 2565 เกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียนหลายครั้ง โดยเฉพาะอุบัติเหตุจากการเดินทาง มาโรงเรียนในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่น การทะเลาะวิวาทระหว่างนักเรียนต่างโรงเรียน และปัญหา ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร พุทธิรัตน์ และคณะ (2566 : 1113-1125) ที่พบว่า โรงเรียนในเขตพื้นที่ EEC มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูงกว่าพื้นที่ โดยเฉพาะในด้านอาชญากรรมและยาเสพติด นอกจากนี้ ผลการสำรวจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ชลบุรี (2566 : 1-18) ยังชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดระบบการจัดการความปลอดภัย ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร ขณะที่ สมฤดี กลิ่นหอม และไพโรจน์ เจริญชุลกุล (2566 : 519-530) ได้ศึกษาพบว่า การบริหารจัดการ ความปลอดภัยในสถานศึกษาเขต EEC มีความท้าทายพิเศษเนื่องจากความหลากหลายทางสังคมและ วัฒนธรรมของนักเรียน ซึ่งมาจากครอบครัวที่อพยพย้ายถิ่นมาทำงานในภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับ ผลการวิจัยของ วีรพงศ์ มิตรสันเทียะ และคณะ (2567 : 12-24) ที่พบว่า ระบบดูแลความ ปลอดภัยในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังเป็นการทำงานแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และไม่สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างทันทั่วถึง โดยเฉพาะภัยคุกคาม ทางไซเบอร์และปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว นำไปสู่ความจำเป็นในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหาร จัดการความปลอดภัยแบบบูรณาการสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสามารถรองรับความท้าทาย ด้านความปลอดภัยที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในอนาคต จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การปฏิบัติมาตรการด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของ บุคลากรในด้านมาตรการการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากรในด้านมาตรการการบริหารจัดการความปลอดภัย
ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย
ของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งให้เกิดผลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงในกระบวนการบริหารจัดการ
เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแก่ผู้เรียนและบุคลากร

1. ได้สารสนเทศการรับรู้ของบุคลากรต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัย
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบท
เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

3. สามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัย
ของสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมวิธี หรือ Mixed Method
กล่าวคือ ใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative
Research) ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
(Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,864 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566ก : 7)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี และ
มอร์แกน ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified
random sampling) จำแนกตามจังหวัดที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 351 คน
(Krejcie and Morgan, 1970 : 607 – 610)

ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ การจัดสนทนากลุ่ม
(Focus Group Discussion) โดยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย
การตรวจสอบแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นั้นถูกต้องหรือไม่

จากนั้นนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาทำการยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Review) โดยนำเสนอข้อมูลให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือและความเหมาะสม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. การศึกษาใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสองรูปแบบ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 12 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 5 คน โดยเป็นกลุ่มที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้มุมมองด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาที่หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น ทั้งนี้กำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ 3 ประการ คือ 1) มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี และ 3) ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อมีความจำเป็น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด

1.2.1 ปริญญาตรี

1.2.2 ปริญญาโท

1.2.3 ปริญญาเอก

1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1.3.1 ประสบการณ์ฯ ต่ำกว่า 5 ปี

1.3.2 ประสบการณ์ฯ ตั้งแต่ 5-10 ปี

1.3.3 ประสบการณ์ฯ ตั้งแต่ 10-20 ปี

1.3.4 ประสบการณ์ฯ ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

1.4 ขนาดของสถานศึกษา

1.4.1 ขนาดใหญ่พิเศษ

1.4.2 ขนาดใหญ่

1.4.3 ขนาดกลาง

1.4.4 ขนาดเล็ก

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวชี้วัดความปลอดภัยของสถานศึกษาตามที่สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งกำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น

2.1 ความปลอดภัยทางกายภาพ

- 2.1.1 ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความปลอดภัย การติดตั้งกล้องวงจรปิดและรั้วรอบบริเวณโรงเรียน
- 2.1.2 การตรวจสอบและบำรุงรักษาสสิ่งปลูกสร้างให้มั่นคงปลอดภัย
- 2.1.3 การจัดการจุดเสี่ยง เช่น ทางเดิน ระบบไฟฟ้า และอาคารที่มีการใช้งานบ่อย
- 2.2 การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน
 - 2.2.1 ความพร้อมในการตอบสนองเหตุฉุกเฉิน การฝึกซ้อมหนีไฟ และการมีแผนฉุกเฉิน
 - 2.2.2 การจัดระบบการแจ้งเตือนภัยที่ทันสมัยและครอบคลุมทั้งโรงเรียน
 - 2.2.3 การมีช่องทางการสื่อสารและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีตำรวจและโรงพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน
- 2.3 สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร
 - 2.3.1 การป้องกันโรคติดต่อและการส่งเสริมสุขอนามัย การตรวจสุขภาพประจำปีและการรักษาความสะอาดในพื้นที่โรงเรียน
 - 2.3.2 การจัดห้องพยาบาลและอุปกรณ์ปฐมพยาบาลให้เพียงพอและพร้อมใช้งาน
 - 2.3.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง การรังแก และการล่วงละเมิด
- 2.4 ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม
 - 2.4.1 การจัดการด้านการจราจรในโรงเรียน การจัดให้มีจุดรับส่งนักเรียนที่ปลอดภัยและการจัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
 - 2.4.2 การลดปัจจัยเสี่ยงที่มาจากสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการกับมลพิษทางอากาศและน้ำในโรงเรียน
 - 2.4.3 การกำหนดกฎระเบียบและมาตรการลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุระหว่างเดินทางไปและกลับจากโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีสภาวะที่ปราศจากภัยหรือการพ่นภัย พื้นที่ในสถานศึกษาที่อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือเกิดอันตราย โดยมีมาตรการเชิงป้องกันที่เหมาะสม การติดตั้งรั้ว กล้องวงจรปิด และระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย ตลอดจนการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างปลอดภัย รวมถึงการไม่มีอันตราย การบาดเจ็บ การเสี่ยงภัย และการสูญเสีย ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินของนักเรียน ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

การป้องกันอุบัติเหตุ หมายถึง มาตรการแนวทางการดำเนินงานซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาใช้เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุภายในสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการวางแผนและจัดเตรียมมาตรการที่เหมาะสม การจัดตั้งระบบแจ้งเตือนภัย การติดตั้งกล้องวงจรปิด การจัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย และการฝึกอบรมทักษะการรับมือเหตุฉุกเฉินให้กับนักเรียนและบุคลากร

สุขภาวะทางจิตใจ หมายถึง นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษามีสภาวะความสมดุลและความมั่นคงทางจิตใจ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดสภาวะที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพ

ระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและมาตรการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเตรียมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับผู้เรียนและบุคลากร โดยรวมถึงการจัดทำแผนฉุกเฉิน การฝึกซ้อมการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน การตรวจสอบและประเมินสภาพความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา

ความปลอดภัยทางกายภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างและบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากร โดยการตรวจสอบและบำรุงรักษาอาคาร สิ่งก่อสร้าง ระบบสาธารณูปโภค และการจัดการพื้นที่ให้ปลอดภัยเหมาะสมต่อการใช้งาน รวมถึงการกำหนดพื้นที่ปลอดภัยและการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อเตือนภัยในจุดเสี่ยงตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนและเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยการจัดทำแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน การติดตั้งระบบเตือนภัย การอบรมและฝึกซ้อมบุคลากร รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อสถานการณ์ไม่คาดคิด

สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีมาตรการดูแลและส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ครอบคลุมการตรวจสุขภาพ การให้ความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันโรค รวมถึงการจัดการสุขาภิบาลและการเฝ้าระวังโรคติดต่อเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะที่ดีและปลอดภัยสำหรับทุกคนในสถานศึกษา

ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดลอม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควบคุมและจัดการการสัญจรทั้งภายในและรอบสถานศึกษาให้ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยการวางแผนการจัดการการเดินทาง การทำประกันอุบัติเหตุ และการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมโดยรอบโรงเรียน

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หมายถึง พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ครอบคลุมจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งมีการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว อันส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงโรงเรียนที่ต้องปรับตัวและเผชิญกับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากบริบทดังกล่าว

ความปลอดภัยของสถานศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง การบริหารจัดการและการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่มีความปลอดภัยรอบด้านให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากร โดยครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง กายภาพ สิ่งแวดล้อม จิตใจ และสังคมวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจ

และอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วในพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีลักษณะเฉพาะที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงจากมลพิษทางอุตสาหกรรม อุบัติเหตุ และภัยธรรมชาติ ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้เรียนและบุคลากร

การยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบและมีการวางแผนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษาในการรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบำรุงรักษามาตรการที่มีอยู่เดิม แต่เป็นการพัฒนาและปรับปรุงมาตรการความปลอดภัยให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม ผ่านการประเมินความเสี่ยงเชิงรุก การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ การพัฒนาบุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน เพื่อให้มั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคามทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
สถานศึกษา/โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

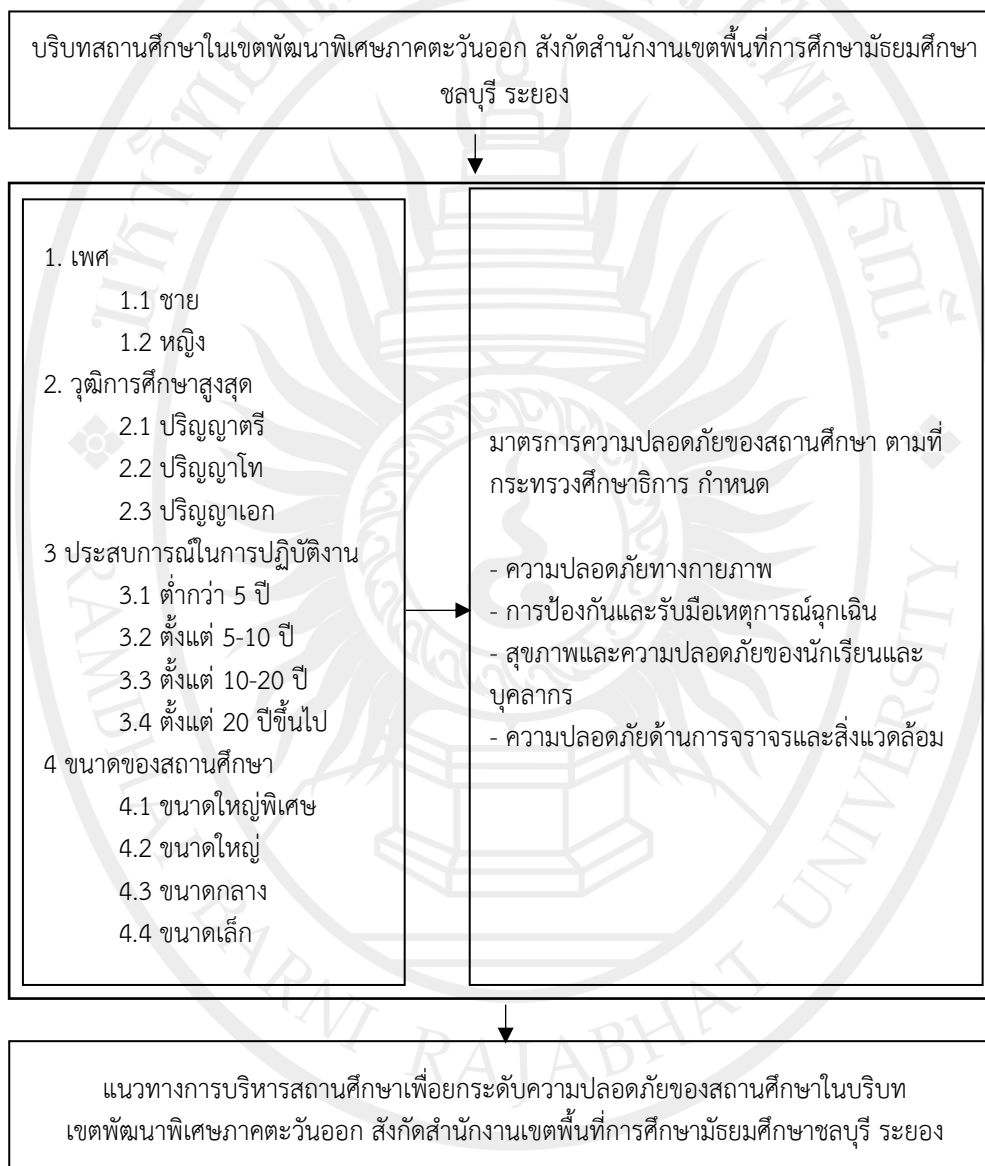
ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยจากนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับตัวชี้วัดด้านความปลอดภัย ได้กำหนดตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

บุคลากรที่มี เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่แตกต่างกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

- 1.1 ทฤษฎีและความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 1.2 ความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 1.3 หลักการและมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา
- 1.4 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการส่งเสริมความปลอดภัย
- 1.5 การยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา

2. กรอบกฎหมายและนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

- 2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 2.2 พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554
- 2.3 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรฐานความปลอดภัยอาคารเรียน
- 2.4 กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศและฝุ่น PM2.5
- 2.5 นโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

3. มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดของ สพฐ.

- 3.1 ความปลอดภัยทางกายภาพ
- 3.2 การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน
- 3.3 สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร
- 3.4 ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม
- 3.5 มาตรการในการดูแลความปลอดภัย 3 ด้าน

4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 4.2 มาตรการความปลอดภัยและการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
- 4.3 พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 (EEC)
- 4.4 บริบทความปลอดภัยของสถานศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
- 4.5 ความท้าทายและสถานการณ์ด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
- 5.2 งานวิจัยในประเทศ

การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

ทฤษฎีและความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้เวลาในแต่ละวันส่วนใหญ่ จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ทั้งปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพหรือจิตใจ การดูแลความปลอดภัยในโรงเรียนไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การป้องกันอุบัติเหตุ แต่ยังหมายถึงการดูแลสุขภาพและสภาพจิตใจของนักเรียน ให้มีความมั่นคงและปลอดภัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่

ทฤษฎีความปลอดภัยในสถานศึกษามีจุดเริ่มต้นจากการศึกษาวิจัยและการพัฒนาของนักวิชาการและองค์กรระดับสากลที่มุ่งเน้นการป้องกันและลดอุบัติเหตุ รวมถึงการดูแลสุขภาพในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา หนึ่งในทฤษฎีสำคัญที่มักถูกนำมาใช้ในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาคือทฤษฎีโดมิโนของเฮนริช (Heinrich H. W. (1931) as cited in Marsden Eric, 2022 : Online) แสดงให้เห็นถึงการเกิดอุบัติเหตุจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ หากสามารถจัดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งออกไปจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้ โดยเฮนริชเสนอแนวคิดว่าการเกิดอุบัติเหตุสามารถเปรียบได้กับโดมิโนที่เรียงต่อกัน ถ้ามีปัจจัยใดล้มลง ปัจจัยถัดไปจะล้มตามไปด้วย เมื่อมีการจัดการปัจจัยหนึ่งอย่างเหมาะสม เช่น การตรวจสอบอุปกรณ์ในโรงเรียนให้ปลอดภัยหรือการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ปัจจัยที่อาจนำไปสู่อุบัติเหตุก็จะลดลง ซึ่งช่วยป้องกันการเกิดเหตุร้ายได้ แนวคิดนี้จึงถูกนำมาใช้ในการจัดการความเสี่ยงในสถานศึกษาเพื่อลดอุบัติเหตุและเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้น ทฤษฎีนี้ถูกนำมาใช้ในสถานศึกษาผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1943 : 370–396) ก็ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของความปลอดภัยเช่นกัน มาสโลว์ได้เสนอว่าความปลอดภัยเป็นขั้นที่สองของลำดับความต้องการ รองจากความต้องการทางกายภาพ เช่น อาหารและน้ำ โดยมาสโลว์อธิบายว่าผู้คนจำเป็นต้องมีความมั่นคงและรู้สึกปลอดภัยจึงจะสามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ในบริบทของโรงเรียน เมื่อนักเรียนรู้สึกปลอดภัยจากการถูกรังแกหรือภัยอันตรายอื่น ๆ นักเรียนจะสามารถมีสมาธิในการเรียนและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ความปลอดภัยในโรงเรียนจึงไม่ได้เป็นเพียงการป้องกันอุบัติเหตุ แต่ยังเป็นการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อสุขภาพจิตและความมั่นคงของนักเรียนด้วย จากพื้นฐานทฤษฎีเดิมเหล่านี้ ทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาได้วิวัฒนาการไปอีกหลายขั้นตอน โดยมีทฤษฎีที่สำคัญ 3 ทฤษฎีหลักที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ ทฤษฎีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนแบบองค์รวม ทฤษฎีการเชิญชวน และทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยการออกแบบสภาพแวดล้อม ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีแนวคิดที่เสริมซึ่งกันและกันและสามารถนำมาบูรณาการใช้งานร่วมกันได้ ดังนี้

ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยการออกแบบสภาพแวดล้อม หรือ Crime Prevention Through Environmental Design: CPTED เดิมเป็นแนวคิดของเจฟเฟอรี ในปี 1971 ต่อมาได้ถูกนำมาพัฒนาโดยลอว์เลนซ์ เฟนเนลลี เป็นแนวทางที่เน้นการใช้การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนเป็นเครื่องมือในการป้องกันอาชญากรรมและสร้างความปลอดภัย หลักคิดหลักคือการจัดพื้นที่และออกแบบสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมจะช่วยลดโอกาสในการก่อเหตุร้ายได้อย่างมีนัยสำคัญ ทฤษฎีนี้มีหลักการสำคัญ 4 ประการ เริ่มต้นด้วยการเฝ้าระวังโดยธรรมชาติ ซึ่งหมายถึงการออกแบบพื้นที่ให้สามารถมองเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ไม่มีจุดบอดหรือมุมที่ซ่อนตัวได้ ต่อมาคือการควบคุมการเข้าออกโดยกำหนดทางเข้าออกที่ชัดเจน มีระบบคัดกรองควบคุมดูแล เช่น การติดตั้งประตูรั้ว กำหนดจุดตรวจ การสร้างขอบเขตที่เป็นสัญลักษณ์ผ่านการใช้รั้ว กำแพงหรือการจัดสวนเพื่อแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของพื้นที่ และสุดท้ายคือการบำรุงรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงให้เห็นว่ามิใช่ดูแลและป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Jeffery, C. R. (1971) as cited in Lawrence J. Fennelly, 2009 : 233-234)

ทฤษฎีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนแบบองค์รวม Holistic School Safety Management Theory เป็นแนวทางที่มองความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างรอบด้าน ไม่จำกัดเพียงการป้องกันความรุนแรงหรืออาชญากรรม แต่ครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในโรงเรียน เป้าหมายหลักของทฤษฎีนี้คือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของทุกคนในโรงเรียน โดยทฤษฎีนี้แบ่งความปลอดภัยออกเป็น 3 มิติหลัก มิติแรกคือความปลอดภัยทางกายภาพ ซึ่งเน้นการจัดการอาคารสถานที่ให้มั่นคง สนามกีฬาให้ปลอดภัย ระบบการจราจรในบริเวณโรงเรียน และมาตรการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ มิติที่สองคือความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ ครอบคลุมการป้องกันการกลั่นแกล้ง ระบบให้คำปรึกษาแก่นักเรียน และการสร้างบรรยากาศที่นักเรียนรู้สึกไว้วางใจที่จะปรึกษาปัญหา ส่วนมิติสุดท้ายคือความปลอดภัยทางสังคม ซึ่งเชื่อมโยงโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกเพื่อร่วมมือกันเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา (Ron Astor and Rami Benbenishty, 2005 : 13-21)

ทฤษฎีการเชิญชวน Invitational Theory ตั้งอยู่บนหลักการว่าโรงเรียนที่ปลอดภัยอย่างแท้จริงคือโรงเรียนที่ทุกคนรู้สึกว่าคุณค่าได้รับการยอมรับและมีคุณค่า แทนที่จะเน้นไปที่การกำหนดกฎระเบียบที่เข้มงวดหรือการใช้มาตรการลงโทษ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการสร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและเป็นมิตรจะช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า องค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีนี้ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความไว้วางใจที่สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ความเคารพในความแตกต่างและความหลากหลายของความคิดเห็น การมองโลกในแง่ดีโดยเชื่อมั่นว่าทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์สิ่งดีงาม และความตั้งใจที่แท้จริงของครูและบุคลากรในการสร้างสภาพแวดล้อมเชิงบวกให้กับนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ (William Purkey and Betty L. Schmidt, 1984 : 5-11)

การนำทั้งสามทฤษฎีมาใช้ร่วมกันจะสร้างแนวทางการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ โดยทฤษฎีองค์รวมจะให้กรอบความคิดที่ครอบคลุม ทฤษฎีการเชื้ชวนจะสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวย และทฤษฎี CPTED จะให้เครื่องมือเฉพาะด้านกายภาพที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการบูรณาการเหล่านี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

ในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2566 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยระบุว่า “ความปลอดภัยในสถานศึกษา” คือสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งในด้านกายภาพและจิตใจ รวมถึงการป้องกันการบาดเจ็บและการเสี่ยงภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น แนวทางที่ สพฐ. ได้นำมาใช้เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยนี้รวมถึงการติดตั้งกล้องวงจรปิดในโรงเรียน การมีระบบเตือนภัยที่เหมาะสม และการจัดให้มีเส้นทางหนีไฟที่ชัดเจนและเป็นระเบียบ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตในโรงเรียนได้อย่างมั่นใจและปลอดภัย

สามารถอภิปรายสรุปได้ว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน โรงเรียนจึงควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและจิตใจ เพื่อลดความเสี่ยงและสร้างบรรยากาศที่มั่นคง นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่เมื่อรู้สึกปลอดภัย ทั้งนี้การจัดการด้านความปลอดภัยควรคำนึงถึงการป้องกันอุบัติเหตุและสร้างความมั่นคงทางจิตใจ ทำให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตและพัฒนาตนเองในสถานศึกษาได้อย่างมั่นใจ

ความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา

ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพและสุขภาวะของนักเรียนในระยะยาว โดยสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและความมั่นใจในการเรียนรู้ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ทั้งยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและชุมชนว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน องค์การระหว่างประเทศ เช่น UNESCO และ WHO ได้กำหนดแนวทางเพื่อให้โรงเรียนทั่วโลกมีมาตรการที่ครอบคลุมในการส่งเสริมความปลอดภัยทั้งด้านกายภาพและสุขภาวะจิตใจ โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยิ่งเพิ่มความจำเป็นให้สถานศึกษาต้องมีมาตรการรับมืออย่างรอบด้านและเข้มงวดมากขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันทั้งโรคภัยและความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน (UNESCO, 2021 : ออนไลน์) นอกจากนี้ WHO ยังได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจในสถานศึกษาผ่านแนวทางที่ครอบคลุมทั้งการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้น การให้คำปรึกษา และการส่งต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ การดูแลสุขภาวะจิตเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญปัญหาทางจิตใจได้อย่างเหมาะสม ลดปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ การสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ ทั้งนี้ UNESCO ได้เน้นย้ำถึงการทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างช่องทางสื่อสารและการรายงานปัญหาอย่างโปร่งใส เพื่อให้นักเรียน

มีความมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือที่ทันเวลา ในกรอบแนวคิดนี้ UNESCO ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น องค์กรด้านสุขภาพและสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดการปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ UNESCO จึงได้พัฒนาโครงการ Safe Schools Initiative ที่มุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้ปลอดภัย ครอบคลุมตั้งแต่การติดตั้งระบบเตือนภัย การออกแบบเส้นทางหนีภัย และการรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยป้องกันอุบัติเหตุแต่ยังเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่นักเรียนและบุคลากรในการดำเนินชีวิตประจำวันภายในโรงเรียน นอกจากนี้ WHO ยังแนะนำให้สถานศึกษาส่งเสริมการดูแลสุขภาพจิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการพัฒนาตนเองของนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนให้นักเรียนสามารถรับมือกับปัญหาทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบเหล่านี้รวมกันเป็นรากฐานที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ (WHO, 2021 : Conclusion)

นอกจากนี้รายงานของโคเวน และคณะ (Cowen, et.al., 2013 : 1-11) ได้เสนอกรอบแนวคิดการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาแบบองค์รวม ซึ่งเน้นดูแลด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม กรอบแนวคิดนี้เริ่มจากการดูแลสุขภาพความปลอดภัยทางกายภาพ โดยรวมถึงการจัดการระบบรักษาความปลอดภัย และป้องกันอุบัติเหตุในทุกด้าน ตั้งแต่การตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ไปจนถึงการจัดวางโครงสร้างพื้นฐานของอาคารเรียนให้มั่นคง ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการใช้งาน ยิ่งไปกว่านั้น ความปลอดภัยทางจิตใจยังมีความสำคัญเช่นกัน โดยมุ่งเน้นที่การป้องกันการรังแก การสนับสนุนทางจิตใจ และการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ซึ่งช่วยให้นักเรียนรู้สึกถึงการได้รับการปกป้องและมีจิตใจที่มั่นคงเมื่ออยู่ในสถานศึกษา ความปลอดภัยทางสังคมที่ โคเวนและคณะกล่าวถึงก็เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ครอบคลุมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีภายในโรงเรียน การสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในบรรยากาศที่ปราศจากความรุนแรง ทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน รู้สึกปลอดภัยและมีคุณค่า ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้และสามารถเติบโตในสังคมได้อย่างมั่นใจและมีศักยภาพสูงสุด สอดคล้องกับรายงานของเบตเทอร์เฮลป์ (BetterHelp, 2021 : ออนไลน์) และการศึกษาของแม็กเวลและคณะ (Maxwell , et.al, 2017 : ออนไลน์) ที่พบว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสุขภาวะจิตใจของนักเรียน โดยนักเรียนที่รู้สึกปลอดภัยในโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะมีผลการเรียนดีกว่าและประสบปัญหาด้านพฤติกรรมน้อยกว่า ซึ่งการที่นักเรียนรู้สึกปลอดภัยนี้จะช่วยเสริมสร้างความผูกพันต่อการเรียนรู้และความสุขในการเรียนได้อย่างมาก ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของสุเวซ พิมน้ำเย็น และคณะ (2560 : 25-31) ซึ่งพบว่าความรู้สึกปลอดภัยในโรงเรียนมีผลเชิงบวกต่อความผูกพันของนักเรียนในด้านการเรียนรู้ ช่วยให้บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสุขและทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ และคณะ

(2567 : 786-799) ที่ชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่สำคัญของการมีมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยพบว่าความปลอดภัยของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ช่วยลดอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขภาวะที่ดีแก่นักเรียน การศึกษานี้ยังถึงบทบาทสำคัญของการจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้แก่เด็ก ๆ เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ที่มั่นคงและปลอดภัย ในทำนองเดียวกัน การศึกษาของทฤษฎี รังสรรค์มณีนิล และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2566 : 120-138) ได้เสนอว่าการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพส่งผลเชิงบวกต่อความผูกพันของนักเรียนในการเรียนรู้ โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะไม่เพียงแต่สร้างความปลอดภัยทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมที่นักเรียนพร้อมจะพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมจากชุมชนที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในการเรียนรู้ และสนับสนุนให้การพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักเรียนเป็นไปอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ การศึกษาของกนกอร อุ่นสถานนท์ (2563 : 1-14) ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นมิตรในโรงเรียน โดยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครูมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกิจกรรมการเรียนรู้และการป้องกันภัยภายในโรงเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มั่นคงและเป็นสุข

นอกจากนี้ WHO ยังได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจในสถานศึกษา ผ่านแนวทางที่ครอบคลุมทั้งการคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้น การให้คำปรึกษา และการส่งต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ การดูแลสุขภาพจิตเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญปัญหาทางจิตใจได้อย่างเหมาะสม ลดปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ การสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ ทั้งนี้ UNESCO ได้เน้นย้ำถึงการทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างช่องทางสื่อสารและการรายงานปัญหาอย่างโปร่งใส เพื่อให้นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือที่ทันเวลา ในกรอบแนวคิดนี้ UNESCO ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น องค์กรด้านสุขภาพและสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการจัดการปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นมากกว่าการป้องกันอุบัติเหตุและการลดความรุนแรง เพราะยังเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยส่งเสริมศักยภาพสูงสุดของนักเรียน โดยมาตรการที่ครอบคลุมทั้งกายภาพ จิตใจ และสังคมนี้จะช่วยให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถเติบโตและพัฒนาตนเองได้อย่างมั่นใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพร้อมเรียนรู้ด้วยความสุข

สามารถอภิปรายสรุปได้ว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพและสุขภาวะของนักเรียนในระยะยาว โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งในด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม จะช่วยให้นักเรียนมีสมาธิ มั่นใจในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ทั้งยังเสริมสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียน

ที่มีมาตรการจัดการความปลอดภัยที่ครบถ้วนและมีการสนับสนุนทางสุขภาพจิต จะสามารถสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนและมีความสุขในการเรียน อีกทั้งการประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้การจัดการความปลอดภัยมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

หลักการและมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา

มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น กล้องวงจรปิด ระบบเตือนภัย และเส้นทางหนีไฟ เป็นการลดความเสี่ยงและช่วยให้ผู้เรียนได้รับการดูแลอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ การบูรณาการความรู้ด้านความปลอดภัยเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนยังช่วยเสริมสร้างทักษะการป้องกันตนเองให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังสร้างสำนึกถึงความสำคัญของการดูแลตนเองและการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัย องค์การ UNESCO ได้กำหนดแนวทางเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำคู่มือความปลอดภัย รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากร และการตรวจสอบมาตรการความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากร การให้ความรู้เกี่ยวกับภัยอันตรายในชีวิตประจำวันยังช่วยสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา และเมื่อมาตรการความปลอดภัยเหล่านี้ได้รับการบูรณาการเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการป้องกันตนเอง ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างทักษะชีวิต

จาร์จ์ จันถุธี และคณะ (2567 : 779-792) ได้เสนอว่า การสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนหรือครูเพียงฝ่ายเดียว แต่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและมาตรการด้านความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนร่วมกัน การดูแลสภาพแวดล้อม หรือการให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย นักเรียนก็จะรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยในโรงเรียนของตนเอง การบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีโครงสร้างที่ดี ไม่เพียงแค่ลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและภัยคุกคามต่าง ๆ แต่ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมการดูแลซึ่งกันและกันและกันในชุมชนโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยและมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดความผูกพันและพร้อมพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุดา มงคลสิทธิ์ (2562 : 5844-5859) ที่พบว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นการดำเนินการที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยการร่วมมือระหว่างหลายฝ่าย การกำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ที่ชัดเจน รวมถึงการสร้างระบบติดตามและประเมินผลการทำงานของเครือข่าย มีส่วนสำคัญในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับเครือข่ายภายนอก การมีเครือข่ายความร่วมมือที่มั่นคงส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินการพัฒนาการศึกษาตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย และคณะ (2567 : 37-47) ได้กล่าวถึงการบูรณาการความปลอดภัยเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน โดยระบุว่า การบูรณาการนี้ช่วยเสริมสร้างความตระหนักและทักษะการป้องกันตนเองให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้เรียน

มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลตนเองยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากงานของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557 : 135-136) ที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาควรมีการประเมินความเสี่ยงและพบทวนมาตรการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์และภัยคุกคามใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้น การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษาจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ ดังที่พัชรภา ตันติชูเวช และสุมิตร สุวรรณ (2566 : 1-13) และพัชรภา ตันติชูเวช และคณะ (2566 : 40-52) ได้กล่าวถึงในงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยระบุว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์นั้นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะช่วยให้มาตรการความปลอดภัยได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ สุดท้ายนี้การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย การบูรณาการหลักสูตรความปลอดภัย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้และสุขภาวะของนักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

ในบริบทนานาชาติ รายงานของแนนซี มอนเตส และเฟอนันดา ลูนา (Nancy Montes and Fernanda Luna, 2024 : 3-10) ที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบเฝ้าระวังแบบดิจิทัล (digital surveillance systems) และแอปพลิเคชันสำหรับแจ้งเตือนฉุกเฉิน (emergency alert applications) มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลความปลอดภัยในโรงเรียน งานวิจัยชิ้นนี้ชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีช่วยให้บุคลากรสามารถติดตามและตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรายงานของเมแกน เทเลอร์และคณะ (Megan Taylor, et.al., 2021 : 4-5) ที่ชี้ให้เห็นว่าระบบดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลความปลอดภัยและทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาสามารถติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างใกล้ชิด อีกทั้งสำนักจัดการฉุกเฉินกลางสหรัฐฯ และกระทรวงศึกษาธิการสหรัฐฯ (GADRRRES, 2022 : 1-29) ก็ได้เสนอกรอบแนวคิดการจัดการความปลอดภัยแบบบูรณาการที่เน้นการผสมผสานระหว่างมาตรการเชิงป้องกันและการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้สถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อสร้างระบบความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สามารถอภิปรายสรุปได้ว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งการจัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย การบูรณาการความรู้ด้านความปลอดภัยเข้าสู่หลักสูตร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน การมีส่วนร่วมจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้บริหาร จะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืนในโรงเรียน นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการติดตามและประเมินความเสี่ยงก็เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินและเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว การจัดการความปลอดภัยเชิงป้องกันควบคู่กับ

การตอบสนองต่อเหตุการณ์ทำให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและสุขภาวะของนักเรียนอย่างครบถ้วน

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการส่งเสริมความปลอดภัย

การส่งเสริมความปลอดภัยนั้นส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้นการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทที่สำคัญในหลายด้านเพื่อให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม งานวิจัยของธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2567 : 252-263) ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาและพบว่า สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการรักษาความปลอดภัยมีลักษณะสำคัญคือการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้การดำเนินงานมีทิศทางและเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังพบว่าระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยได้อย่างครบถ้วน และปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เมื่อมีนโยบายที่ชัดเจนและระบบติดตามที่เป็นระบบ บุคลากรทุกคนจะเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการรักษาความปลอดภัย ที่สำคัญคือการมีนโยบายและระบบที่ดีช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมั่นคงให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยและมีความพร้อมในการเรียนรู้ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการด้านความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความเสี่ยงและบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งด้านที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะของชุมชนโดยรอบ การวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยในการกำหนดนโยบายความปลอดภัยได้ตรงกับสภาพปัญหาที่แท้จริง ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดทำแผนป้องกันและประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยต้องพิจารณาทั้งความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นใหม่ การทำงานอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจนจะช่วยให้การดูแลความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด (GADRRES, 2022 : 1-29) งานวิจัยของนิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ และคณะ (2567 : 786-799) พบว่า สถานศึกษาที่มีการจัดทำแผนป้องกันความเสี่ยงอย่างเป็นระบบมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุและเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ต่ำกว่าสถานศึกษาที่ไม่มีการจัดทำแผนป้องกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินและป้องกันความเสี่ยง การศึกษาของ ปาปามิตซิอู และอีโคโนมิดิส (Papamitsiou & Economides, 2014 : 49-64) ได้สนับสนุนแนวคิดนี้โดยเสนอว่าการประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และควรมีการปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารยังมีบทบาทในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านความปลอดภัยให้กับบุคลากร อีกทั้ง องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD ปี 2018 (2018 : 13-14) ยังพบว่า การฝึกอบรมบุคลากรด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

ช่วยเพิ่มความมั่นใจและความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรชตภรณ์ ชัยประภา และสายฝน แสนใจพรหม (2566 : 92-105) ที่พบว่า การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยหลายปัจจัย นอกเหนือจากการวางแผนที่เป็นระบบ สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดอบรมความปลอดภัยให้บุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาที่จัดอบรมอย่างสม่ำเสมอ สามารถจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้ดีกว่า การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยกู้ภัยและชุมชน ยังช่วยเสริมความแข็งแกร่งของมาตรการรักษาความปลอดภัย ความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับหน่วยงานเครือข่ายมีส่วนสำคัญในการรับมือกับภัยคุกคาม และลดความเสี่ยง เมื่อทุกฝ่ายทำงานประสานกันอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัย สำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

ในบริบทของต่างประเทศ รอน และ เรมี (Ron & Rami, 2005 : 13-21) เสริมว่า เครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งจะช่วยลดระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือและเพิ่ม การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น บทบาทสุดท้ายที่สำคัญคือการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านความปลอดภัย ผู้บริหารควรมีระบบการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้จริง สำนักจัดการฉุกเฉินกลาง สหรัฐฯ หรือ FEMA (2013 : 5-56) เสนอว่าการประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยควรทำ อย่างสม่ำเสมอ

สามารถอภิปรายสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการส่งเสริมและ รักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการความปลอดภัย ที่ครอบคลุมทุกมิติ รวมถึงการจัดทำแผนป้องกันและการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การจัดทำระบบการแจ้งเตือนภัยและแผนฉุกเฉิน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ และทักษะด้านความปลอดภัย ผ่านการอบรมและการฝึกซ้อมการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้มั่นใจ ได้ว่าบุคลากรทุกคนจะสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารยังมีหน้าที่สร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก เช่น สถานีตำรวจและหน่วยงานทางการแพทย์ เพื่อให้เกิดเครือข่ายความปลอดภัยที่ครอบคลุม นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการติดตามและปรับปรุง มาตรการด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมทุกมิติ สอดคล้องกับมาตรการและตัวชี้วัดที่กำหนดโดย สพฐ. ทั้งด้านการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม โดยเริ่มจากการประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนป้องกันที่ครอบคลุม การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งทางกายภาพและจิตใจ การพัฒนาระบบการติดตามและ ประเมินผล ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้บริหาร สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย พัฒนาบุคลากร และสร้างวัฒนธรรม ความปลอดภัยที่ยั่งยืน โดยการบูรณาการความรู้ด้านความปลอดภัยเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน

การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถป้องกัน แก้ไข และเยียวยาปัญหาความไม่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นคงทางจิตใจ มีสมาธิในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้

การยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา

การยกระดับความปลอดภัยเป็นแนวคิดที่ก้าวไปอีกขั้นจากการจัดการความปลอดภัย ซึ่งมุ่งเน้นการบำรุงรักษามาตรการที่มีอยู่เดิมให้คงประสิทธิภาพ การยกระดับความปลอดภัยจึงไม่ใช่เพียงการเพิ่มมาตรการ แต่คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบและมีการวางแผน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษาในการรับมือกับความเสี่ยง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับสถานะความปลอดภัยให้สูงขึ้น แนวคิดนี้สอดคล้องโดยตรงกับ ทฤษฎีการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Theory) ของเลวิน ซึ่งมองว่าการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จต้องประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การละลายพฤติกรรม (Unfreezing) การเปลี่ยนแปลง (Changing) และการสร้างให้คงอยู่ (Refreezing) (Lewin K. , 1947 : 5-41) ในบริบทของสถานศึกษา กระบวนการยกระดับความปลอดภัยสามารถประยุกต์ใช้ได้ ดังนี้

1. ขั้นการละลายพฤติกรรม (Unfreezing) ขั้นตอนนี้คือการสร้างความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง หรือการยอมรับว่ามาตรการความปลอดภัยที่มีอยู่เดิมอาจไม่เพียงพออีกต่อไป ปัจจัยกระตุ้นมักเกิดจากภูมิทัศน์ของภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป (Threat Landscape) เช่น การตระหนักว่าแนวคิด CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design) อาจป้องกันอาชญากรรมทางกายภาพได้ แต่ไม่สามารถรับมือกับการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying) ที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนหรือการเกิดขึ้นของภัยคุกคามใหม่ที่ต้องใช้การประเมินเชิงรุก เช่น การประเมินภัยคุกคามทางพฤติกรรม การประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐานสากล จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในขั้นตอนนี้เพื่อระบุช่องว่างและสร้างแรงจูงใจในการยกระดับ (UNESCO, 2019 : 1-71)

2. ขั้นการเปลี่ยนแปลง (Changing) คือขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติ (Implementation) เพื่อยกระดับมาตรการความปลอดภัย ซึ่งรวมถึงการนำนโยบาย กระบวนการ หรือเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องอาศัยการสนับสนุนทรัพยากรและการพัฒนาบุคลากร ดังที่ รัชตภรณ์ ชัยประภา และสายฝน แสนใจพรม (2566: 92-105) พบว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดอบรมความปลอดภัยให้บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน ซึ่งสะท้อนถึงการสร้างทักษะใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรการที่ถูกยกระดับขึ้น นอกจากนี้ การยกระดับยังอาจหมายถึงการเปลี่ยนจากการใช้เทคโนโลยีเชิงรับ เช่น การมีกล้องวงจรปิดเพื่อตรวจสอบย้อนหลัง ไปสู่การใช้เทคโนโลยีเชิงรุก เช่น ระบบวิเคราะห์วิดีโอ เพื่อแจ้งเตือนเหตุแบบเรียลไทม์ (Gill & Spriggs, 2005 : Executive summary)

3. ขั้นการสร้างให้คงอยู่ (Refreezing) ขั้นตอนนี้คือการทำให้มาตรการที่ถูกยกระดับกลายเป็นมาตรฐานใหม่ (The New Normal) หรือกลายเป็น “ความปลอดภัยที่มีอยู่เดิม” ในเวอร์ชันที่ดียิ่งขึ้น เพื่อป้องกันการถอยกลับไปสู่แนวทางปฏิบัติเดิม การดำเนินการในขั้นตอนนี้ต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหาร

ในการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่ง ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2567: 252-263) พบว่า เป็นลักษณะสำคัญของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการรักษาความปลอดภัย ทำให้การดำเนินงานมีทิศทางและเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม การยกระดับจึงจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

จึงสรุปได้ว่า การยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบและมีการวางแผนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษาในการรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป โดยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบำรุงรักษามาตรการที่มีอยู่เดิม แต่เป็นการพัฒนาและปรับปรุงมาตรการความปลอดภัยให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม ผ่านการประเมินความเสี่ยงเชิงรุก การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ การพัฒนาบุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน

เมื่อกระบวนการเหล่านี้สามารถดำเนินการไปได้อย่างเสถียรแล้ว สถานศึกษาจะเข้าสู่วงจรการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement Cycle) หรือ PDCA (Plan-Do-Check-Act) (Deming, 1986, Preface) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การยกระดับความปลอดภัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างไม่หยุดนิ่ง โดยสถานศึกษาจะต้องละลายพฤติกรรมเดิมและค้นหาโอกาสในการพัฒนาครั้งต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคามที่ซับซ้อนทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน

กรอบกฎหมายและนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบกฎหมายที่กำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา โดยครอบคลุมถึงประเด็นสำคัญอย่างเรื่องการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ โดยมีการกล่าวถึงเรื่องนี้ในพระราชบัญญัติหลายฉบับ ซึ่งได้กำหนดนโยบายและมาตรการหลายประการที่มุ่งเน้นไปยังการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ดังนี้

1) สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ในมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาจึงต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ ห้องเรียน หรือพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ เพื่อป้องกันการเกิดอันตรายต่อนักเรียน ตัวอย่างเช่น สถานศึกษาอาจต้องตรวจสอบโครงสร้างอาคาร ห้องน้ำ ระบบไฟฟ้า และการจัดการสารเคมีในห้องทดลองวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความปลอดภัย รวมถึงจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุในกรณีฉุกเฉิน เช่น เครื่องดับเพลิง ป้ายทางออกฉุกเฉิน และเส้นทางหนีภัยที่ชัดเจน

ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542 : 1-23)

2) มาตรการคุ้มครองและป้องกันภัย

มาตรา 63 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ระบุให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัย ส่งผลให้สถานศึกษาต้องมีมาตรการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะการป้องกันการกลั่นแกล้ง (bullying) และการรังแก ซึ่งปัจจุบันถือเป็นปัญหาสำคัญในหลายโรงเรียน การกลั่นแกล้งนี้อาจเกิดขึ้นทั้งทางกายและทางจิตใจ เช่น การข่มขู่ การใช้คำพูดที่รุนแรง หรือการกระทำที่ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่ปลอดภัย มาตรานี้จึงเน้นให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นมิตร โดยโรงเรียนอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของนักเรียน อีกทั้งยังอาจมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยา เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, 2546 : 1-29)

3) มาตรการจัดการเหตุฉุกเฉิน

ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตรา 12 ได้กำหนดให้มีการเตรียมความพร้อมในกรณีฉุกเฉิน เช่น การเกิดอัคคีภัย น้ำท่วม หรือภัยพิบัติธรรมชาติ โดยโรงเรียนจะต้องมีแผนการจัดการภัยพิบัติอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น โรงเรียนสามารถจัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟประจำปี เพื่อให้นักเรียนและครูทราบขั้นตอนการอพยพออกจากอาคารในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำจุดสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียนและบุคลากรในระหว่างการอพยพ นอกจากนี้ โรงเรียนยังอาจจัดทำแผนการช่วยเหลือฉุกเฉินในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุในห้องเรียน หรือเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าสถานศึกษามีมาตรการที่เพียงพอในการดูแลความปลอดภัย เนื่องจากนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษาถือเป็น “ประชาชน” ตามนัยแห่งมาตรานี้ ดังนั้น การที่โรงเรียนจัดฝึกซ้อมหนีไฟ จึงถือเป็นการปฏิบัติตามหรือเป็นส่วนหนึ่งของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด หรือของท้องถิ่นด้วยเช่นกัน (พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550, 2550 : 1-17)

4) บทบาทของผู้บริหารในการควบคุมดูแลความปลอดภัย

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยของสถานศึกษา ได้ระบุบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องตรวจสอบและควบคุมให้สถานศึกษามีอุปกรณ์และมาตรการป้องกันภัยที่เพียงพอ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด การจัดทำประกันภัยสำหรับนักเรียนในกรณีเกิดอุบัติเหตุ รวมถึงการออกนโยบายความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารอาจจัดทำโครงการ “โรงเรียนปลอดภัย” โดยมีการระบุขั้นตอนการปฏิบัติตนและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ชัดเจนให้นักเรียนและครูทราบ และควบคุมให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดซึ่งเป็นไปตามนโยบายสถานศึกษาปลอดภัยของ สพฐ. ที่ขับเคลื่อนผ่านระบบ MOE

Safety Center นอกจากนี้ยังอาจจัดการประชุมร่วมกับครูและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย เพื่อให้มีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงมาตรการด้านความปลอดภัยอยู่เสมอ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566 : 1-5)

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้กำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างละเอียดและครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การป้องกันการกลั่นแกล้ง การเตรียมความพร้อมในกรณีฉุกเฉิน ไปจนถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการดูแลความปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและปราศจากภัยอันตรายต่าง ๆ

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปกป้องความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานศึกษาไม่ได้ถูกระบุเป็นสถานประกอบการภายใต้กฎหมายนี้โดยตรง แต่สถานศึกษาก็สามารถนำหลักการและแนวทางในพระราชบัญญัตินี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรได้ (พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554, 2554 : 1) ตัวอย่างเช่น

1. มาตรา 32 (1) (3) กำหนดเรื่องการประเมินและควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและครอบคลุม โดยเริ่มจากการประเมินและควบคุมความเสี่ยง สถานศึกษาต้องสำรวจพื้นที่เสี่ยงทั้งภายในและภายนอกอาคาร เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องกีฬา บริเวณที่มีเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ขนาดใหญ่ รวมถึงจุดที่อาจมีน้ำท่วมขัง ต้นไม้ที่อาจหักโค่น และกำแพงที่ชำรุด จากนั้นจัดทำแผนผังแสดงพื้นที่เสี่ยงติดไว้ในจุดที่เห็นได้ชัดเจน พร้อมติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยที่จำเป็น เช่น เครื่องดับเพลิง และป้ายสัญลักษณ์แสดงวิธีการใช้อุปกรณ์ที่ถูกต้อง

2. มาตรา 16 และ มาตรา 14 กำหนดเรื่องมาตรการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุในสถานศึกษา เน้นการอบรมทั้งบุคลากรและนักเรียน เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรจัดทำคู่มือความปลอดภัยเฉพาะสำหรับแต่ละห้องปฏิบัติการ รวมถึงอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การอพยพจากอาคารในกรณีฉุกเฉิน และการฝึกซ้อมดับเพลิง เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด นอกจากนี้ ควรเพิ่มมาตรการเชิงป้องกันเพิ่มเติม เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยง การกำหนดผู้รับผิดชอบประจำพื้นที่ และการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามาตรการรักษาความปลอดภัยครอบคลุมและมีความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างครอบคลุมทุกด้าน

3. มาตรา 6, 8, 14 และ มาตรา 22 กำหนดเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยในสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยควรจัดการให้ห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ปลอดภัยและเหมาะสม มีระบบแสงสว่างที่เพียงพอ ทางเดินระหว่างอาคาร

ควรมีหลังคาคลุมเพื่อป้องกันแสงแดดและฝน บันไดต้องมีราวจับและพื้นกันลื่น เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ รวมถึงจัดพื้นที่พักผ่อนที่ร่มรื่นและปลอดภัยให้กับนักเรียน ในส่วนของห้องปฏิบัติการ โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ควรมีการจัดเก็บสารเคมีอย่างถูกต้อง มีอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม เช่น ถุงมือและหน้ากากป้องกัน เพื่อให้นักเรียนใช้งานได้อย่างปลอดภัยและลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ

4. มาตรา 6 และ มาตรา 8 กำหนดเรื่องการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของบุคลากร และนักเรียนในสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความปลอดภัย โดยควรจัดให้มีจุดล้างมือและเจลแอลกอฮอล์ในห้องเรียนและอาคารเรียนต่าง ๆ เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรค และจัดสรรงบประมาณสำหรับการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากร รวมถึงจัดทำประวัติสุขภาพของนักเรียนเพื่อการดูแลที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรมีห้องพยาบาลที่ได้มาตรฐานพร้อมเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อรองรับการดูแลเบื้องต้น และจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตและลดความเครียดให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงกำหนดช่องทางติดต่อฉุกเฉินกับโรงพยาบาลใกล้เคียง เพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมในการดูแลสุขภาพกายและใจของบุคลากรและนักเรียนอย่างครบวงจร

5. มาตรา 6, 8 และ มาตรา 32 กำหนดเรื่อง การจัดการและตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและรัดกุม โดยสถานศึกษาสามารถจัดทำแผนการบำรุงรักษาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกประจำปี พร้อมทั้งตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า และเครื่องปรับอากาศทุกภาคเรียนเพื่อลดความเสี่ยงจากไฟฟ้ารั่วหรือการเสียหายของอุปกรณ์ นอกจากนี้ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบความปลอดภัยประจำวัน จัดทำแบบรายงานการตรวจสอบประจำเดือน และจัดให้มีระบบแจ้งซ่อมและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนมีความปลอดภัยต่อเนื่อง ทั้งนี้มาตรการเหล่านี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสำหรับการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า แม้สถานศึกษาจะไม่ถูกกำหนดอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 แต่ก็สามารถนำหลักการด้านความปลอดภัย และมาตรการป้องกันต่าง ๆ มาใช้เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรได้ โดยสามารถปรับใช้แนวทางการประเมินและควบคุมความเสี่ยง การป้องกันอุบัติเหตุ การจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่ปลอดภัย การดูแลสุขภาพ และการตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษามากขึ้น ทั้งนี้ การนำแนวทางของพระราชบัญญัติฯ มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนไม่เพียงแต่จะช่วยรักษาความปลอดภัย แต่ยังส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพให้กับนักเรียนและบุคลากรได้อย่างยั่งยืน

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรฐานความปลอดภัยอาคารเรียน

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (2522 : 1-35) มาตรา 8(3) , (4), (5) และ (9) รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยของอาคารเรียน กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ด้านความมั่นคง แข็งแรง และความปลอดภัยของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สาธารณะ รวมถึงการออกแบบและใช้งานอาคารเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้เรียน

และบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและข้อกำหนดเกี่ยวกับอาคาร เช่น การจัดให้มีทางหนีไฟและอุปกรณ์ดับเพลิงที่เพียงพอ การติดตั้งระบบไฟฟ้าอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน และการตรวจสอบความมั่นคงของโครงสร้างอาคารอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งข้อกำหนดเหล่านี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับอาคารประเภทต่าง ๆ รวมถึงอาคารเพื่อกิจการการศึกษาด้วย มาตรฐานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบอาคารเรียนที่เอื้อต่อความปลอดภัยของผู้ใช้สอยอาคาร โดยเฉพาะในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น การอพยพหนีภัยที่ต้องรวดเร็วและปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือติดค้างภายในอาคาร นอกจากนี้ พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ยังให้อำนาจในการกำหนดให้อาคารที่มีขนาดใหญ่หรืออาคารสูง ต้องจัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัย เช่น ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ตามลักษณะและประเภทของอาคาร นอกจากนี้ พระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ยังระบุให้อาคารที่มีขนาดใหญ่หรืออาคารสูง ต้องจัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัย เช่น ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้ สปริงเกอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ ตามลักษณะและประเภทของอาคาร (กระทรวงมหาดไทย, 2555 : 5) ดังนั้น โรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด จึงต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามข้อบังคับ เพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียน ครู และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานด้านความมั่นคง แข็งแรง และความปลอดภัยของอาคารเรียน เพื่อคุ้มครองผู้เรียนและบุคลากร โดยกำหนดให้มีทางหนีไฟ อุปกรณ์ดับเพลิง ระบบไฟฟ้าที่ได้มาตรฐาน และการตรวจสอบโครงสร้างอาคารอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการออกแบบห้องเรียนที่เอื้อต่อความปลอดภัยในการอพยพฉุกเฉิน และสำหรับอาคารขนาดใหญ่หรือสูง ต้องมีระบบป้องกันอัคคีภัยตามประเภทของอาคาร ทั้งนี้ โรงเรียนต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างครบถ้วนเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนในสถานศึกษา

กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศและฝุ่น PM2.5

ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพของเด็กและประชาชนที่สำคัญในประเทศไทย โดยองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) รายงานว่า เด็กไทยกว่า 13.6 ล้านคน กำลังเผชิญกับความเสี่ยงในระดับสูงจากมลพิษทางอากาศ PM2.5 ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเด็กที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางสภาพภูมิอากาศประเภทอื่น ๆ อาทิ น้ำท่วม หรือคลื่นความร้อน ทั้งนี้ มลพิษจากฝุ่นละอองขนาดเล็กส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กในระยะสั้นและระยะยาว จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนจะต้องดำเนินการเพื่อปกป้องสุขภาพของเด็กอย่างจริงจัง ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น UNICEF ได้เรียกร้องให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคมร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุของมลพิษทางอากาศ เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถเติบโตและใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัย (Unicef Thailand, 2025 : Online)

ในด้านนโยบาย รัฐบาลไทยได้มีการปรับปรุงค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ สำหรับฝุ่น PM2.5 (แทนค่ามาตรฐานเดิมที่ 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) โดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่ง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 48) พ.ศ. 2565 กำหนดให้ค่าฝุ่นเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ต้องไม่เกิน 37.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2566 (ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2565 : 11-12)

ในขณะเดียวกัน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดเกณฑ์การแจ้งเตือนภัย เพื่อสุขภาพของประชาชน โดยหากตรวจพบว่าค่าฝุ่น PM2.5 เกิน 75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ซึ่งจัดเป็น “ระดับสีแดง” ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ จะต้องดำเนินมาตรการควบคุมและลดผลกระทบอย่างเข้มงวด เช่น การแจกจ่ายหน้ากากอนามัยให้แก่อุปกรณ์เปราะบาง การจัดตั้ง “ห้องปลอดฝุ่น” (Safe Room) ในสถานที่สำคัญ อาทิ โรงเรียน โรงพยาบาล และศูนย์เด็กเล็ก (กรมอนามัย, 2568 : ออนไลน์) มาตรการป้องกัน จะถูกยกระดับ โดยอาจรวมถึงการส่งเสริมการทำงานจากที่บ้าน (Work from Home) เพื่อลดการเดินทางที่เป็นต้นเหตุของมลพิษ และการบังคับใช้กฎหมายควบคุมมลพิษทางอากาศอย่างเข้มงวด มาตรการเหล่านี้สะท้อนถึงความตระหนักและความมุ่งมั่นของภาครัฐในการปกป้องสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางต่อผลกระทบจากฝุ่นพิษเป็นพิเศษ โรงเรียนในเขตเมืองใหญ่และเขตอุตสาหกรรมที่มีค่าฝุ่นละอองสูง จึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขกำหนดอย่างเคร่งครัด เช่น การติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศอย่างสม่ำเสมอ การจำกัดหรืองดเว้น กิจกรรมกลางแจ้งในวันที่ค่าฝุ่นสูงเกินเกณฑ์ การติดตั้งเครื่องฟอกอากาศภายในห้องเรียน และการพิจารณาหยุดเรียนชั่วคราวหากคุณภาพอากาศเข้าสู่ระดับวิกฤต ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างรอบด้าน (เดอะเนชั่น, 2568 : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า ประเทศไทยเผชิญปัญหาฝุ่น PM2.5 ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะเด็กและกลุ่มเปราะบาง รัฐบาลกำหนดค่ามาตรฐาน PM2.5 ไม่เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และออกมาตรการเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง หากเกิน 37.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต้องควบคุมและป้องกัน เช่น แจกหน้ากาก ตั้งห้องปลอดฝุ่น และหากเกิน 75 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต้องยกระดับมาตรการเข้มงวด โรงเรียนต้องติดตามคุณภาพอากาศ งดกิจกรรมกลางแจ้ง ติดตั้งเครื่องฟอกอากาศ และอาจหยุดเรียนหากค่าฝุ่นเกินเกณฑ์ เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร

นโยบายและแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประจำปี 2566 มุ่งเน้นด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการวางกรอบแนวทางที่ครอบคลุมทั้งการป้องกันภัย การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร ตัวอย่างเช่น สพฐ. ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย โดยเน้นการดูแลและป้องกันอุบัติเหตุในทุกพื้นที่

ภายในโรงเรียน มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างอาคารเรียนและสนามเด็กเล่นอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการอบรมให้ครูและนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและรับมือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ นอกจากนี้ สพฐ. ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของการป้องกันภัยคุกคามจากเทคโนโลยีและโลกไซเบอร์ จึงมีนโยบายส่งเสริมการรู้เท่าทันภัยคุกคามออนไลน์และการใช้สื่ออย่างปลอดภัย นักเรียนและครูได้รับการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ เช่น การรับมือกับการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (cyberbullying) และการป้องกันข้อมูลส่วนตัวไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของภัยคุกคามออนไลน์ การให้ความรู้เช่นนี้ช่วยให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันและสามารถใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยในด้านการเตรียมความพร้อม สพฐ. ยังมีแนวทางให้สถานศึกษาจัดซ้อมแผนการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น การซ้อมหนีไฟและการซ้อมแผนรับมือภัยธรรมชาติ เพื่อให้ครู นักเรียน และบุคลากรมีทักษะและความรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน การฝึกอบรมเหล่านี้ช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนรู้จักขั้นตอนการรับมือเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ทำให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้ นอกจากนี้ สพฐ. ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น เช่น หน่วยดับเพลิงและหน่วยกู้ภัย เพื่อให้มีการช่วยเหลือและการปฏิบัติการร่วมกันในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนยังช่วยเพิ่มการตระหนักรู้และสร้างเครือข่ายความปลอดภัยที่เข้มแข็งมากขึ้นในสถานศึกษานโยบายของ สพฐ. จึงครอบคลุมการดูแลความปลอดภัยในโรงเรียนทั้งการป้องกันอุบัติเหตุ การป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ การเตรียมความพร้อมในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566 : ออนไลน์)

สรุปได้ว่า นโยบายและจุดเน้นด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาของ สพฐ. แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย ครอบคลุมทั้งด้านการป้องกันอุบัติเหตุ การเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการฝึกฝนรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ล้วนเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ครู และบุคลากร รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นโยบายเหล่านี้ทำให้โรงเรียนกลายเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความปลอดภัยทางกายภาพ

ความปลอดภัยทางกายภาพในสถานศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ได้กำหนดการจัดการด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ในขณะที่

การศึกษาของ ศตวรรษ ถวิลคำ และศิริรัตน์ ทองมีศรี (2566 : 210-221) ได้เน้นย้ำความสำคัญของการพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และสังคม โดยเสนอแนะให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุมทุกมิติ รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลรับผิดชอบด้านความปลอดภัยโดยเฉพาะ อีกทั้งการศึกษาของ อัจฉรา นิยมภา (2564 : 178-195) ชี้ให้เห็นว่าการจัดการความปลอดภัยทางกายภาพที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่ อาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้าง ควรมีการตรวจสอบโครงสร้างอาคารและระบบไฟฟ้า ระบบประปา รวมถึงระบบระบายน้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ นอกจากนี้ การบำรุงรักษาและการซ่อมแซมเมื่อเกิดความเสียหาย รวมถึงการออกแบบพื้นที่ใช้สอยให้ปลอดภัยและเหมาะสมกับการใช้งานเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ในส่วนของระบบสาธารณูปโภค และความปลอดภัยประกอบด้วย

1) การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเริ่มต้นจากการดูแลพื้นที่กายภาพในโรงเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งการจัดการภูมิทัศน์ การดูแลห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ และพื้นที่พิเศษต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับการใช้งาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางให้สถานศึกษาจัดเตรียมพื้นที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในระยะยาว การจัดการสภาพแวดล้อมที่ดียังช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน (วชรกมล สุศรี และคณะ, 2567 : 1-30)

2) การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย

การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เริ่มจากการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากร และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนผังพื้นที่ความปลอดภัย ติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนในจุดต่าง ๆ และจัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัยที่จำเป็น นอกจากนี้ ยังต้องมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (วชรกมล สุศรี และคณะ, 2567 : 1-30)

3) การดูแลอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาต้องมีการสำรวจสภาพอาคารและสิ่งก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในจุดที่อาจเกิดความเสี่ยง เช่น อาคารเก่า โครงสร้างที่ชำรุด หรือพื้นที่ที่ต้องการการซ่อมแซม ควรมีการติดป้ายเตือนและประชาสัมพันธ์ให้หลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยง พร้อมทั้งวางแผนการปรับปรุงให้มีความปลอดภัยต่อการใช้งานในระยะยาว (วิชญุษา ขุนจง, 2563 : 287-298)

4) ระบบป้องกันภัยและการเตรียมพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน

การจัดทำระบบป้องกันภัยที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมทั้งการวางแผน การจัดหาอุปกรณ์ และการเตรียมความพร้อมของบุคลากร สพฐ. กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีแผนรับมือเหตุฉุกเฉินที่ชัดเจน มีการติดตั้งระบบเตือนภัยและกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ จัดให้มีการซ้อมอพยพ

และฝึกการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษามีความพร้อม และทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด (ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ, 2567 : 252-263) สอดคล้องกับการศึกษาของ อีระ รุญเจริญ (2562 : 5-9) ที่ได้เสนอเพิ่มเติมว่าการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ รวมถึงระบบแจ้งเตือนเพลิงไหม้และอุปกรณ์ดับเพลิงเป็นสิ่งจำเป็น ระบบไฟฟ้าสำรองในจุดที่จำเป็นและระบบป้องกันฟ้าผ่าเพื่อความปลอดภัยทางไฟฟ้าก็มีความสำคัญ ต่อการลดความเสี่ยงทางกายภาพเช่นกัน

5) การจัดการด้านการเดินทางและการสัญจร

ความปลอดภัยในการเดินทางเป็นอีกประเด็นสำคัญที่สถานศึกษาต้องให้ความสนใจ ทั้งการจัดระบบการสัญจรภายในโรงเรียนสำหรับยานพาหนะและทางเดินเท้า การกำหนดจุดรับ-ส่ง นักเรียนที่ปลอดภัย การดูแลรถรับส่งนักเรียน และการวางแผนการเดินทางสำหรับกิจกรรมนอกสถานที่ นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมให้มีการทำประกันภัยอุบัติเหตุและจัดเตรียมแผนช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุ ฉุกเฉินระหว่างการเดินทาง อีกทั้งการมีเครือข่ายความปลอดภัย การประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกเพื่อรับมือกับภัยที่อาจเกิดขึ้น และการนำ PDCA มาใช้ในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ แนวทางการเสริมสร้างความปลอดภัยด้านการจราจรที่มีการวางแผน การติดตาม และการประเมินผล ที่ต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพ (นรินทร์ลักษณ์ รัชชี และพัชรวิพรรณ กิจมี, 2567 : 143-156)

6) การพัฒนาบุคลากรและการสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย

การสร้างความปลอดภัยที่ยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ สร้างความตระหนัก ถึงความสำคัญของความปลอดภัย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชฎ นรสิงห์ และสิริยุญา โกษะ (2567 : 107-118) ที่ได้เน้นย้ำความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในการดูแลความปลอดภัยทางกายภาพ โดยเสนอ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยประจำสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการรายงาน และติดตามการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยทางกายภาพอย่างเป็นระบบ

7) การติดตามและประเมินผล

การจัดการความปลอดภัยต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่า มาตรการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและสามารถปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น สพฐ. กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน ด้านความปลอดภัยเป็นประจำ และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาระบบความปลอดภัยให้เหมาะสม กับบริบทของแต่ละสถานศึกษา (กนกอร อุ่นสถานนท์, 2563 : 1-14) นอกจากนี้ งานวิจัยของ ศุภณัฐ วรคุณพิณิจ (2567 : 161-170) ยังได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัย ในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการพัฒนาระบบการรายงานและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการความปลอดภัยทางกายภาพในสถานศึกษาในบริบทต่างประเทศแสดงให้เห็นถึง แนวปฏิบัติและมาตรฐานที่เน้นการใช้เทคโนโลยี การออกแบบที่ปลอดภัย และการบูรณาการความยืดหยุ่น

เข้ากับระบบการจัดการความปลอดภัย เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบ Building Management System (BMS) และ Internet of Things (IoT) มีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน ช่วยให้การจัดการความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย (Forbes, 2025 : Online) นอกจากนี้ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบอาคารเรียน และการเลือกใช้วัสดุและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีส่วนช่วยลดความเสี่ยงในด้านความปลอดภัยทางกายภาพได้อย่างมาก การผนวกเทคโนโลยีกับระบบรักษาความปลอดภัยควบคู่กับการฝึกอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอเป็นแนวปฏิบัติที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพของการจัดการความปลอดภัย (The Karina Ruiz, 2019 : Online) ระบบการจัดการความปลอดภัยที่ยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การระบาดของโรคติดเชื้อหรือภัยพิบัติธรรมชาติ ขณะเดียวกัน ปัจจัยทางวัฒนธรรมและบริบททางสังคมมีผลต่อการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยต้องปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและบริบทเฉพาะของแต่ละประเทศ (Bryan Schmidt, 2024 : Online)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องครอบคลุมหลายมิติ และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน แนวทางนี้สอดคล้องกับมาตรการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดไว้ โดยเน้นการจัดการใน 4 มิติหลัก ได้แก่ ความปลอดภัยทางกายภาพ การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร และความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม มาตรการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อบริบทของสถานศึกษาไทย แต่ยังสะท้อนถึงแนวปฏิบัติระดับสากลที่พบในงานวิจัยในต่างประเทศ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การจัดการความปลอดภัยทางกายภาพที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและครอบคลุม ตั้งแต่การดูแลโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค การบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยง และการประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง การบูรณาการเทคโนโลยี เช่น ระบบ Building Management System (BMS) และ Internet of Things (IoT) ที่พบในงานวิจัยต่างประเทศ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษา นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำแผนฉุกเฉิน การฝึกอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาระบบการรายงานและติดตามผลเพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้จะช่วยสร้างระบบความปลอดภัยที่ยืดหยุ่น ปรับตัวได้ และคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและสังคมของแต่ละประเทศ ดังนั้น การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงควรผสมผสานมาตรการเชิงป้องกัน เช่น การตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย และมาตรการเชิงรับมือ เช่น การฝึกอบรมและการประเมินสถานการณ์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามได้อย่างทันท่วงที เป้าหมายสูงสุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน

สรุปได้ว่า การจัดการความปลอดภัยทางกายภาพในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน โดยครอบคลุมการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เช่น การดูแลพื้นที่กายภาพ การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยร่วมกับทุกภาคส่วน การตรวจสอบและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ การจัดเตรียมระบบป้องกันภัย รวมถึงการวางแผนและฝึกซ้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการเดินทางและการสัญจร ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรและการสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย สพฐ. ยังกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลมาตรการความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการเหล่านี้จะช่วยลดความเสี่ยงและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและยั่งยืน

การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน

การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความปลอดภัยแก่บุคลากรและนักเรียน งานวิจัยหลายฉบับทั้งในและนอกประเทศแสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมและวางแผนที่ดีช่วยลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างมาก งานวิจัยของ ชีษณุชา ขุนจง (2563 : 287-298) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดทำแผนป้องกัน การอบรมผู้บริหาร และการฝึกซ้อมแผนรับมือเหตุฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติตามแผนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในการจัดการระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยแผนเผชิญเหตุของ สพฐ. ระบุให้สถานศึกษาจัดตั้งทีมเคลื่อนที่เร็วที่มีความพร้อมตลอด 24 ชั่วโมง มีการตรวจสอบอุปกรณ์ฉุกเฉิน เช่น ถังดับเพลิงและกล้องวงจรปิด รวมถึงการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการใช้อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอกยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันภัย งานวิจัยของ กนกอร อุณสถานนท์ (2563 : 1-14) เน้นย้ำถึงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการภัยและการพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล หน่วยกู้ภัย และตำรวจ ช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สพฐ. ยังเน้นถึงการซ้อมรับมือเหตุฉุกเฉินในภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการอพยพและการจัดการสถานการณ์ในเวลาฉุกเฉิน เช่น การซ้อมหนีไฟและการฝึกการปฐมพยาบาล ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการจัดการภัยให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม ในส่วนของการพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากร งานวิจัยของ ธีรยุทธ เมืองแมน และคณะ (2567 : 252-263) ได้นำเสนอแนวทางการฝึกอบรมและการพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยมีการจัดฝึกอบรมและสร้างระบบการจัดการความปลอดภัยที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อเพิ่มทักษะการตอบสนองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่ง สพฐ. ก็แนะนำให้มีการประสานงาน

และฝึกซ้อมการใช้อุปกรณ์ด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ เพื่อลดโอกาสในการเกิดความสูญเสีย และสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในโรงเรียน การดำเนินการเช่นนี้ช่วยให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการตอบสนองเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ งานวิจัยของ นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์และคณะ (2567 : 786-799) นำเสนอการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแจ้งเตือนและประสานงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน เทคโนโลยีนี้ครอบคลุมการวางแผน การจัดการงบประมาณ การรายงานผล และการประเมินผลการดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถแจ้งเตือนและประสานงานได้อย่างรวดเร็วในกรณีที่เกิดเหตุ โดยในแผนเผชิญเหตุของ สพฐ. ได้แนะนำให้ใช้ระบบการแจ้งเตือนผ่านกล้องวงจรปิดและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงและเฝ้าระวังสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มความมั่นใจในความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพจึงต้องดำเนินการในทุกมิติ โดยมีการวางแผน การอบรม การฝึกซ้อม การพัฒนาทักษะบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อประสานงานและเฝ้าระวัง ทั้งหมดนี้ทำให้สถานศึกษาสามารถลดความเสี่ยงและเสริมสร้างความปลอดภัยที่ยั่งยืนในระยะยาวจากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการภาวะฉุกเฉินในสถานศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศต้องอาศัยการวางแผนเชิงรุก การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยและความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้งานสถานศึกษา และยังเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษามีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร

การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญในมาตรการความปลอดภัยของสถานศึกษา ยูนิเซฟ ประเทศไทย (2567 : ออนไลน์) ได้เสนอแนวทางการดูแลสุขภาพเชิงรุก ซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมสุขภาพ เช่น การจัดตรวจสุขภาพประจำปี การส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง การให้ความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันโรค และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพที่ดี การป้องกันและควบคุมโรค โดยมีมาตรการเฝ้าระวังและคัดกรองโรคติดต่อที่อาจแพร่ระบาด รวมถึงการจัดการสุขาภิบาลอาหารและน้ำ การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อในพื้นที่เสี่ยง และการจัดระบบดูแลสุขภาพผู้ป่วยเบื้องต้น ซึ่งเป็นการลดโอกาสการแพร่กระจายของโรค สอดคล้องกับการศึกษาของบัญชา วงศ์ชื่อ และคณะ (2567 : 247-262) ที่พบว่า การจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน โดยครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวทางของยูนิเซฟที่เน้นการดูแลสุขภาพเชิงรุก ทั้งการตรวจสุขภาพประจำปี การให้ความรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การเฝ้าระวังโรค และการจัดการสุขาภิบาล นอกจากนี้ความสำเร็จของการดำเนินงานยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันวางแผน ดำเนินการ และติดตามผล เพื่อสร้างความปลอดภัยและสุขภาวะที่ดี ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม

ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อมในบริบทของสถานศึกษาเป็นประเด็นที่สำคัญ ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรทั่วไป ความปลอดภัย ในสองด้านนี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น แต่ยังสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มั่นคง และยั่งยืนได้อีกด้วย

1) ความปลอดภัยด้านการจราจร

การควบคุมและป้องกันอุบัติเหตุบนถนนโดยเฉพาะในบริเวณรอบสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ ตามกฎหมาย ผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ต้องมีใบอนุญาตขับขี่ที่ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้ขับขี่ ยังต้องมีสภาพร่างกายที่สมบูรณ์ ไม่มีอาการมึนเมาหรือหย่อนความสามารถขณะขับขี่ กฎหมาย ได้กำหนดบทลงโทษที่เข้มงวด เช่น หากฝ่าฝืน ผู้ขับขี่อาจถูกจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท ในกรณีที่มีการขับขี่ขณะมึนเมา การลงโทษจะยิ่งหนักขึ้น โดยมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การมีกฎหมายเหล่านี้ช่วยกระตุ้นให้ผู้ขับขี่ ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยขณะใช้ถนน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2565ข)

2) ความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในโรงเรียน

ในส่วนของการดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดแนวทางให้สถานศึกษาต้องจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ให้ปลอดภัย ครอบคลุมถึงห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ และพื้นที่ต่าง ๆ โดยต้องมีการสำรวจ และประเมินความเสี่ยงของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงติดป้ายเตือนในพื้นที่เสี่ยงเพื่อป้องกัน อุบัติเหตุ ทั้งนี้ งานวิจัยของ กนกอร อุณสถานนท์ (2563 : 1-14) แสดงให้เห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อม ที่ปลอดภัยต้องมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยงานกู้ภัยและโรงพยาบาล เพื่อให้การช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การประสานงานกับหน่วยงานเหล่านี้จะช่วยให้สถานศึกษามีการติดตามผลและประเมินมาตรการ ความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565ข)

3) การสร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยและการให้ความรู้แก่นักเรียน

อีกประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือการสร้างความตระหนักและให้ความรู้ด้านความปลอดภัย แก่นักเรียน การปลูกฝังให้เด็ก ๆ เข้าใจถึงวิธีการใช้งานอาคารสถานที่อย่างปลอดภัยเป็นการเสริมสร้าง ทักษะชีวิตที่จำเป็น งานวิจัยของ ชีรยุทธ เมืองแมนและคณะ (2567 : 252-263) ชี้ให้เห็นว่า การให้ความรู้ด้านความปลอดภัยและการสร้างวินัยให้กับนักเรียนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะ การป้องกันตัวและความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทาง

ของ สพฐ. ที่แนะนำให้โรงเรียนมีการอบรมให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยแก่นักเรียนเป็นประจำ ทั้งในเรื่องการใช้อาคารสถานที่และการจัดการตนเองในกรณีฉุกเฉิน

4) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สุดท้าย การมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยกู้ภัย ตำรวจ และโรงพยาบาล จะช่วยให้การรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การประสานงานกับหน่วยงานเหล่านี้ตามคำแนะนำของ สพฐ. ช่วยให้สถานศึกษาสามารถติดตามผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและปรับปรุงมาตรการได้อย่างเหมาะสม งานวิจัยของ กนกอร อุณสถานนท์ (2563 : 1-14) ยังสนับสนุนว่าการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก จะช่วยให้การจัดการภัยในสถานศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบ และมีทรัพยากรเพียงพอในการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันทั่วทั้งที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565ข)

นอกจากนี้ การซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมถึงการจัดทำแผนและมาตรการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความปลอดภัย งานวิจัยของ ชิชณชา ขุนจง (2563 : 287-298) ชี้ให้เห็นว่าการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาต้องประกอบด้วย การวางแผนและการติดตามประเมินผลที่เข้มงวด เช่น การประเมินอาคารเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อตรวจสอบจุดเสี่ยงและการป้องกันล่วงหน้า ซึ่งช่วยลดโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุและเพิ่มความปลอดภัยให้นักเรียนและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา งานวิจัยนี้เน้นว่าการมีแผนการป้องกันที่ดีจะช่วยให้สถานศึกษาพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และลดความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การติดป้ายเตือนและจัดทำมาตรการป้องกัน เช่น การฝึกซ้อมการอพยพหรือการใช้เครื่องมือดับเพลิง เป็นอีกวิธีที่ช่วยให้บุคลากรและนักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญเหตุฉุกเฉิน และสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและน่าไว้วางใจสำหรับทุกคนในสถานศึกษา (บุญทวี บุญให้ และวีรพล กุลบุตร, 2563 : 62-74)

สามารถสรุปได้ว่า มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาตามที่ สพฐ. กำหนดครอบคลุมในทุกมิติของการดูแลความปลอดภัย ทั้งด้านกายภาพ การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน สุขภาพ และความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร และการจัดการด้านการจราจรและสิ่งแวดลอม การดำเนินการตามมาตรการเหล่านี้จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อผู้เรียน ครู และบุคลากร ทำให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างเต็มที่

มาตรการในการดูแลความปลอดภัย 3 ด้าน

ความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่เพียงแต่เป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการศึกษา แต่ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ของนักเรียน ในยุคที่สังคมมีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยความท้าทายด้านความปลอดภัยรูปแบบใหม่ การมีมาตรการที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง มาตรการ 3 ป ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้น ได้แก่ การป้องกัน การปลุกฝัง และการปราบปราม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างระบบความปลอดภัยที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายในการสร้างระบบนิเวศด้านความปลอดภัยที่ครบวงจร โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อม

ที่ปลอดภัยทั้งทางกายภาพและจิตใจ พร้อมทั้งเสริมสร้างทักษะและความตระหนักรู้ให้แก่ทุกภาคส่วน ในสถานศึกษา ดังนี้

1) การป้องกัน

การป้องกันเปรียบเสมือนรากฐานแห่งความปลอดภัย การป้องกันถือเป็นหัวใจหลักของการสร้างความปลอดภัย โดยเริ่มจากการสำรวจและประเมินความเสี่ยงในสถานที่ต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบความแข็งแรงของอาคาร จุดที่อาจเสี่ยงต่ออุบัติเหตุหรือภัยพิบัติ การตรวจสอบเครื่องเล่น อุปกรณ์กีฬา และสิ่งของต่าง ๆ ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย นอกจากนี้ การกำหนดเขตพื้นที่ปลอดภัยก็มีบทบาทสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการติดตั้งป้ายเตือน เช่น “ระวังพื้นลื่น” หรือ “ห้ามเข้าก่อนได้รับอนุญาต” รวมถึงการแบ่งโซนพื้นที่ให้เหมาะสมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องมีแผนรับมือเหตุฉุกเฉินและจัดการฝึกซ้อมเป็นระยะเพื่อให้นักเรียนและบุคลากรสามารถรับมือได้ทันในสถานการณ์ที่ไม่คาดฝัน เช่น เหตุเพลิงไหม้หรือภัยธรรมชาติ การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งภายในและภายนอก โดยให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัย ถือเป็นการเสริมสร้างระบบความปลอดภัยให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น สุดท้ายคือการจัดระบบข้อมูลและการสื่อสาร เช่น ระบบกล้องวงจรปิด และระบบแจ้งเหตุผ่านทาง Line หรือเว็บไซต์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว

2) การปลูกฝัง

การปลูกฝัง เปรียบเสมือนสร้างภูมิคุ้มกันที่ยั่งยืน เป็นการสร้างความตระหนักรู้และทักษะในการดูแลความปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับทุกคนในโรงเรียน โดยการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยแก่ทั้งนักเรียนและครู ผ่านการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการเนื้อหาด้านความปลอดภัยเข้าไปในวิชาต่าง ๆ เช่น การอบรมการป้องกันตัว การปฐมพยาบาล และการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง นอกจากนี้การจัดกิจกรรมฝึกทักษะ เช่น การจำลองสถานการณ์ฉุกเฉินจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การฝึกทักษะชีวิตเหล่านี้จะสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยในระยะยาว และยังช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการตัดสินใจเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้การพัฒนาจิตสำนึกในเรื่องของความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นก็เป็นเรื่องที่สำคัญ การปลูกฝังค่านิยมในการรักษากฎระเบียบและความมีวินัยในตนเอง จะทำให้นักเรียนมีพื้นฐานด้านจิตสำนึกที่มั่นคงในการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยตลอดเวลา ทั้งในโรงเรียนและในชีวิตประจำวัน

3) การปราบปราม

การปราบปราม เป็นการจัดการกับเหตุการณ์ที่ไม่ปลอดภัยเมื่อเกิดขึ้นในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการตอบสนองที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น การมีทีมเฉพาะกิจที่พร้อมให้การช่วยเหลือและระงับเหตุทันที การมีขั้นตอนและระบบแจ้งเตือนที่จะช่วยให้ทุกฝ่ายทราบและเข้ามาช่วยเหลือได้ทันท่วงที หลังจากเหตุการณ์สงบลง การให้ความช่วยเหลือและเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การช่วยเหลือทางด้านจิตใจ และการติดตามดูแลผู้ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้การปราบปรามมีประสิทธิภาพมากขึ้น การป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ

จึงเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนสำคัญ โดยต้องมีการวิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหา ปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ให้เหมาะสมและรัดกุมขึ้น อีกทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเหตุการณ์ที่ผ่านมา ยังเป็นประโยชน์ในการสร้างกรอบแนวทางปฏิบัติเพื่อให้โรงเรียนสามารถรับมือกับสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

จึงสรุปได้ว่า มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ และพัฒนาการของนักเรียน โดยเน้นการป้องกันด้านกายภาพ การรับมือเหตุฉุกเฉิน การดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยในการจราจรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการพัฒนาทักษะของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มาตรการเหล่านี้ประกอบด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การติดตั้งระบบแจ้งเตือน การฝึกซ้อมสถานการณ์ฉุกเฉิน และการอบรมความรู้ด้านความปลอดภัย ซึ่งช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการดูแลตนเองและผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาระบบข้อมูลและการประสานงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานมีความครอบคลุมในทุกมิติ นอกจากนี้ มาตรการ 3 ป ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การป้องกัน การปลุกฝัง และการปราบปราม ยังถือเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยสร้างระบบความปลอดภัยอย่างครบวงจรและยั่งยืนในสถานศึกษา ทั้งนี้ ความสำเร็จของมาตรการต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการสนับสนุนจากชุมชน สร้างให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตั้งอยู่เลขที่ 25/11 หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20000 มีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี 31 โรงเรียน ประกอบด้วย 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง หนองใหญ่ พนัสนิคม พานทอง บ่อทอง เกษะจันทร์ สัตหีบ บางละมุง ศรีราชา และเกาะสีชัง และ จังหวัดระยอง 20 โรงเรียน ประกอบด้วย 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง แกลง บ้านค่าย บ้านฉาง ปลวกแดง นิคมพัฒนาวังจันทร์ และเขาชะเมา

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่2) พ.ศ. 2561 กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, ม.ป.ป)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบรวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

วิสัยทัศน์(Vision)

“องค์กรคุณภาพ ยกระดับการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สู่ความเป็นเลิศ สร้างคนดีมีความสุข”

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ส่งเสริมสนับสนุน ระบบความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษา สู่ความเป็นเลิศในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถวางแผนการศึกษาต่อการมีงานทำและปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

6. พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิชาชีพ

7. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals : SDGs) และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีคุณธรรม จริยธรรม สู่ความเป็นพลโลก

เป้าประสงค์(Goals)

1. ระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
3. สถานศึกษาจัดการศึกษา ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. สถานศึกษามีระบบความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน
5. สถานศึกษา มีการจัดการศึกษา สู่ความเป็นเลิศในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มีความรู้ความเข้าใจ สามารถวางแผนการศึกษาต่อการมีงานทำและปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
6. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ
7. สถานศึกษา จัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals : SDGs) และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
8. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคุณธรรมจริยธรรม สู่ความเป็นพลโลก
9. ดำเนินการและประสานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไ้กับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกับสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย จากบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กำกับของหน่วยงาน จึงสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริม

ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ ใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มีสารสนเทศทางเลือกเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาและยกระดับการศึกษาในพื้นที่ของจังหวัดชลบุรีและระยองให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

มาตรการความปลอดภัยและการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (2566ข : 30-87) และโรงเรียนในสังกัดได้ดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน การดำเนินการนี้สอดคล้องกับแนวทางและนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โดยเน้นมาตรการ 3 ป (ป้องกัน ปลุกฝัง ปราบปราม) เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาให้มีความยั่งยืนและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ในด้านนโยบาย สพม.ชลบุรี ระยอง ได้กำหนดนโยบายความปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อคุ้มครองนักเรียนและบุคลากรจากอันตรายต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมและปลอดภัยตามมาตรการ 3 ป การป้องกันด้วยการกำหนดแผนเผชิญเหตุสำหรับภัยต่าง ๆ และดำเนินการฝึกซ้อมการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นประจำ เพื่อให้บุคลากรและนักเรียนมีความพร้อมในการเผชิญเหตุการณ์ไม่คาดฝัน นอกจากนี้ยังมีข้อบังคับเกี่ยวกับการเข้าออกโรงเรียนอย่างเข้มงวด เช่น การตรวจสอบบุคคลภายนอก การติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย และการจัดเวรรักษาการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ “ป้องกัน” ในมาตรการ 3 ป ที่มุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัยในเชิงป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2565ก : 46-47) ในด้านสถิติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย บริการความปลอดภัยที่ดี และการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับสูง ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จในการ “ปลุกฝัง” ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน สอดคล้องกับหลักการ “ปลุกฝัง” ในมาตรการ 3 ป ที่มุ่งสร้างความตระหนักรู้และการป้องกันในระยะยาวให้กับนักเรียนและบุคลากร ทั้งนี้จากการศึกษาผลการประเมินความเสี่ยงในโรงเรียนในจังหวัดชลบุรีก็พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับเล็กน้อยซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ โดยการประเมินเหล่านี้จะถูกนำไปปรับปรุงมาตรการป้องกันและปลุกฝังเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้ สพม.ชลบุรี ระยอง ยังมีโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรม 5 ส. “BIG Cleaning Day” เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ให้สะอาดและปลอดภัย รวมถึงโครงการป้องกันการกลั่นแกล้ง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางการ “ปลูกฝัง” การป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรสำหรับนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด และจัดเวรรักษาการณ์เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นการ “ปราบปราม” ตามมาตรการ 3 ป ในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่อาจกระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการต่าง ๆ ของ สพม.ชลบุรี ระยอง และโรงเรียนในสังกัด เป็นการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาในลักษณะที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งในเชิงนโยบาย มาตรการป้องกัน และการพัฒนาสภาพแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมโครงการเพื่อปลูกฝังความตระหนักรู้และพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นไปตามแนวทางมาตรการ 3 ป ของกระทรวงศึกษาธิการ

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 (EEC)

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ให้ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมขั้นสูง หรือที่กฎหมายเรียกว่า “อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ” (ตามนัย มาตรา 39) อาทิ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ผ่านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และการลงทุนดั่งที่ระบุในมาตรา 48 รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและการลงทุน เช่น การจัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จตามมาตรา 37 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หลักการสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) โดยใน มาตรา 10 ซึ่งว่าด้วยนโยบายการพัฒนาพื้นที่ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การพัฒนาพื้นที่ EEC ต้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต้องสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามมาตรา 10 (1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนกิจกรรมอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย มีประสิทธิภาพสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา 10(2) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฯ ยังได้กำหนด กลไกการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นกลไกอำนวยความสะดวกภายใต้ พ.ร.บ. นี้ ที่มุ่งเน้นการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต เพื่อใช้พิจารณาโครงการลงทุนในพื้นที่ EEC โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพิจารณารายงาน EIA ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้การพัฒนาโครงการต่าง ๆ เป็นไปโดยไม่ละเลยต่อผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ทางกฎหมายในการควบคุมและป้องกันมลพิษควบคู่ไปกับการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ (พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561, 2561 : 1-29) แนวทางดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาในพื้นที่ EEC ได้รับการคุ้มครองทางอ้อม จากมาตรการควบคุมมลพิษต่าง ๆ อันเกิดจากกิจกรรม

ทางอุตสาหกรรม เช่น มลพิษทางอากาศ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกัน และรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การขยายตัวของนิคมอุตสาหกรรม และกิจกรรมก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ในเขต EEC ยังคงก่อให้เกิด ความเสี่ยงต่อ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของชุมชนและโรงเรียน ที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็นฝุ่นละออง จากการก่อสร้าง มลพิษทางอากาศจากกระบวนการผลิต หรือการปนเปื้อนของน้ำเสีย ดังนั้น แม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการควบคุมในระดับหนึ่ง โรงเรียนในพื้นที่ยังคง ต้องตระหนักรู้และจัดเตรียม มาตรการป้องกันตนเองเพิ่มเติม เพื่อปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร เช่น การตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งอุปกรณ์ฟอกอากาศ การกำหนดแนวทางปฏิบัติเมื่อต้องเผชิญกับมลพิษในระดับสูง และการประสานงานกับหน่วยงาน ภาครัฐเมื่อพบปัญหาที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 มีเป้าหมาย ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมขั้นสูงในพื้นที่ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ควบคู่กับการพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยเน้นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกำหนดให้มี การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แม้จะมีกลไก ควบคุมมลพิษ แต่การขยายตัวของนิคมอุตสาหกรรมใน EEC ยังคงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของชุมชนและโรงเรียนในพื้นที่ โรงเรียนจึงควรมีมาตรการเฝ้าระวังและป้องกัน เพิ่มเติม เช่น การตรวจวัดคุณภาพอากาศ การติดตั้งเครื่องฟอกอากาศ และการประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร

บริบทความปลอดภัยของสถานศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

เมื่อพิจารณาจาก แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 กอปรกับ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สามารถวิเคราะห์ได้ว่า บริบทความปลอดภัยของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก (EEC) มีความซับซ้อนและจำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความปลอดภัยที่ครอบคลุม เนื่องจากการพัฒนาพื้นที่อย่างรวดเร็วได้ก่อให้เกิดทั้งข้อดีและความเสี่ยงที่ต้องคำนึงถึง สถานศึกษาจึงต้องเฝ้าระวังจุดอันตรายและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงอย่างละเอียดเพื่อให้เกิด สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนและบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2565ก : 1-50) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566ข : 1-40) ตัวอย่างที่สำคัญได้แก่

- 1) ความเสี่ยงจากการจราจรที่หนาแน่นและอุบัติเหตุบนถนน การเติบโตของโครงสร้าง พื้นฐานด้านการคมนาคมในพื้นที่ EEC ส่งผลให้มีการจราจรที่หนาแน่นมากขึ้นโดยเฉพาะในช่วงเวลา เร่งด่วน ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงที่นักเรียนอาจเผชิญอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางไปกลับโรงเรียน โรงเรียนจำเป็นต้องจัดทำจุดรับส่งนักเรียนที่ชัดเจน โดยกำหนดจุดปลอดภัย เช่น จุดจอดรถที่มี การตรวจสอบผู้ปกครองและผู้รับส่งที่ชัดเจน รวมถึงการติดตั้งสัญญาณไฟจราจรและทางม้าลาย

ในบริเวณใกล้เคียงโรงเรียนเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ตัวอย่างโรงเรียนที่มีการจัดการเช่นนี้ เช่น โรงเรียนที่ตั้งอยู่บนถนนสายหลักอาจสร้างเขตปลอดภัยสำหรับนักเรียนโดยการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยข้างถนนเพื่อให้รถที่สัญจรชะลอความเร็วบริเวณนั้น

2) ความเสี่ยงจากมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง พื้นที่ EEC มีการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมและการก่อสร้างซึ่งส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียน เช่น มลพิษทางอากาศที่มาจากการก่อสร้างหรือโรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียนต้องเฝ้าระวังจุดที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษเหล่านี้ และมีมาตรการป้องกัน เช่น การติดตั้งเครื่องฟอกอากาศในห้องเรียนและการทำความสะอาดพื้นที่บ่อยครั้งเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพของนักเรียน ตัวอย่างเช่น หากโรงเรียนตั้งอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตควันพิษหรือสารเคมี ควรมีการตรวจสอบคุณภาพอากาศอย่างสม่ำเสมอและจัดทำแผนร่วมกันเพื่อป้องกันมลพิษเข้าสู่พื้นที่โรงเรียน รวมถึงการจัดทำจุดหลบภัยในกรณีที่เกิดการรั่วไหลของสารเคมีจากโรงงานใกล้เคียง

3) ความเสี่ยงด้านความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน การพัฒนาพื้นที่ EEC ทำให้มีประชากรย้ายถิ่นเข้ามามากขึ้น ส่งผลให้ในโรงเรียนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือการกลั่นแกล้งในกลุ่มนักเรียน สถานศึกษาควรมีโครงการเสริมสร้างความสามัคคีและกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน เพื่อส่งเสริมการยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล ตัวอย่างเช่น โรงเรียนบางแห่งจัดสัปดาห์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งนักเรียนจะนำเสนออาหาร การแต่งกาย หรือดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรมมาแสดง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และลดโอกาสในการกลั่นแกล้ง

4) จุดอันตรายด้านความปลอดภัยทางกายภาพภายในโรงเรียน โรงเรียนในพื้นที่ EEC ควรเฝ้าระวังจุดที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ เช่น โรงอาหาร สนามกีฬา หรือพื้นที่ที่มีการใช้งานอุปกรณ์หนัก โดยควรมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัย รวมถึงการมีบุคลากรที่คอยเฝ้าระวังในจุดเสี่ยงเหล่านี้ เช่น โรงเรียนบางแห่งอาจมีระบบล็อกทางเข้าออกเฉพาะสำหรับผู้ปกครองที่ผ่านการลงทะเบียนล่วงหน้า เพื่อป้องกันการบุกรุกและควบคุมการเข้าออกของบุคคลภายนอกอย่างรัดกุม

5) ความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มประสบกับภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น พายุ น้ำท่วม หรือแผ่นดินไหว โรงเรียนในพื้นที่ EEC จึงควรเตรียมแผนฉุกเฉินและกำหนดจุดปลอดภัยที่นักเรียนสามารถหลบภัยได้อย่างปลอดภัย ตัวอย่างเช่น การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุประจำปีซึ่งให้นักเรียนและครูทราบถึงขั้นตอนการอพยพที่ถูกต้อง และทำการฝึกฝนการสื่อสารและความร่วมมือกันระหว่างนักเรียนและเจ้าหน้าที่ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

6) ความเสี่ยงจากการก่อความไม่สงบและอาชญากรรม ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น EEC อาจมีความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการลักขโมยหรือการบุกรุกสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด เช่น การตรวจสอบบุคคลที่เข้ามา

ในโรงเรียน การจัดทำบัตรประจำตัวสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร ตลอดจนมีระบบติดตามเพื่อลดโอกาสการเกิดเหตุไม่พึงประสงค์ ตัวอย่างเช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดที่ทางเข้าและทางออกของโรงเรียน รวมถึงบริเวณจุดที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังตลอดเวลา

จากการพิจารณาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว สถานศึกษาในเขตพื้นที่ EEC จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการความปลอดภัยที่รัดกุมทั้งในด้านการป้องกันภัยที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและภายใน โดยการจัดทำแผนเฝ้าระวังและดำเนินการตามมาตรการป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดความเสี่ยงและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน

ความท้าทายและสถานการณ์ด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

เมื่อพิจารณาจาก แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 กอปรกับแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีความซับซ้อนและท้าทายมากในด้านความปลอดภัย เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวของการคมนาคม การก่อสร้าง การเคลื่อนย้ายแรงงาน หรือการเจริญเติบโตของชุมชนเมือง ส่งผลให้สถานศึกษาต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความท้าทายที่หลากหลายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตัวอย่างความท้าทายที่สถานศึกษาพบได้ในเขต EEC (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2565ก : 1-50) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566ข : 1-40) มีดังนี้

1) ความเสี่ยงจากการจราจรหนาแน่นและอุบัติเหตุบนถนน การเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมในเขต EEC ส่งผลให้การจราจรหนาแน่นขึ้น โดยเฉพาะบนเส้นทางที่เชื่อมต่อกับนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือสำคัญต่าง ๆ เช่น ท่าเรือแหลมฉบังและท่าเรือมาบตาพุด ซึ่งมีรถบรรทุกขนาดใหญ่ใช้เส้นทางเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาเร่งด่วน การเดินทางของนักเรียนจึงเผชิญความเสี่ยงสูงในการเกิดอุบัติเหตุ ตัวอย่างเช่น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้ถนนสายหลักต้องจัดทำจุดรับส่งนักเรียนที่ปลอดภัย มีการติดตั้งสัญญาณไฟและทางม้าลาย รวมถึงอาจต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออาสาสมัครคอยดูแลความปลอดภัยในช่วงเวลาเข้าเรียนและเลิกเรียน นอกจากนี้ โรงเรียนควรมีการฝึกอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ถนนและวิธีการข้ามถนนอย่างปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

2) ความเสี่ยงจากมลพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง พื้นที่ EEC มีโรงงานอุตสาหกรรมและการก่อสร้างเกิดขึ้นอย่างหนาแน่น เช่น โรงงานผลิตสารเคมีและโรงงานผลิตยานยนต์ ซึ่งบางครั้งอาจปล่อยสารเคมีหรือมลพิษทางอากาศออกมาในบริเวณใกล้เคียง ทำให้โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เหล่านี้เผชิญกับความเสี่ยงทางสุขภาพจากมลพิษ ตัวอย่างเช่น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมควรมีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศในห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพอากาศอย่างสม่ำเสมอ และวางแผนรับมือหากเกิดเหตุฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีรั่วไหล เช่น การฝึกซ้อมแผนการอพยพและการจัดห้องหลบภัยที่สามารถป้องกันการรับสัมผัสสารพิษ

3) ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเสี่ยงจากการกลั่นแกล้งในโรงเรียน การย้ายถิ่นฐานของแรงงานจากหลายภูมิภาคเพื่อมาทำงานใน EEC ทำให้โรงเรียนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม นักเรียนที่มีพื้นเพและความเชื่อต่างกันอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือการกลั่นแกล้งในกลุ่มนักเรียน โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น การจัดกิจกรรมสัปดาห์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเพื่อนร่วมชั้นที่มีพื้นเพต่างกัน อีกทั้งควรมีระบบที่ช่วยให้นักเรียนสามารถร้องเรียนและรับคำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ตัวอย่างเช่น โรงเรียนอาจจัดให้มีการปรึกษาครูแนะแนวเป็นรายสัปดาห์เพื่อให้คำปรึกษากับนักเรียนที่ประสบปัญหาเหล่านี้

4) การจัดการความปลอดภัยทางกายภาพภายในบริเวณโรงเรียน ความปลอดภัยทางกายภาพในโรงเรียนเป็นอีกปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากสถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายในการดูแลพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น โรงอาหาร สนามกีฬา ห้องเรียนที่มีการใช้เครื่องมือวิชาชีพหรือเครื่องจักร โรงเรียนควรมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น ทางเดินในสนามกีฬา บริเวณโรงอาหาร และมีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยเพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น โรงเรียนอาจมอบหมายครูเวรให้ตรวจสอบความเรียบร้อยและความปลอดภัยในโรงอาหารก่อนเวลาอาหารกลางวัน เพื่อให้แน่ใจว่าอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้รับการใช้งานอย่างถูกต้องและไม่มีวัตถุหรือสถานที่ที่เป็นอันตราย

5) ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมและพายุ พื้นที่ EEC เป็นพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมจากพายุฝนและแผ่นดินไหว โรงเรียนจึงต้องมีแผนการเผชิญเหตุที่ครอบคลุม เช่น การเตรียมพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพนักเรียนในกรณีเกิดภัยธรรมชาติ รวมถึงมีการฝึกซ้อมอพยพอย่างสม่ำเสมอ ตัวอย่างเช่น หากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วม โรงเรียนควรจัดทำจุดหลบภัยที่อยู่สูงจากระดับน้ำท่วมและมีการสำรองน้ำดื่ม อาหาร และยาสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน นอกจากนี้ ควรมีการสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างครูและนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการอพยพ

6) ความเสี่ยงจากการเกิดอาชญากรรมและการก่อความไม่สงบในชุมชน เขตพัฒนา EEC อาจพบการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม เนื่องจากการเติบโตของเมืองทำให้มีผู้คนเข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้น โรงเรียนจึงต้องจัดการความปลอดภัยในการเข้าออก เช่น การติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยที่รัดกุม ตรวจสอบบัตรประจำตัวของผู้ที่เข้ามาในพื้นที่โรงเรียน และการควบคุมพื้นที่ที่เข้าถึงได้เฉพาะนักเรียนและครู ตัวอย่างเช่น โรงเรียนสามารถใช้ระบบบัตรประจำตัวที่มีการสแกนเพื่อระบุตัวตนของนักเรียนและบุคลากรเพื่อป้องกันการบุกรุกจากบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง

7) ความเสี่ยงด้านความเครียดทางจิตใจจากการปรับตัวเข้าสู่พื้นที่พัฒนาที่รวดเร็ว การพัฒนาอย่างรวดเร็วในเขต EEC ทำให้นักเรียนและบุคลากรต้องเผชิญกับความเครียดและความกดดันทั้งจากการใช้ชีวิตในพื้นที่ที่มีการแข่งขันสูงและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมเพื่อดูแลสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากร เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม

การผ่อนคลาย เช่น การฝึกสมาธิ หรือการสร้างพื้นที่ผ่อนคลายภายในโรงเรียน เช่น ห้องสมุดที่เงียบสงบ และมุมผ่อนคลายในสวนหย่อม เพื่อให้นักเรียนสามารถผ่อนคลายจากความเครียด นอกจากนี้ การจัดให้มีครูแนะแนวหรือบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษาด้านจิตใจแก่ทั้งนักเรียนและครู ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า บริบทของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็ว สถานศึกษาจึงต้องเผชิญกับความท้าทายในการสร้างมาตรการความปลอดภัยที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งในเชิงโครงสร้างและสิ่งแวดล้อม มาตรการดังกล่าวจำเป็นต้องจัดเตรียมพื้นที่ภายในโรงเรียนให้ปลอดภัยต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน การควบคุมการจราจรบริเวณรอบโรงเรียน และลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศและน้ำ ที่อาจเกิดจากอุตสาหกรรมในพื้นที่ นอกจากนี้ความปลอดภัยในเชิงกายภาพแล้ว การเฝ้าระวังด้านจิตใจของนักเรียนและบุคลากรก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ความเครียดจากครอบครัวและสังคม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทางอารมณ์และสุขภาวะทางจิตใจของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงการให้การสนับสนุนด้านจิตใจผ่านการให้คำปรึกษา การฝึกซ้อมรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนต่างชาติพันธุ์หรือศาสนาที่แตกต่างกัน จะช่วยลดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสามัคคี ในแง่ของการจัดการภัยธรรมชาติ โรงเรียนควรมีแผนเผชิญเหตุที่ชัดเจนและฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว หรือพายุ การซักซ้อมและการฝึกอบรมบุคลากรในการจัดการภัยธรรมชาติจะช่วยให้สามารถตอบสนองได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุการณ์จริง ดังนั้น โรงเรียนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ควรจัดการความปลอดภัยในทุกมิติอย่างรอบด้าน ทั้งการจัดการโครงสร้างสิ่งแวดล้อม มลพิษทางอุตสาหกรรม การจัดการความปลอดภัยในจิตใจและสุขภาวะ รวมถึงการวางแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดแก่นักเรียนและบุคลากร การพัฒนาแนวทางเหล่านี้จะไม่เพียงแต่สร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของสถานศึกษา แต่ยังช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้กับชุมชนในพื้นที่

โดยสรุปแล้ว พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมขั้นสูง อาทิ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ผ่านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและการลงทุน รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและการลงทุน อย่างไรก็ตาม หลักการสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวคิด

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) โดยระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การพัฒนาพื้นที่ EEC ต้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต้องสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนกิจกรรมอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย มีประสิทธิภาพสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฯ ยังได้กำหนดกลไกการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ที่มีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพื่อใช้พิจารณาโครงการลงทุนในพื้นที่ EEC โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพิจารณารายงาน EIA ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้การพัฒนาโครงการต่าง ๆ เป็นไปโดยไม่ละเลยต่อผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ทางกฎหมายในการควบคุมและป้องกันมลพิษควบคู่ไปกับการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ แนวทางดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาในพื้นที่ EEC ได้รับการคุ้มครองทางอ้อมจากมาตรการควบคุมมลพิษต่าง ๆ อันเกิดจากกิจกรรมอุตสาหกรรม เช่น มลพิษทางอากาศ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การขยายตัวของนิคมอุตสาหกรรมและกิจกรรมก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ในเขต EEC ยังคงก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของชุมชนและโรงเรียนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็นฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง มลพิษทางอากาศจากกระบวนการผลิต หรือการปนเปื้อนของน้ำเสีย ดังนั้น แม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการควบคุมในระดับหนึ่ง โรงเรียนในพื้นที่ ยังคงต้องตระหนักรู้และจัดเตรียมมาตรการป้องกันตนเองเพิ่มเติม เพื่อปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร เช่น การตรวจวัดคุณภาพอากาศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งอุปกรณ์ฟอกอากาศ การกำหนดแนวทางปฏิบัติเมื่อต้องเผชิญกับมลพิษในระดับสูง และการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเมื่อพบปัญหาที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ดังนั้น สถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงต้องบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างรอบด้าน โดยบูรณาการทั้งแนวทางจากพระราชบัญญัติฯ และการจัดการในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความปลอดภัยและสุขภาวะที่ดีแก่นักเรียน บุคลากร และชุมชน โดยยังคงคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างสมดุลและยั่งยืน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

เออเด็ม และ คายา (Erdem & Kaya, 2024 : 380-408) ได้ศึกษางานวิจัยย้อนหลัง 20 ปี (2000-2020) เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งได้ค้นพบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยแบ่งการศึกษาเป็นสองระดับ คือ การจัดการสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และการสร้างบรรยากาศที่ดีในภาพรวมของโรงเรียน จากการวิเคราะห์งานวิจัยกว่า 90 เรื่อง พบว่าการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนต้องทำควบคู่กันทั้งการป้องกันปัญหา การสร้างบรรยากาศเชิงบวก และการแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

โดยบรรยากาศโดยรวมของโรงเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่าบรรยากาศในห้องเรียนเล็กน้อย ในระดับห้องเรียน พบว่าการจัดการที่ดีส่งผลชัดเจนต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ส่วนในระดับโรงเรียน ผลลัพธ์จะแตกต่างกันตามบริบทและขนาดของโรงเรียน ซึ่งต้องปรับแนวทางการทำงานให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการศึกษาต้องทำงานเชิงระบบ ทั้งการวางมาตรการป้องกัน การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี รวมถึงการมีระบบดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ จึงจะเกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง

บร็อก และคณะ (Brock, et. al, 2017 : 332-354) ได้ศึกษานโยบายความปลอดภัยในโรงเรียนของสหรัฐอเมริกาที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากช่วงปี 1980 ที่มุ่งแก้ปัญหายาเสพติดผ่านกฎหมาย “Drug-Free Schools and Communities” ต่อมาในช่วงปี 1990 ขยายไปสู่การจัดการปัญหาอาวุธในโรงเรียน ด้วยนโยบาย “Gun-Free Schools” และ “zero-tolerance” ที่กำหนดบทลงโทษชัดเจนหลังเหตุการณ์ยิงที่โรงเรียน Columbine และ Sandy Hook รัฐบาลได้ออกมาตรการเพิ่มเติม เช่น โครงการ Project SERV และ Safe Schools/Healthy Students เน้นดูแลสุขภาพจิตและป้องกันความรุนแรงในสมัยประธานาธิบดี Obama ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งทางเลือกในการลงโทษ และป้องกันไม่让孩子เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยไม่จำเป็นงบประมาณสนับสนุนด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสูงสุดช่วงต้นปี 2000 ก่อนลดลงหลังปี 2010 และเปลี่ยนมาเน้นการวิจัยและหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดผ่านโครงการ Comprehensive School Safety Initiative จากการศึกษาพบว่า การสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องทำควบคู่กันทั้งด้านสภาพแวดล้อม การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้นักเรียน เพื่อการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ

คาราดา และคณะ (Karadag, et. al, 2016 : 107-122) ได้วิเคราะห์งานวิจัยจำนวน 62 เรื่องที่ศึกษานักเรียนกว่า 80,000 คน ซึ่งได้ค้นพบความสัมพันธ์ที่น่าสนใจระหว่างบรรยากาศในโรงเรียนกับผลการเรียนของนักเรียน การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียนส่งผลอย่างชัดเจนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดการอย่างรอบด้าน ทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน การวางระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ รวมถึงการสร้างควมไว้วางใจในโรงเรียน ที่น่าสนใจคือ ตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา โรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศเชิงบวกมากขึ้น พบว่านักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นกว่าช่วงก่อนหน้าอย่างชัดเจน ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การปลูกฝังวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม และการสร้างความผูกพันระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน มากกว่าการมุ่งเน้นเพียงการจัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

แดเรน และไรอัน (Darren & Ryan, 2015 : 68-81) ได้ทำการศึกษาขนาดใหญ่ในนักเรียนกว่า 16,000 คนจากโรงเรียนเกือบ 2,000 แห่งทั่วประเทศ ได้ค้นพบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับผลของบรรยากาศในโรงเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียนส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์และการอ่าน ในทางตรงกันข้าม การใช้มาตรการเข้มงวดในการควบคุมและเฝ้าระวัง

มากเกินไป รวมถึงการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน กลับส่งผลด้านลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่น่าสนใจคือ เมื่อโรงเรียนปรับลดความเข้มงวดของมาตรการควบคุมลง แต่หันมาเน้นการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ พบว่าช่วยลดความเหลื่อมล้ำระหว่างนักเรียนที่มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจต่างกันได้ ข้อค้นพบนี้สะท้อนว่าการพัฒนาการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในแง่กายภาพและบรรยากาศทางสังคม การปลูกฝังค่านิยมที่ดีและการมีมาตรการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจที่เหมาะสม มากกว่าการใช้การควบคุมเข้มงวดเพียงอย่างเดียว

คุชชูรูบา และคณะ (Kutsyuruba, et. al, 2015 : 103-135) ได้ศึกษารวบรวมงานวิจัยและรายงานทางวิชาการจำนวนมาก ที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศในโรงเรียน ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน อย่างไรก็ตามแต่ละคนอาจมีมุมมองและประสบการณ์ต่อบรรยากาศในโรงเรียนแตกต่างกันไป จึงต้องพิจารณาความสัมพันธ์เหล่านี้อย่างรอบด้าน การศึกษาได้วิเคราะห์หลายประเด็นสำคัญ เริ่มจากการมองบรรยากาศโรงเรียนในฐานะโครงสร้างทางสังคมที่เชื่อมโยงกับความปลอดภัย การค้นหาปัจจัยที่ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย การระบุกลุ่มนักเรียนที่เสี่ยงต่อความปลอดภัย รวมถึงผลกระทบของสภาพแวดล้อมเชิงลบ เช่น การกลั่นแกล้งและความรุนแรง ที่มีต่อผลการเรียนและความเป็นอยู่ของนักเรียน ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดีในโรงเรียน และการมีระบบดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

วิลสัน และลิปซี (Wilson & Lipsey, 2005 : 1-15) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียนจากทั่วโลกกว่า 200 ชิ้นได้ชี้ให้เห็นแนวทางที่น่าสนใจ โดยแบ่งการทำงานเป็นหลายระดับ ทั้งการป้องกันปัญหาดังแต่ต้นทาง การเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแล้ววิธีการที่ใช้ได้ผลแบ่งเป็น 4 รูปแบบ คือ การทำงานกับนักเรียนทั้งห้องเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี การดูแลเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การจัดการเรียนการสอนแยกสำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมรุนแรง และการผสมผสานหลายวิธีเข้าด้วยกัน ผลการศึกษาพบว่าการทำงานระยะสั้นที่มีแผนชัดเจนสามารถช่วยป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในนักเรียนทั่วไปได้ดี ขณะที่การดูแลเฉพาะรายสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้มจะมีปัญหาช่วยลดความรุนแรงได้อย่างเห็นผล สะท้อนให้เห็นว่าการทำงานทั้งเชิงป้องกัน การปลูกฝัง และการแก้ไขปัญหาล้วนมีความสำคัญและต้องดำเนินการควบคู่กันไป

จึงสรุปได้ว่า โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยส่งเสริมทั้งการเรียนรู้และสุขภาวะทางจิตใจของนักเรียน เมื่อนักเรียนรู้สึกปลอดภัยและสบายใจ พวกเขาจะพร้อมเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ การสร้างบรรยากาศเช่นนี้ต้องอาศัยการทำงานหลายด้านประกอบกัน สิ่งสำคัญที่สุดคือการมีมาตรการเชิงรุกในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การกลั่นแกล้งหรือความรุนแรง การจัดการปัญหาดังแต่ต้นทางจะช่วยให้นักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ควบคู่ไปกับการป้องกัน การสร้างบรรยากาศเชิงบวกก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เมื่อทุกคนในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะเกิดวัฒนธรรมที่ทำให้นักเรียนรู้สึกผูกพันและไว้วางใจ ซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้ หากมีปัญหาเกิดขึ้น โรงเรียนต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้พวกเขาได้รับการดูแลที่เหมาะสมและสามารถกลับมาเรียนรู้ได้อย่างปกติ วิธีการนี้จะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนรู้สึกว่าเขาเองมีคุณค่าและได้รับการใส่ใจ

งานวิจัยในประเทศ

ธรรมาธรรม โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567 : 2400-2412) ได้ทำการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ด้วยการเก็บข้อมูลจากนักเรียน 400 คนจากโรงเรียนทุกขนาด ตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อเปรียบเทียบว่าขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการความปลอดภัยอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดการความปลอดภัยในระดับสูง โดยเน้นการทำงานหลายด้านควบคู่กัน ทั้งการป้องกันปัญหาตั้งแต่ต้นทาง การปกป้องสิทธินักเรียน การป้องกันอุบัติเหตุ และการดูแลสุขภาวะทั้งกายและใจ อย่างไรก็ตามขนาดของโรงเรียนส่งผลชัดเจนต่อประสิทธิภาพในการจัดการ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมทั้งทรัพยากร บุคลากร และนโยบายที่ชัดเจน สามารถจัดการความปลอดภัยได้หลากหลายมิติ แต่ก็ยังพบปัญหาท้าทายเรื่องความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นผลจากจำนวนนักเรียนที่มากทำให้การดูแลอย่างทั่วถึงทำได้ยากกว่า ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กแม้จะมีข้อได้เปรียบในการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด แต่มักประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและบุคลากร ทำให้มีข้อจำกัดในการดำเนินนโยบายป้องกันและจัดการกิจกรรมเสริมสร้างความปลอดภัย ผู้วิจัยจึงแนะนำว่าทุกโรงเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการป้องกันปัญหา มีการอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิและการป้องกันตนเอง สร้างความตระหนักรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ และมีระบบตรวจสอบและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาจต้องปรับวิธีการให้เหมาะกับบริบทและข้อจำกัดของแต่ละโรงเรียน นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อช่วยเหลือและแบ่งปันทรัพยากรระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะขนาดใด สามารถดูแลความปลอดภัยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นิษฐฐา พิระชัยภาวงศ์ และคณะ (2567 : 14-24) ได้ทำการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและแนวทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบด้านความปลอดภัยกว่า 200 คน ผ่านแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษพบว่า การดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนให้ผลลัพธ์ที่ดี โดยมีการวางระบบป้องกันอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ควบคู่กับการให้ความรู้และฝึกทักษะการป้องกันตัวแก่นักเรียน รวมถึงมีมาตรการชัดเจนในการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นภัย สำหรับการพัฒนา

ต่อยอด ผู้วิจัยเสนอให้มีการพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยอย่างครบวงจร ตั้งแต่การฝึกอบรมครู ผู้ปกครอง และบุคลากร ไปจนถึงการให้ความรู้แก่นักเรียนในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังแนะนำให้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและชุมชน เพื่อร่วมกันดูแลและสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความปลอดภัยในโรงเรียนต้องอาศัยทั้งการป้องกัน การสร้างภูมิคุ้มกัน และการมีมาตรการจัดการที่เหมาะสม

ศุภณัฐ วรคุณพินิจ (2567 : 161-170) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งการป้องกันอุบัติเหตุ การป้องกันยาเสพติด และการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนมีการจัดการด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง โดยมีการวางระบบการทำงานที่ชัดเจน เริ่มจากการมีระบบดูแลคุ้มครองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนป้องกันอุบัติเหตุที่ครอบคลุม และมีระบบการบันทึกและติดตามข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วทั้ง ในด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตที่จำเป็น เพื่อให้นักเรียนสามารถรับมือกับสถานการณ์เสี่ยงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม จุดเด่นสำคัญของโรงเรียนคือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก ทั้งในการดูแลความปลอดภัยทั่วไป การรับมือกับภัยธรรมชาติ และการป้องกันปัญหาทางสังคม การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลนักเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยได้อย่างครอบคลุม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการพัฒนาเพิ่มเติมในบางประเด็น โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรมและระบบเฝ้าระวังสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง รวมถึงการพัฒนาช่องทางสื่อสารกับผู้ปกครองให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถประสานความร่วมมือในการดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยต้องให้ความสำคัญทั้งการวางมาตรการป้องกันที่รัดกุม การสร้างความตระหนักรู้และทักษะที่จำเป็น และการมีกลไกจัดการปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ความสำเร็จของการดำเนินงานต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก จึงจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

อนุสรณ์ เสาร์คำ (2566 : 119-132) ได้ทำการวิจัยในโรงเรียนเขตอำเภอภักดีพัฒนาวัดนาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยศึกษาแนวทางการจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และบุคลากรกว่า 180 คน รวมถึงการสนทนากลุ่มกับผู้บริหาร 8 คน ผลการศึกษาพบว่า การสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องทำงานครอบคลุมหลายด้าน เริ่มจากการวางระบบป้องกันที่มีช่องทางสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ทั้งป้ายประกาศ สื่อออนไลน์ และการสื่อสาร

โดยตรง เพื่อให้สามารถรับมือกับเหตุฉุกเฉินได้ทันทั่วทั้งที่ ควบคู่ไปกับการสร้างภูมิคุ้มกันผ่านกิจกรรมที่ฝึกทักษะการดูแลตนเองในชีวิตประจำวัน และใช้กระบวนการ PDCA ในการพัฒนาระบบความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการชัดเจนในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและระบบจัดการปัญหาที่ถูกต้องตามกฎหมาย งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าความปลอดภัยทางกายภาพในโรงเรียนต้องอาศัยการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งการเตรียมพร้อม การเสริมสร้างทักษะ และการจัดการปัญหา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

มุกดา คັນประเสริฐ และคณะ (2565 : 2078-2088) ได้ศึกษาความต้องการของครูที่มีต่อการสนับสนุนจากผู้บริหารในการส่งเสริมมาตรการความปลอดภัย โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อสุขภาพกายและจิตของนักเรียน เช่น การป้องกันอุบัติเหตุ การละเมิดสิทธิ และปัญหาสุขภาพทางจิตใจ ผลการศึกษาพบว่าครูต้องการให้ผู้บริหารวางระบบการจัดการความปลอดภัยที่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม ทั้งการวางมาตรการป้องกัน การจัดสวัสดิการช่วยเหลือ และการมีระบบเฝ้าระวังที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการดูแลปัญหาจิตเวชของนักเรียน ซึ่งถือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่สุด นอกจากนี้ ครูยังเห็นความสำคัญของการสร้างความเข้าใจเรื่องการเคารพสิทธิและการจัดการความรุนแรง เพราะจะช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิและสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในโรงเรียน การมีผู้บริหารที่เข้าใจความต้องการและปัญหาที่ครูและนักเรียนต้องเผชิญ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ข้อค้นพบนี้สะท้อนว่าการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู โดยเน้นทั้งการวางระบบป้องกันที่รัดกุม การสร้างความตระหนักรู้ และการมีมาตรการจัดการที่ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง

ศุภร ณะภาณุ และคณะ (2564 : 62-74) การวิจัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี ได้ศึกษาการจัดการด้านความปลอดภัยและรวบรวมความคิดเห็นจากผู้บริหารและบุคลากรใน 20 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูล 100 คน เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้วางระบบการทำงานด้านความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการทำงานเป็นทีมของผู้รับผิดชอบ มีการประชุมวางแผนและกำหนดนโยบายร่วมกัน เพื่อสร้างระบบเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสังเกตและประเมินความเสี่ยงในจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมถึงการตรวจสอบสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กนอกจากการป้องกันแล้ว โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน มีการจัดทำแผนและซักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีระบบการนำส่งเด็กไปโรงพยาบาลที่ชัดเจนและรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุร้ายแรง มีระบบคุ้มครองเด็กที่ครอบคลุม และมีมาตรการควบคุมการเดินทางไป-กลับที่รัดกุม โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองเพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของบุตรหลาน ด้านการปลูกฝังจิตสำนึกความปลอดภัย โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เน้นการสร้างทักษะการป้องกันตนเองผ่านการเล่นและกิจกรรมสร้างสรรค์ มีการสอดแทรก

ความรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ การศึกษายังพบว่าความสำเร็จในการดูแลความปลอดภัยขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน โดยโรงเรียนต้องสร้างช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งการวางมาตรการป้องกันที่รัดกุม การสร้างความตระหนักรู้ที่เหมาะสมกับวัย และการมีระบบจัดการที่พร้อมรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กได้เติบโตและเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง การวิจัยนี้ยังเสนอแนะให้มีการพัฒนาต่อยอดในหลายด้าน เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเฝ้าระวัง การพัฒนาหลักสูตรความปลอดภัยให้ทันสมัย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลให้สูงขึ้น

บุญทวี บุญให้ และวีรพล กุลบุตร (2563 : 62-74) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยสำรวจและสัมภาษณ์ครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกว่า 370 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนในพื้นที่ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นสถานศึกษาปลอดภัย แต่ยังต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพิ่มเติมในสามส่วนสำคัญ คือ การเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ การกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน และการสร้างกลไกขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมที่ดีต้องครอบคลุมทั้งการป้องกันอุบัติเหตุและการรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ โดยเน้นการฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียนให้เข้าใจมาตรการป้องกัน มีการซักซ้อมแผนรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และมีระบบจัดการปัญหาที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังพบว่าการมีแผนป้องกันที่ครอบคลุมและการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องไม่เพียงช่วยลดความเสี่ยง แต่ยังสร้างความมั่นใจให้กับทุกคนในโรงเรียน ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง การพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัยจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งการวางมาตรการป้องกัน การสร้างความตระหนักรู้ และการมีระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพ ข้อค้นพบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าความปลอดภัยในโรงเรียนไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ต้องอาศัยการวางแผน การเตรียมพร้อม และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จึงจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน

กสุมา แสงแก้ว และปรภากร เกิดมีสุข (2562 : 24-33) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารและครูกว่า 130 คน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สูงสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการดำเนินงานเป็นทีมซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด รองลงมาคือการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากร ทั้งในแง่การวางมาตรการป้องกัน การสร้างความตระหนักรู้ และการจัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความปลอดภัย การศึกษายังพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง

ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์กับประสิทธิภาพการจัดการความปลอดภัย สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถวางแผนป้องกันปัญหา เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และจัดการสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพราะนอกจากจะช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยแล้ว ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากร และนักเรียน การมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ยั่งยืน ข้อค้นพบนี้สะท้อนว่าการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องเริ่มจากผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถวางระบบป้องกันที่รัดกุม สร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมีแนวทางจัดการปัญหาที่ชัดเจน จึงจะทำให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้อย่างแท้จริง

สุตา มงคลสิทธิ์ (2562 : 5844-5859) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนจังหวัดชลบุรี โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาก่อนการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการสร้างเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพต้องมียุทธศาสตร์ประกอบครบถ้วน ทั้งหลักการที่ชัดเจน การกำหนดภาระหน้าที่ในการพัฒนา แนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม กระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การมีผู้นำเครือข่ายที่มีคุณลักษณะเหมาะสม และเทคนิคการพัฒนาสมาชิก โดยเน้นการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของเครือข่าย การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า การสร้างเครือข่ายควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการตระหนักถึงความจำเป็น การแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา การสร้างข้อตกลงร่วมกัน การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การติดตามและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการรักษาความยั่งยืนของเครือข่าย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่าแนวทางนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้พัฒนาการศึกษาได้จริง แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีการวางแผนป้องกันปัญหา การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และการมีระบบจัดการที่ชัดเจน จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

อดิสร ตีปานธรรม และคณะ (2562 : 66-75) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาสภาพปัจจุบัน พัฒนารูปแบบ และประเมินการจัดการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากรในโรงเรียน งานวิจัยนี้มีการใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณคือ ผู้บริหารและครูจำนวน 375 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติหลายตัว เช่น ค่าเฉลี่ย ความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัย ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการด้านความปลอดภัยในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง โดยการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มาตรการป้องกันภัยธรรมชาติ มาตรการแก้ไขปัญหาสังคม

และมาตรการดูแลสุขภาพนักเรียน ซึ่งโมเดลการจัดการนี้ได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง การวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมจากชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมนี้เป็นการทำให้ทุกฝ่ายเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแก่เด็ก ๆ เช่น การสร้างเครือข่าย การเฝ้าระวัง การฝึกอบรม และการวางแผนเผชิญเหตุ

สรุปได้ว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมหลากหลายมิติ ทั้งด้านความปลอดภัยทางกายภาพและการเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน โดยโรงเรียนต้องมีระบบการป้องกันที่เข้มงวด เช่น การป้องกันอุบัติเหตุในบริเวณโรงเรียน รวมถึงการจัดพื้นที่อย่างปลอดภัย นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญต่อสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่สะอาดและเหมาะสม รวมถึงการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพกายและใจ โดยมีระบบการดูแลและติดตามอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง โรงเรียนยังต้องวางมาตรการในการควบคุมการจราจรภายในบริเวณโรงเรียนและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดสำหรับนักเรียนในเวลาเข้า-ออก การร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภายนอก และผู้ปกครองก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัยในภาพรวม โดยการพัฒนาเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังและช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 2.1 ตารางสังเคราะห์ความเชื่อมโยงของงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

งานวิจัย	ประเด็น	เกี่ยวข้องกับตัวแปร	ระดับความเกี่ยวข้อง		
			มาก	ปานกลาง	น้อย
Cahit Erdem และ Metin Kaya (2024)	การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนต้องทำควบคู่กันทั้ง การป้องกันปัญหา การสร้างบรรยากาศเชิงบวก และการแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยบรรยากาศโดยรวมของโรงเรียน ส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่า บรรยากาศในห้องเรียน	ความปลอดภัยทางกายภาพ	/		
Marieke Brock et al. (2017)	การสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องทำควบคู่กัน ทั้งด้านสภาพแวดล้อม การเฝ้าระวัง พฤติกรรมเสี่ยง และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้นักเรียน เพื่อการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ	การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	/		
Engin Karadağ et al. (2016)	การสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องทำควบคู่กันทั้งด้าน สภาพแวดล้อม การเฝ้าระวัง พฤติกรรมเสี่ยง และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้นักเรียน เพื่อการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ	ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม		/	
Kwong Darren และ Davis Jonathan Ryan (2015)	การศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในแง่กายภาพ และบรรยากาศทางสังคม การปลูกฝังค่านิยมที่ดี และการมีมาตรการดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพใจที่เหมาะสม	สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	/		
Benjamin Kutsyuruba et al. (2015)	บรรยากาศในโรงเรียน ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน	สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	/		

ที่มา : สรุปและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

งานวิจัย	ประเด็น	เกี่ยวข้องกับตัวแปร	ระดับความเกี่ยวข้อง		
			มาก	ปานกลาง	น้อย
Sandra Jo Wilson และ Mark W. Lipsey (2005)	การทำงานระยะสั้นที่มีแผนชัดเจน สามารถช่วยป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในนักเรียนทั่วไปได้ดี ขณะที่การดูแลเฉพาะรายสำหรับนักเรียนที่มีแนวโน้มจะมีปัญหา ก็ช่วยลดความรุนแรงได้อย่างเห็นผล สะท้อนให้เห็นว่าการทำงาน ทั้งเชิงป้องกัน การปลุกฝัง และการแก้ไขปัญหาล้วนมีความสำคัญและต้องดำเนินการควบคู่กันไป	การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	/		

ที่มา : สรุปและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ตารางที่ 2.2 ตารางสังเคราะห์ความเชื่อมโยงของงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

งานวิจัย	ประเด็น	เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา	มาก	ปานกลาง	น้อย
ธรรมาธรณ์ โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567)	โดยรวมโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดการความปลอดภัยในระดับสูง โดยเน้นการทำงานหลายด้านควบคู่กัน ทั้งการป้องกันปัญหาตั้งแต่ต้นทาง การปกป้องสิทธินักเรียน การป้องกันอุบัติเหตุ และการดูแลสุขภาวะทั้งกายและใจ	สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	/		
นิษฐ์รฐา พิระชัยภาวงศ์ และคณะ (2567)	การดำเนินงานด้านความปลอดภัยในโรงเรียนให้ผลลัพธ์ที่ดี โดยมี การวางระบบป้องกันอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ควบคู่กับการให้ความรู้และฝึกทักษะการป้องกันตัวแก่นักเรียน รวมถึงมีมาตรการชัดเจนในการจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นภัย	การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	/		
ศุภณัฐ วรคุณพิณีจ (2567)	ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียน มีการจัดการด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับสูง โดยมีการวางระบบการทำงานที่ชัดเจน เริ่มจากการมีระบบดูแลคุ้มครองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนป้องกันอุบัติเหตุที่ครอบคลุม และมีระบบการบันทึกและติดตามข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที	สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	/		
อนุสรณ์ เสาร์คำ (2566)	ความปลอดภัยทางกายภาพในโรงเรียน ต้องอาศัยการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งการเตรียมพร้อม การเสริมสร้างทักษะ และการจัดการปัญหา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	ความปลอดภัยทางกายภาพ	/		

ที่มา : สรุปและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

งานวิจัย	ประเด็น	เกี่ยวข้องกับตัวแปร ที่ศึกษา	มาก	ปาน กลาง	น้อย
มุกดา คั่น ประเสริฐ และ คณะ (2565)	ผลการศึกษาพบว่าครูต้องการให้ ผู้บริหารวางระบบการจัดการความ ปลอดภัยที่ครอบคลุมและเป็น รูปธรรม ทั้งการวางมาตรการป้องกัน การจัดสวัสดิการช่วยเหลือ และการ มีระบบเฝ้าระวังที่ชัดเจน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานภายนอกในการดูแลปัญหา จิตเวชของนักเรียน ซึ่งถือเป็นความ จำเป็นเร่งด่วนที่สุด	สุขภาพและความ ปลอดภัยของ นักเรียนและ บุคลากร	/		
ศุภร ณะภาณุ และคณะ (2564)	ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้วางระบบการทำงานด้านความ ปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้น การทำงานเป็นทีมของผู้รับผิดชอบ มี การประชุมวางแผนและกำหนด นโยบายร่วมกัน เพื่อสร้างระบบเฝ้า ระวังที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ การสังเกตและประเมินความเสี่ยงใน จุดต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมถึงการ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมอย่าง สม่ำเสมอเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจ เกิดขึ้น	ความปลอดภัยทาง กายภาพ	/		

ที่มา : สรุปและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

งานวิจัย	ประเด็น	เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา	มาก	ปานกลาง	น้อย
บุญทวี บุญให้ และวีรพล กุลบุตร (2563)	การมีแผนป้องกันที่ครอบคลุมและการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องไม่เพียงช่วยลดความเสี่ยง แต่ยังสร้างความมั่นใจให้กับทุกคนในโรงเรียน ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง การพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัยจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งการวางแผนการป้องกัน การสร้างความตระหนักรู้ และการมีระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพ	ความปลอดภัยทางกายภาพ	/		
กสุมมา แสงแก้ว และปราการ เกิดมีสุข (2562)	การมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่ยั่งยืน สะท้อนว่าการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนต้องเริ่มจากผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถวางระบบป้องกันที่รัดกุม สร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมีแนวทางจัดการปัญหาที่ชัดเจน จึงจะทำให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนรู้อย่างแท้จริง	ความปลอดภัยทางกายภาพ		/	
สุดา มงคลสิทธิ์ (2562)	การพัฒนาการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีการวางแผนป้องกันปัญหา การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และการมีระบบจัดการที่ชัดเจน จึงจะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน	สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร		/	
อดิสร ดีปาน ธรรม และคณะ (2562)	การจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มาตรการป้องกันภัยธรรมชาติ มาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และมาตรการดูแลสุขภาพนักเรียน	ความปลอดภัยทางกายภาพ	/		

ที่มา : สรุปและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากระบวนการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเชิงปริมาณ

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,864 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566ข : 7)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 – 610) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified random sampling) จำแนกตามจังหวัดที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 351 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

จังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชลบุรี	2,423	220
ระยอง	1,441	131
รวม	3,864	351

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566ข : 7

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ที่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 12 คน

2. การสนทนากลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัย ซึ่งไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน

3. กำหนดคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ปี 2) มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยอย่างน้อย 2 ปี และ 3) ยินดีและให้ความร่วมมือให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้

การศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ท จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1.1 เพศ	จำนวน 1 ข้อ
1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน 1 ข้อ
1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน 1 ข้อ
1.4 ขนาดสถานศึกษา	จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	จำนวน 10 ข้อ
3.2 ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	จำนวน 10 ข้อ
3.3 ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	จำนวน 10 ข้อ
3.4 ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	จำนวน 10 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. เทคนิคที่ใช้ในการวัดในครั้งนี้ เลือกใช้เทคนิคการวัดที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระดับมาก

3 หมายถึง มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระดับน้อย

1 หมายถึง มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อความ และข้อความที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 40 ข้อความ ตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. นำข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อความถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความรายข้อว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และ ให้ -1 คะแนน หากลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามและ วัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม คะแนนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

5. นำข้อความที่คัดเลือกได้จากข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) ได้เท่ากับ 0.97 คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

6. นำข้อความที่ได้คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรในสถานศึกษาที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

7. สรุปข้อคำถามที่หาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นแล้วตามข้อ 6 ที่สมบูรณ์แล้ว เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์มอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์
3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สังกัดโดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด และขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงปริมาณ

สถิติพื้นฐาน

1. ร้อยละ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

2. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ใช้ในการวิเคราะห์ระดับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 42)

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 68)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item Congruence : IOC) ใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 206)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกข้อความรายข้อ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 212)

3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกทั้งฉบับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 210)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการศึกษาเชิงปริมาณ

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การศึกษาเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา และได้ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนาและการวิเคราะห์สภาพบริบท ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่ (Document Study) ได้แก่ รายงานการประชุม รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยกลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ที่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 12 คน และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยอง ที่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ปี 2) มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อย่างน้อย 2 ปี และ 3) ยินดีและให้ความร่วมมือให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์บริบท (Context Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลแบบผสมผสานกัน ประกอบด้วย การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) ประกอบด้วย เวลา เนื้อหา วิธีการ เพื่อพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยไดมานั้นถูกต้องหรือไม่

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 2 ยืนยันแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์บริบท (Context analysis) การวิเคราะห์ ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) ทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบข้อมูล

สามเส้า การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ การแยกแยะองค์ประกอบ การเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) ดังวิธีการต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เนื้อหา

1.2 จำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น

2. วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา

2.2 จำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น

3. การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation)

3.1 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบว่าถูกต้องหรือไม่ โดยการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล ทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบการสังเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบสมมติฐานการศึกษาเชิงคุณภาพ

ทดสอบสมมติฐานตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า (Triangulation) ประกอบด้วย การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล ทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบการสังเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p	แทน ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน ค่า Sum of Squares
MS	แทน ค่า Mean of Squares
df	แทน ค่า Degrees of Freedom
*	แทน ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วยจำนวนและร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และอันดับของแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ นำเสนอด้วยการทดสอบค่าที (t - test)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด และขนาดของสถานศึกษา นำเสนอด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในส่วนของการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในส่วนของการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและ ขนาดของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	
	(n = 351)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	143	40.74
หญิง	208	59.26
รวม	351	100.00
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	255	72.65
ปริญญาโท	94	26.78
ปริญญาเอก	2	0.57
รวม	351	100.00
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	114	32.48
ตั้งแต่ 5-10 ปี	82	23.36
ตั้งแต่ 10- 20 ปี	88	25.07
ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	67	19.09
รวม	351	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	
	(n = 351)	ร้อยละ
4. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดใหญ่พิเศษ	188	53.56
ขนาดใหญ่	103	29.34
ขนาดกลาง	60	17.09
รวม	351	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 351 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 59.26 และเป็นเพศชาย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 72.65 ปริญญาโท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.78 ปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.57 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.48 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 25.07 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.09 และ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.56 ขนาดใหญ่ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.34 และขนาดกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา
ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และอันดับของแต่ละด้าน
ดังตารางที่ 4.2-4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา
เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาค
ตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	(n = 351)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	4.52	0.67	มากที่สุด	3
2. ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	4.50	0.71	มากที่สุด	4
3. ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและ บุคลากร	4.53	0.66	มากที่สุด	2
4. ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	4.59	0.60	มากที่สุด	1
รวม	4.53	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษา
เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่
ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.60) ด้านสุขภาพ
และความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ
($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.67) และ ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.71)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ

ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	(n = 351)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. สถานศึกษาของท่านมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างเป็นประจำ	4.58	0.70	มากที่สุด	3
2. การติดตั้งระบบไฟฟ้าในสถานศึกษาของท่านมีความปลอดภัยเพียงพอ	4.46	0.67	มาก	7
3. สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดครอบคลุมทุกพื้นที่สำคัญ	4.55	0.63	มากที่สุด	4
4. สถานศึกษาของท่านมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างปลอดภัย	4.62	0.59	มากที่สุด	2
5. อุปกรณ์เตือนภัยในสถานศึกษามีการตรวจสอบและใช้งานได้จริง	4.37	0.68	มาก	10
6. สถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาส่งก่อสร้างภายในให้เหมาะสมต่อการใช้งานและปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน	4.55	0.66	มากที่สุด	5
7. สถานศึกษาของท่านจัดพื้นที่ในสถานศึกษาโดยมีการแบ่งโซนปลอดภัยสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน	4.43	0.66	มาก	8
8. สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งรั้วหรือกำแพงเพื่อเพิ่มความปลอดภัยบริเวณรอบสถานศึกษา	4.66	0.74	มากที่สุด	1
9. สถานศึกษาของท่านมีการจัดการซ่อมแซมพื้นที่เสียหายอย่างรวดเร็วเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย	4.43	0.69	มาก	9
10. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร	4.52	0.69	มากที่สุด	6
รวม	4.52	0.67	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งรั้วหรือกำแพงเพื่อเพิ่มความปลอดภัยบริเวณรอบสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.74) สถานศึกษาของท่านมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 4.62$,

S.D. = 0.59) และ สถานศึกษาของท่านมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างเป็นประจำ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการป้องกัน และรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	(n = 351)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินที่ครอบคลุมทุกสถานการณ์	4.68	0.62	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษาของท่านมีการฝึกอบรมการป้องกันเหตุฉุกเฉินให้กับบุคลากรในสถานศึกษา	4.51	0.82	มากที่สุด	4
3. สถานศึกษาของท่านมีการฝึกซ้อมรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นระยะ	4.39	0.85	มาก	10
4. ระบบเตือนภัยในสถานศึกษาของท่าน มีการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	4.42	0.66	มาก	8
5. สถานศึกษามีของท่านมีการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	4.60	0.64	มาก	2
6. สถานศึกษามีของท่านมีการติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัยในทุกพื้นที่สำคัญของสถานศึกษา	4.41	0.71	มาก	9
7. สถานศึกษาของท่านมีการอบรมการจัดการเหตุฉุกเฉินให้กับนักเรียน	4.54	0.63	มากที่สุด	3
8. สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในเหตุฉุกเฉิน	4.50	0.72	มากที่สุด	5
9. สถานศึกษาของท่านมีการสื่อสารข้อมูลแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินให้ทุกคนทราบอย่างทั่วถึง	4.47	0.74	มาก	6
10. สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ	4.47	0.75	มาก	7
รวม	4.50	0.71	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก

ได้แก่ สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินที่ครอบคลุมทุกสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.62) สถานศึกษาของท่านมีการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.64) และ สถานศึกษาของท่านมีการอบรมการจัดการเหตุฉุกเฉินให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร

ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	(n = 351)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. สถานศึกษาได้จัดการตรวจสอบสุขภาพประจำปีสำหรับนักเรียนและบุคลากรทุกคน	4.46	0.88	มาก	8
2. นักเรียนและบุคลากรได้รับข้อมูลและคำแนะนำด้านสุขภาพและการป้องกันโรค	4.58	0.61	มากที่สุด	3
3. ระบบสุขภาพในสถานศึกษาของท่านมีความสะอาดและปลอดภัยเพียงพอ	4.60	0.55	มากที่สุด	2
4. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ	4.54	0.68	มากที่สุด	6
5. สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมหรือกำหนดพื้นที่เพื่อสนับสนุนสุขภาพจิตของผู้เรียนและบุคลากร	4.44	0.71	มาก	9
6. สถานศึกษาของท่านมีการจัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการปฐมพยาบาลพร้อมด้วยอุปกรณ์ที่จำเป็น	4.64	0.57	มากที่สุด	1
7. สถานศึกษาของท่านดำเนินการตรวจสอบสุขภาพจิตหรือติดตามสถานการณ์ทางจิตใจของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.51	0.67	มากที่สุด	7
8. สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากร	4.44	0.72	มาก	10
9. สถานศึกษาของท่านมีการจัดการด้านสุขภาพจิตเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น	4.54	0.61	มากที่สุด	5
10. สถานศึกษาของท่านมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.56	0.60	มากที่สุด	4
รวม	4.53	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาของท่านมีการจัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการปฐมพยาบาลพร้อมด้วยอุปกรณ์ที่จำเป็น ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.57) ระบบสุขาภิบาลในสถานศึกษาของท่านมีความสะอาดและปลอดภัยเพียงพอ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) และ นักเรียนและบุคลากรได้รับข้อมูลและคำแนะนำด้านสุขภาพและการป้องกันโรค ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความปลอดภัย ด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม

ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	(n = 351)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการควบคุมการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกของสถานศึกษาความปลอดภัยเพียงพอ	4.64	0.60	มากที่สุด	2
2. สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำเครื่องหมายจราจรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.63	0.60	มากที่สุด	4
3. สถานศึกษามีการดูแลสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมและปลอดภัย	4.62	0.61	มากที่สุด	5
4. สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดเส้นทางหรือวิธีการเดินทางที่ปลอดภัยแก่บุคลากรและนักเรียน	4.63	0.56	มากที่สุด	3
5. สถานศึกษาของท่านมีการทำประกันอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนและบุคลากร	4.68	0.52	มากที่สุด	1
6. สถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาพื้นที่จอดรถในสถานศึกษาให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ	4.54	0.62	มากที่สุด	8
7. สถานศึกษาของท่านมีการจัดการขยะในสถานศึกษาที่เหมาะสมและปลอดภัย	4.58	0.56	มากที่สุด	6
8. สถานศึกษาของท่านมีพื้นที่สีเขียวหรือการปลูกต้นไม้เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อม	4.58	0.63	มากที่สุด	7

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	(n = 351)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
9. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการลดปัญหามลพิษทางอากาศหรือเสียงรบกวน	4.48	0.65	มาก	10
10. สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งไฟส่องสว่างในพื้นที่สำคัญ	4.54	0.69	มากที่สุด	9
รวม	4.59	0.60	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาของท่านมีการทำประกันอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนและบุคลากร ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.52) สถานศึกษาของท่านมีมาตรการควบคุมการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกของสถานศึกษา มีความปลอดภัยเพียงพอ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.60) และ สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดเส้นทางหรือวิธีการเดินทางที่ปลอดภัยแก่บุคลากรและนักเรียน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 4.7 – 4.10

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขต พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	(n = 143)		(n = 208)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	4.47	0.67	4.65	0.67	-3.100	.002*
2. ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	4.68	0.72	4.68	0.72	-3.793	.000*
3. ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของ นักเรียนและบุคลากร	4.40	0.67	4.50	0.67	-2.842	.005*
4. ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและ สิ่งแวดล้อม	4.56	0.61	4.69	0.61	-1.533	.126
รวม	4.53	0.67	4.63	0.67	-3.285	.001*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน จำแนกรายด้าน คือ ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ ($p = .002$) ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($p < .000$) ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($p = .005$) ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($p = .126$) และในภาพรวม ($p = .001$)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของ สถานศึกษาในบริบท เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความปลอดภัย ทางกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	23.22	2	11.614	0.609	.545
	ภายในกลุ่ม	6637.837	348	19.074		
	รวม	6661.066	350			
2. ด้านการป้องกันและรับมือ เหตุการณ์ฉุกเฉิน	ระหว่างกลุ่ม	53.36	2	26.680	.806	.447
	ภายในกลุ่ม	11512.628	348	.082		
	รวม	11565.989	350			
3. ด้านสุขภาพและความปลอดภัย ของนักเรียนและบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	52.61	2	26.305	1.101	.334
	ภายในกลุ่ม	8313.379	348	23.889		
	รวม	8365.989	350			
4. ด้านความปลอดภัยด้าน การจราจรและสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	46.926	2	23.463	1.231	.293
	ภายในกลุ่ม	6631.997	348	19.057		
	รวม	6678.923	350			
	ระหว่างกลุ่ม	471.727	2	235.864	.808	.446
รวม	ภายในกลุ่ม	101544.877	348	291.796		
	รวม	102016.604	350			

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกรายด้าน คือ ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ ($p = .545$) ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($p = .447$) ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($p = .334$) ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($p = .293$) และในภาพรวม ($p = .446$)

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหาร สถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความปลอดภัย ทางกายภาพ	ระหว่าง	480.900	3	160.300	9.000	.000*
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	6180.168	347	17.810		
	รวม	6661.006	350			
2. ด้านการป้องกันและรับมือ เหตุการณ์ฉุกเฉิน	ระหว่าง	958.258	3	328.419	10.771	.000*
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	10580.730	347	30.492		
	รวม	11565.989	350			
3. ด้านสุขภาพและความ ปลอดภัยของนักเรียนและ บุคลากร	ระหว่าง	729.229	3	243.076	11.045	.000*
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	7636.759	347	22.008		
	รวม	8365.989	350			
4. ด้านความปลอดภัยด้าน การจราจรและสิ่งแวดล้อม	ระหว่าง	209.001	3	69.667	3.736	.011*
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	6469.922	347	18.645		
	รวม	6678.923	350			
รวม	ระหว่าง	6831.571	3	2277.190	8.302	.000*
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	95185.033	347	274.308		
	รวม	102016.604	350			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ชลบุรี ระยอง จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำแนกรายด้าน ดังนี้ ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ ($p < .000$) ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($p < .000$) ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($p < .000$) ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($p = .011$) และในภาพรวม ($p < .000$)

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหาร สถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของ สถานศึกษาในบริบท เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออกสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความปลอดภัย ทางกายภาพ	ระหว่าง		247.959	2	123.979	6.728	.001*
	กลุ่ม						
	ภายในกลุ่ม		6413.107	348	18.428		
	รวม		6661.066	350			
2. ด้านการป้องกันและ รับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	ระหว่าง		394.364	2	197.182	6.142	.002*
	กลุ่ม						
	ภายในกลุ่ม		11171.625	348	32.102		
	รวม		11565.989	350			
3. ด้านสุขภาพและความ ปลอดภัยของนักเรียนและ บุคลากร	ระหว่าง		572.574	2	286.287	12.784	.000*
	กลุ่ม						
	ภายในกลุ่ม		7793.415	348	22.395		
	รวม		8365.989	350			

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

แนวทางการบริหาร สถานศึกษาเพื่อยกระดับ ความปลอดภัยของ สถานศึกษาในบริบท เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออกสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
4. ด้านความปลอดภัยด้าน การจราจรและสิ่งแวดล้อม	ระหว่าง กลุ่ม	ระหว่าง	397.924	2	198.962	11.024	.000*
	ภายในกลุ่ม	ภายในกลุ่ม	6280.999	348	18.049		
	รวม	รวม	6678.923	350			
รวม	ระหว่าง กลุ่ม	ระหว่าง	6234.302	2	3117.151	11.325	.000*
	ภายในกลุ่ม	ภายในกลุ่ม	95782.302	348	275.236		
	รวม	รวม	102016.604	350			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำแนกรายด้าน ดังนี้ ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ ($p < .001$) ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($p < .002$) ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($p < .000$) ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($p < .000$) และในภาพรวม ($p < .000$)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาเชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาที่ จำนวน 12 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ความพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกประกอบด้วย 6 แนวทางหลัก เริ่มจาก

แนวทางที่ 1 กรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ โดยการพัฒนาคู่มือความปลอดภัยที่ระบุบทบาทหน้าที่ชัดเจน จัดสรรงบประมาณสำหรับงานความปลอดภัย และจัดตั้งคณะทำงานกำกับดูแล ซึ่งช่วยสร้างรากฐานที่มั่นคงและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

การพัฒนากรอบการจัดการด้านความปลอดภัยมีความสำคัญในการสร้างความมั่นใจต่อการจัดการศึกษา โดยเน้นการวางกรอบนโยบายที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนอย่างเป็นระบบ การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมสำหรับการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ การจัดตั้งคณะทำงานความปลอดภัยที่มีอำนาจกำกับดูแลและติดตามประเมินผล ช่วยสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรและความเชื่อมั่นจากทุกภาคส่วน

“ทางโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายความปลอดภัยไว้อย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร โดยเน้นการบริหารจัดการที่มีระบบและสอดคล้องกับนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ระดับเขตพื้นที่ ซึ่งนโยบายนี้จะถูกถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับให้เข้าใจตรงกัน”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“เราได้วางกรอบการบริหารความปลอดภัยที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเขตพื้นที่ที่ต้องการสร้างโรงเรียนให้มีความปลอดภัยสูงสุด โดยจัดตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการประสานงานด้านนี้โดยตรง”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“การกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ความปลอดภัยของเรามีพื้นฐานจากหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีการประเมินผลและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 พฤษภาคม 2568)

“สถานศึกษาของเรามีการจัดทำนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดผลที่สามารถประเมินความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชนในการร่างนโยบายด้านความปลอดภัย เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการปฏิบัติอย่างจริงจัง”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“นโยบายด้านความปลอดภัยของเราได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และมีการติดตามประเมินผลโดยใช้ข้อมูลจริงเป็นฐาน ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนนโยบายได้ทันสถานการณ์”

(ผู้บริหารท่านที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนเรามีการดำเนินนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติและของ สพฐ. โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนมาตรการความปลอดภัยต่าง ๆ”

(ผู้บริหารท่านที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“ทางโรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ความปลอดภัยโดยเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจและสาธารณสุข เพื่อให้สามารถรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้บริหารท่านที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“เรามีการประชุมหารือและวางแผนยุทธศาสตร์ความปลอดภัยร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แผนงานต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น”

(ผู้บริหารท่านที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“แผนยุทธศาสตร์ความปลอดภัยที่เรากำหนดขึ้น มีการทบทวนและปรับปรุงทุกปี โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีมาประกอบการตัดสินใจ”

(ผู้บริหารท่านที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 กรกฎาคม 2568)

“เราให้ความสำคัญกับการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ที่เน้นการป้องกันเป็นหลัก และมีมาตรการรับมือที่ชัดเจนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้โรงเรียนของเราเป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนได้กำหนดกรอบนโยบายความปลอดภัยตามมาตรฐาน สพฐ. และเน้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์นี้อย่างจริงจัง”

(ผู้บริหารท่านที่ 12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

สรุปได้ว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องมีนโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจระดับเขตพื้นที่ โดยเริ่มจากการจัดทำคู่มือระบบบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมจัดสรรงบประมาณสำหรับการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาบุคลากรด้านความปลอดภัย การจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะด้านที่มีอำนาจกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จะช่วยสร้างรากฐานการบริหารจัดการที่มั่นคง ตอบสนองยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน และส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรในภาพรวม

แนวทางที่ 2 การจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม โดยการจัดระบบตรวจสุขภาพเชิงรุก จัดตั้งห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์ครบครัน และสร้างระบบสนับสนุนสุขภาพจิตซึ่งช่วยป้องกันและดูแลปัญหาสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรอย่างทั่วถึง

แนวทางการจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีมีความสำคัญต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเน้นการดูแลทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต การตรวจสุขภาพเชิงรุกช่วยค้นหากลุ่มเสี่ยงล่วงหน้า การจัดหาอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการและการฝึกอบรมบุคลากรด้านความปลอดภัยอาหาร การสร้างระบบสนับสนุนสุขภาพจิตผ่านกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและบริการให้คำปรึกษาที่ดี ช่วยให้นักเรียนทุกคนในสถานศึกษามีสุขภาพที่ดีและสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

“เราให้ความสำคัญอย่างมากในการดูแลสุขภาพบุคลากรและนักเรียน เช่น การตรวจสุขภาพประจำปีอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสนับสนุนจากโรงพยาบาลในพื้นที่ ซึ่งช่วยให้ทุกคนมีสุขภาพแข็งแรงและส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“ทางโรงเรียนจัดให้มีห้องพยาบาลพร้อมเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ สามารถรองรับเหตุฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบส่งต่อที่ชัดเจนกรณีเกิดเหตุร้ายแรง”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“เรามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจิตให้แก่ทั้งนักเรียนและครู เพื่อให้มีสภาพจิตใจที่มั่นคงซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนมีระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการระบาดของโรค เช่น การติดตามข้อมูลและการรายงานอาการป่วยอย่างทันทั่วทั้งที่ ช่วยให้เราสามารถจัดการปัญหาได้อย่างรวดเร็ว”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียนเป็นประจำ ผ่านการจัดกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อให้ทุกคนมีทักษะในการดูแลตนเองและผู้อื่นได้”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“ระบบการจัดการสุขภาพของเรานั้นเน้นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุข เช่น การอบรมให้ความรู้ในการป้องกันโรคและการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ”

(ผู้บริหารท่านที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เรามีมาตรการด้านสุขาภิบาลที่เข้มงวด โดยเฉพาะในส่วนของการล้างมือและห้องน้ำ ซึ่งมีการตรวจสอบความสะอาดและมาตรฐานสุขอนามัยเป็นประจำ”

(ผู้บริหารท่านที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“สถานศึกษาได้จัดให้มีพื้นที่สีเขียวและพื้นที่พักผ่อนเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีต่อสุขภาพจิต และร่างกายของทุกคนในโรงเรียน”

(ผู้บริหารท่านที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“เราส่งเสริมกิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีทั้งกายและใจ”

(ผู้บริหารท่านที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“มีการอบรมบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้สามารถช่วยเหลือเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉินได้อย่างถูกต้อง”

(ผู้บริหารท่านที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนมีมาตรการคัดกรองสุขภาพจิตนักเรียน โดยร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตในการให้คำปรึกษาและสนับสนุน”

(ผู้บริหารท่านที่ 11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

“เราจัดระบบข้อมูลสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การติดตามดูแลสุขภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง”

(ผู้บริหารท่านที่ 12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

สรุปได้ว่า เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของทุกคน สถานศึกษาจึงต้องบูรณาการการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตเข้าด้วยกันอย่างครบวงจร โดยจัดระบบตรวจสุขภาพเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุข จัดตั้งห้องพยาบาลพร้อมอุปกรณ์ และระบบส่งต่อกรณีฉุกเฉิน ควบคู่กับการส่งเสริมโภชนาการผ่านอาหารกลางวันที่มีคุณค่า ตลอดจนจัดกลไกสนับสนุนสุขภาพจิต เช่น กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและบริการให้คำปรึกษาออนไลน์ การดำเนินมาตรการดังกล่าวช่วยป้องกันและดูแลปัญหาสุขภาพได้ทันที่วงที่ เสริมสร้างความมั่นคงทางร่างกายและจิตใจ

แนวทางที่ 3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก
โดยการตรวจสอบสภาพอาคารโดยผู้เชี่ยวชาญ พัฒนาระบบซ่อมบำรุงตามลำดับความสำคัญ และจัดระบบเฝ้าระวังครอบคลุม ซึ่งช่วยป้องกันอุบัติเหตุและสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

การจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงมีความสำคัญในการป้องกันอุบัติเหตุและเหตุร้าย โดยเน้นการตรวจสอบสภาพอาคารและโครงสร้างอย่างสม่ำเสมอ การจัดลำดับความสำคัญของงานซ่อมบำรุงเป็นระดับวิกฤต เร่งด่วน ปานกลาง และต่ำ การติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด ครอบคลุมจุดสำคัญ และการจัดเตรียมระบบสนับสนุนฉุกเฉินเช่น ไฟสำรองและเส้นทางหนีไฟ ที่ชัดเจน ช่วยให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและปลอดภัย

“โรงเรียนมีการตรวจสอบความปลอดภัยของโครงสร้างอาคารและระบบไฟฟ้าทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรามีความปลอดภัยเสมอ”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนจัดทำแผนงานซ่อมบำรุงที่ชัดเจน มีการดำเนินการตามรอบระยะเวลา เช่น การตรวจสอบหลังคา พื้นที่ทางเดิน และสนามกีฬาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน และบุคลากร”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“การติดตั้งกล้องวงจรปิดรอบบริเวณโรงเรียนช่วยให้เราสามารถตรวจสอบและเฝ้าระวังเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

“โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการจัดสรรพื้นที่ในอาคารเรียนอย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ปลอดภัยสำหรับกิจกรรมของนักเรียน”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“การจัดการระบบไฟฟ้าและระบบประปาของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานสากล มีการตรวจสอบและซ่อมแซมระบบอย่างรวดเร็วเมื่อพบปัญหา”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนมีรั้วและกำแพงที่มั่นคง มีการตรวจสอบและปรับปรุงซ่อมแซมให้แข็งแรงสม่ำเสมอเพื่อรักษาความปลอดภัยของพื้นที่ภายใน”

(ผู้บริหารท่านที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เรามีการติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัยในพื้นที่สำคัญของโรงเรียน และดำเนินการตรวจสอบให้ใช้งานได้จริงตลอดเวลา”

(ผู้บริหารท่านที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“การแบ่งโซนพื้นที่ใช้งานอย่างชัดเจน โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยง เช่น ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ช่วยลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนได้ดีมาก”

(ผู้บริหารท่านที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“ทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เช่น การจัดวางโต๊ะเก้าอี้ และอุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบและเหมาะสมกับการใช้งาน”

(ผู้บริหารท่านที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“มีระบบติดตามซ่อมแซมที่รวดเร็วเมื่อพบพื้นที่ชำรุดหรืออุปกรณ์เสียหาย ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุได้”

(ผู้บริหารท่านที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเฉพาะด้านการดูแลรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

(ผู้บริหารท่านที่ 11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

“เรามีมาตรการเชิงรุกในการดูแลสิ่งแวดล้อมและความสะอาด เช่น ห้องสุขา ห้องปฏิบัติการ และสนามกีฬา เพื่อให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยเสมอ”

(ผู้บริหารท่านที่ 12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

สรุปได้ว่า การป้องกันอุบัติเหตุและความเสี่ยงเชิงกายภาพต้องอาศัยการตรวจสอบสภาพอาคารและอุปกรณ์โดยผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ จัดลำดับความสำคัญของงานซ่อมบำรุงตามระดับวิกฤต เช่น งานเร่งด่วน งานปานกลาง และงานพื้นฐาน พร้อมติดตั้งระบบเฝ้าระวังด้วยกล้องวงจรปิดและอุปกรณ์แจ้งเตือนฉุกเฉิน จัดเตรียมไฟสำรองและเส้นทางหนีไฟที่ชัดเจน รวมถึงการแบ่งโซนพื้นที่ใช้งานอย่างเหมาะสม การดำเนินการเชิงรุกเหล่านี้ช่วยรักษาความต่อเนื่องในการเรียนการสอนและสร้างสถานที่ศึกษาที่ปลอดภัย

แนวทางที่ 4 การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ โดยการพัฒนาแผนปฏิบัติการฉุกเฉินครอบคลุม ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งช่วยให้การตอบสนองเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉินมีความสำคัญต่อการรักษาชีวิตและทรัพย์สิน โดยเน้นการวางแผนที่ครอบคลุมสถานการณ์หลากหลายตั้งแต่ภัยธรรมชาติ ไปจนถึงเหตุการณ์จากการกระทำของมนุษย์ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในจุดสำคัญและการฝึกซ้อมแผนฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ การสร้างความร่วมมือกับสถานีตำรวจ โรงพยาบาล และหน่วยกู้ภัยในพื้นที่ ช่วยให้การประสานงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและสามารถจัดการเหตุฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“โรงเรียนได้จัดทำแผนเผชิญเหตุที่ครอบคลุมทุกสถานการณ์ เช่น ไฟไหม้ แผ่นดินไหว และอุบัติเหตุอื่น ๆ พร้อมทั้งซ้อมอพยพทุกภาคเรียน เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรทราบขั้นตอนอย่างชัดเจน”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“มีการฝึกอบรมให้กับบุคลากรในการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน โดยกำหนดบทบาทของแต่ละฝ่ายตั้งแต่ครูประจำห้องจนถึงผู้บริหาร ทำให้การประสานงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัยผ่านเสียงประกาศและแอปพลิเคชัน เพื่อให้ทุกฝ่ายรับรู้เหตุการณ์ได้ทันที และมีการทดสอบระบบเป็นระยะ”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“หลังจากการซ้อมหนีไฟเสร็จสิ้น เราจะจัดประชุมสรุปบทเรียน เพื่อประเมินจุดอ่อนและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราได้ร่วมประสานกับสถานีตำรวจและโรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อกำหนดช่องทางการสื่อสารฉุกเฉินและจัดคิวรพพยาบาลกรณีเกิดเหตุร้ายแรง”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“การเชื่อมต่อได้สถานการณ์จำลองต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ก่อวินาศกรรม เราจึงเชิญหน่วยงานภายนอกมาให้คำแนะนำและตรวจสอบประสิทธิภาพของการตอบสนองในโรงเรียน”

(ผู้บริหารท่านที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“ทีมเคลื่อนที่เร็วของโรงเรียนผ่านการฝึกซ้อมทุกเดือน มีการแบ็กอัปอุปกรณ์ฉุกเฉินให้พร้อมใช้งานเสมอ เพื่อให้สามารถเข้าไปช่วยเหลือในจุดเกิดเหตุได้ทันที”

(ผู้บริหารท่านที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เรามีการจัดทำคู่มือแผนเผชิญเหตุแจกจ่ายให้ครูทุกคน และให้นักเรียนอ่านทำความเข้าใจก่อนลงมือฝึกซ้อม เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง”

(ผู้บริหารท่านที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนประเมินความพร้อมของระบบแจ้งเตือนและอุปกรณ์ดับเพลิงก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าทุกอย่างใช้งานได้จริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“เราใช้เทคโนโลยี GIS ในการวางแผนเส้นทางอพยพและแสดงจุดเสี่ยงบนแผนที่ เพื่อให้การอพยพทำได้รวดเร็วและปลอดภัย”

(ผู้บริหารท่านที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 กรกฎาคม 2568)

“หลังเหตุฉุกเฉิน เรามีทีมประเมินผลเสียยาว ซึ่งให้ความช่วยเหลือด้านจิตใจแก่นักเรียนและบุคลากรทันที ลดผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพจิต”

(ผู้บริหารท่านที่ 11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

“ทุกครั้งที่มีการแก้ไขแผนเผชิญเหตุ เราจะเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยมาทบทวนและรับรองความถูกต้องก่อนนำไปใช้งานจริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรพัฒนาแผนปฏิบัติการฉุกเฉินที่ครอบคลุมภัยทั้งจากธรรมชาติจนถึงการกระทำมนุษย์ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ ฝึกอบรมและซ้อมอพยพ

เป็นประจำ พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล และหน่วยกู้ภัย การใช้เทคโนโลยี GIS ในการวางแผนเส้นทางอพยพและระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติช่วยให้การประสานงานรวดเร็ว แม่นยำ และลดความสูญเสียเมื่อเกิดเหตุ

แนวทางที่ 5 การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร โดยการพัฒนาทักษะการจัดการความปลอดภัย สร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน และให้การรับรองความสามารถ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนระบบความปลอดภัยให้ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรมีความสำคัญต่อความสำเร็จของระบบความปลอดภัย โดยเน้นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการและแนวปฏิบัติ การจัดอบรมทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและทักษะเชิงปฏิบัติ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และศึกษาดูงาน การส่งเสริมนวัตกรรมและแนวคิดใหม่ การให้การรับรองความสามารถเพื่อสร้างแรงจูงใจช่วยสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาระบบความปลอดภัยได้อย่างยั่งยืน

“เราได้จัดเวิร์กช็อปฝึกภาวะผู้นำด้านความปลอดภัยให้ผู้บริหารทุกระดับ เพื่อเสริมทักษะการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความเสี่ยง”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“การพัฒนาภาวะผู้นำของครูและหัวหน้ากลุ่มองค์กรในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ เราจึงมีโปรแกรมโค้ชซึ่งรายบุคคล เพื่อสร้างขีดความสามารถเฉพาะด้าน”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้บริหารเข้าร่วมสัมมนาด้านบริหารจัดการความปลอดภัยในต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ทันสมัย”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“เรามีระบบเมนเทอร์-เมนตี เพื่อให้ผู้บริหารรุ่นใหม่ได้ฝึกฝนและรับคำปรึกษาจากผู้อาวุโสด้านการจัดการความปลอดภัย”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“การจัดทีมพัฒนาองค์ความรู้ภายในโรงเรียน ช่วยสร้างชุมชนการเรียนรู้ด้านความปลอดภัยให้ครูและบุคลากรแพร่ประสบการณ์เป็นประจำ”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราเน้นการส่งเสริมความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้บริหาร เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจได้แม่นยำ”

(ผู้บริหารท่านที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“ทางโรงเรียนจัดตั้งกลไกฝึกอบรมวิทยากรภายใน เพื่อกระจายทักษะด้านความปลอดภัยไปยังครูทุกคนอย่างทั่วถึง”

(ผู้บริหารท่านที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราเน้นการพัฒนาทักษะ Soft Skills เช่น การสื่อสารเชิงวิฤต และการสร้างความเชื่อมั่น ในทีมงาน เพื่อเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการเหตุการณ์”

(ผู้บริหารท่านที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“มีโครงการพัฒนาภาวะผู้นำแบบเวิร์กช็อปเชิงปฏิบัติการ เช่น การจำลองสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้นำได้ฝึกฝนตัดสินใจในภาวะวิฤต”

(ผู้บริหารท่านที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“การวางแผนพัฒนาบุคลากร 3 ปี ทำให้เราเห็นแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถ ที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ”

(ผู้บริหารท่านที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 กรกฎาคม 2568)

“เราให้ทุนสนับสนุนการประกวดแผนยุทธศาสตร์ความปลอดภัยของโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหาร และครูร่วมกันคิดนวัตกรรมใหม่ๆ”

(ผู้บริหารท่านที่ 11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

“โรงเรียนมีการประเมินสมรรถนะผู้นำด้านความปลอดภัยด้วยเกณฑ์มาตรฐาน และจัดทำ แผนพัฒนาต่อเนื่องรายบุคคล”

(ผู้บริหารท่านที่ 12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

สรุปได้ว่า บุคลากรที่มีทักษะและความรู้เชิงบริหารจัดการความปลอดภัยจะเป็นหัวใจสำคัญ ในการขับเคลื่อนมาตรการดูแลโรงเรียนอย่างยั่งยืน จึงควรจัดอบรมเชิงทฤษฎีควบคู่ฝึกปฏิบัติ จัดเวิร์กช็อปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและกับหน่วยงานภายนอก รวมถึงโปรแกรมโค้ชซึ่งรายบุคคล (Train-the-Trainer) และระบบเมนเทอร์-เมนตี ตลอดจนส่งเสริมการใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ พร้อมมอบการรับรองสมรรถนะเพื่อสร้างแรงจูงใจและติดตามผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ 6 การติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน โดยการพัฒนา
ระบบรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด จัดทำแดชบอร์ดแสดงผลแบบเรียลไทม์ และใช้หลักการวงจร
คุณภาพ ซึ่งช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและเกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการใช้ข้อมูลเป็นฐานในการจัดการมีความสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
โดยเน้นการรวบรวมข้อมูลอย่างสม่ำเสมอครอบคลุมทุกมิติของความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยี
ในการวิเคราะห์และพยากรณ์แนวโน้ม การพัฒนาระบบรายงานที่เข้าถึงได้ง่าย การใช้หลักการวงจร
คุณภาพในการแก้ไขปัญหา การแลกเปลี่ยนข้อมูลและบทเรียนกับหน่วยงานอื่น ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามหลักฐานเชิงประจักษ์

“เราใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์เก็บสถิติอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉินในโรงเรียน จากนั้นวิเคราะห์
แนวโน้มเพื่อนำมาพัฒนาแผนความปลอดภัยใหม่ทุกปี”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“มีการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนและบุคลากรต่อมาตรการความปลอดภัยทุกภาคเรียน
เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงมาตรการให้ตรงกับความต้องการจริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“เราใช้ดัชนีชี้วัด KPI ด้านความปลอดภัย เช่น อัตราการเกิดอุบัติเหตุในโรงเรียน เพื่อติดตามผล
และตั้งเป้าหมายลดลงทุกปี”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 กรกฎาคม 2568)

“หลังจากทุกการฝึกซ้อม เรามีแบบประเมินและจัดประชุมสรุปผล เพื่อนำข้อเสนอแนะ
มาปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“การใช้ระบบบันทึกออนไลน์ช่วยให้เราสามารถติดตามการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ความปลอดภัย
ได้แบบเรียลไทม์ และรายงานผลต่อคณะกรรมการโรงเรียน”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราวางแผนการประเมินประสิทธิผลโครงการความปลอดภัยปีละสองครั้ง เพื่อนำข้อมูล
มาออกแบบกิจกรรมและมาตรการใหม่ ๆ ที่ตรงกับปัญหาจริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“มีการจัดทำรายงานผลด้านความปลอดภัยนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ทุกฝ่ายรับทราบสถานการณ์และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข”

(ผู้บริหารท่านที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 กรกฎาคม 2568)

“เราใช้เทคโนโลยี Data Analytics วิเคราะห์สาเหตุหลักของเหตุฉุกเฉิน เพื่อนำมาปรับปรุง มาตรการทั้งเชิงป้องกันและตอบสนอง”

(ผู้บริหารท่านที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“การประเมินระบบกล้องวงจรปิดทุกไตรมาสช่วยให้ทราบจุดอับสายตาและปรับตำแหน่งกล้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแล”

(ผู้บริหารท่านที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2568)

“เรามีระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติเมื่อพบข้อมูลผิดปกติ เช่น ค่าอุณหภูมิไฟไหม้สูงเกินกำหนด เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบทันที”

(ผู้บริหารท่านที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 กรกฎาคม 2568)

“หลังทุกเหตุการณ์ฉุกเฉิน เรามีการจัดทำ After-Action Review ร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อเรียนรู้ไปปรับปรุงทันที”

(ผู้บริหารท่านที่ 11, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

“ข้อมูลทั้งหมดจะถูกจัดเก็บในระบบ BI ของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญ ในการวางแผนยุทธศาสตร์ความปลอดภัยระยะยาว”

(ผู้บริหารท่านที่ 12, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 กรกฎาคม 2568)

สรุปได้ว่า การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการบริหารจัดการความปลอดภัยเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดสำคัญ เช่น อัตราการเกิดอุบัติเหตุ ผลสำรวจความพึงพอใจ หรือสถานะงานซ่อมบำรุง ผ่านระบบฐานข้อมูลออนไลน์และแดชบอร์ดเรียลไทม์ โดยกำหนด KPI ชัดเจน หลังการฝึกซ้อมหรือเหตุการณ์จริงให้จัด After-Action Review เพื่อวิเคราะห์สาเหตุหลัก และนำผลมาปรับปรุง มาตรการใหม่ รวมถึงการใช้เทคโนโลยี Data Analytics และระบบ BI ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาต่อเนื่องตามหลักวงจรคุณภาพ

การศึกษาข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา 12 ท่านชี้ให้เห็นว่า การยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษาในบริบทพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต้องบูรณาการ 6 ด้านเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย

ด้านแรก เป็นเรื่องนโยบายและกรอบยุทธศาสตร์ ต้องจัดทำคู่มือระบบบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณเฉพาะทาง ตั้งคณะทำงานกำกับดูแลที่ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นคงในการบริหารยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน

ด้านที่สอง คือการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตแบบองค์รวม ผ่านการตรวจสุขภาพเชิงรุก ร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุข จัดตั้งห้องพยาบาลพร้อมระบบส่งต่อ จัดโภชนาการอาหารกลางวันที่มีคุณค่า พร้อมกลไกสนับสนุนสุขภาพจิตอย่างกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและบริการให้คำปรึกษาดิจิทัล

ด้านที่สาม เป็นการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอาคาร ระบบไฟฟ้าและประปาเป็นประจำ กำหนดลำดับความสำคัญของงานซ่อมบำรุง ติดตั้งกล้องวงจรปิด ไฟฉุกเฉิน และเส้นทางหนีไฟที่ชัดเจน รวมทั้งแบ่งโซนพื้นที่เสี่ยงเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

ด้านที่สี่ คือการเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉิน ต้องพัฒนาแผนปฏิบัติการที่ครอบคลุมทั้งภัยธรรมชาติและเหตุการณ์จากการกระทำมนุษย์ ฝึกอบรมและซ้อมอพยพเป็นระยะ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับตำรวจ โรงพยาบาล และหน่วยกู้ภัย ใช้เทคโนโลยี GIS และระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติเพื่อประสานงานอย่างรวดเร็วและแม่นยำ

ด้านที่ห้า เป็นการพัฒนาภาวะผู้นำของบุคลากร ผ่านการอบรมเชิงทฤษฎี ฝึกปฏิบัติ จัดเวิร์กช็อปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบโค้ชซึ่งรายบุคคล และโครงการเมนเทอร์-เมนตี พร้อมมอบการรับรองสมรรถนะเพื่อสร้างแรงจูงใจและเพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

ด้านสุดท้าย คือการติดตามประเมินผล ใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ แดชบอร์ดเรียลไทม์ และตัวชี้วัด KPI จัด After-Action Review หลังเหตุการณ์หรือการซ้อม นำ Data Analytics กับระบบ BI มาวิเคราะห์แนวโน้มและปรับปรุงมาตรการตามหลักวงจรคุณภาพ

ทั้ง 6 ด้านนี้ต้องผสมผสานกันเพื่อเป็นกลไกที่ทำให้การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษามีความมั่นคง ยืดหยุ่น และพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่ จำนวน 5 คน โดยใช้โครงสร้างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษามาเป็นโครงร่างคำถามแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาสังเคราะห์และจัดกลุ่มข้อมูล พบว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 6 แนวทางหลักที่มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างรากฐานการบริหารจัดการความปลอดภัยที่มั่นคง สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดกรอบนโยบายเชิงยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน

แนวทางที่ 1 กรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์

การยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาจำเป็นต้องเริ่มจากกรอบนโยบายที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และมาตรฐานทางการศึกษา กรอบดังกล่าวควรรองรับการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติผ่าน “คู่มือความปลอดภัย” ที่ระบุบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนอย่างเป็นลำดับขั้น พร้อมระบบงบประมาณเฉพาะด้านและคณะทำงานกำกับดูแลเพื่อขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล การวางฐานเชิงยุทธศาสตร์เช่นนี้ทำให้เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกันและสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

“จากมุมมองของเรา สิ่งสำคัญที่สุดคือการจัดทำคู่มือความปลอดภัยที่ทุกคนเข้าถึงและเข้าใจตรงกัน พร้อมแนวทางปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินงาน โดยคู่มือนี้ควรมีทั้งในรูปแบบและไฟล์ดิจิทัล ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบและตัวอย่างสถานการณ์จริง เพื่อให้ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุ”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“การจัดสรรงบประมาณเฉพาะด้านสำหรับงานซ่อมบำรุงและอบรมบุคลากรด้านความปลอดภัยควรระบุในแผนงานประจำปีอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและตรวจสอบผลได้จริง ทั้งนี้ควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และมีการติดตามความคืบหน้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่างบประมาณถูกใช้ตรงวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“ควรมีคณะทำงานกำกับดูแลที่ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียน เพื่อให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างรอบด้าน และสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันในทุกภาคส่วน

การมีตัวแทนนักเรียนจะทำให้ได้มุมมองจากผู้ในพื้นที่จริง ส่วนครูและเจ้าหน้าที่จะสะท้อนปัญหา ด้านการปฏิบัติ ทำให้มาตรการมีความครอบคลุมและนำไปใช้ได้จริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“การถ่ายทอดนโยบายผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติจริง ช่วยให้บุคลากรเห็นภาพการปฏิบัติจริง และเกิดความคุ้นชิน จนนโยบายไม่เป็นเพียงข้อเขียนในเอกสาร แต่มีชีวิตจริงในหน้างาน การฝึกซ้อม สถานการณ์จำลอง การใช้อุปกรณ์ความปลอดภัย หรือการฝึกอพยพอย่างต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและลดความผิดพลาดเมื่อเกิดเหตุจริง”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“ควรทบทวนและปรับปรุงนโยบายทุกปี โดยอิงจากสถิติอุบัติการณ์และผลการประเมิน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ตอบโจทย์และสอดคล้องกับสถานการณ์จริงเสมอ การปรับปรุงประจำปีจะช่วยให้ นโยบายมีความทันสมัย รองรับปัญหาใหม่ และคงความเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

สรุปได้ว่า การจัดการความปลอดภัยต้องมีเอกสารคู่มือที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้ทุกฝ่าย ควบคู่กับการจัดสรรงบประมาณด้านความปลอดภัยอย่างมีแผนและตรวจสอบได้ มีการตั้งคณะทำงาน ที่มีตัวแทนจากทุกกลุ่ม เพื่อให้การติดตามและประเมินผลมีหลายมุมมอง และสร้างความเป็นเจ้าของ ร่วมกัน การอบรมควรเน้นปฏิบัติจริงเพื่อสร้างความคุ้นชิน และมีการทบทวนปรับปรุงนโยบายทุกปี โดยอิงข้อมูลสถิติและการประเมิน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเสมอ

แนวทางที่ 2 การจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยต้องอาศัยการดูแลสุขภาวะทั้งกายและใจอย่างบูรณาการ มาตรการสำคัญคือการคัดกรองสุขภาพเชิงรุกและการจัดระบบดูแลรักษาผ่านห้องพยาบาล ที่มีความพร้อม รวมถึงการเชื่อมต่อการส่งต่อกับหน่วยบริการสาธารณสุขอย่างมีมาตรฐาน ควบคู่การจัดโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยและการสร้างกลไกสนับสนุนสุขภาพจิต เช่น เพื่อนช่วยเพื่อนและการปรึกษาออนไลน์ การเสริมสมรรถนะครูให้เป็นผู้สังเกตและตอบสนอง เบื้องต้นด้านสุขภาพจิตช่วยให้การดูแลครอบคลุม รวดเร็ว และลดผลกระทบต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน

“เราเริ่มจากการตรวจสุขภาพเชิงรุก โดยคัดกรองกลุ่มเสี่ยงล่วงหน้า ทำให้สามารถออกแบบ มาตรการป้องกันและส่งต่อได้ทันเวลา รองรับการดูแลที่ครอบคลุม เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การเก็บข้อมูลสุขภาพเพื่อวิเคราะห์แนวโน้ม และการให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“ห้องพยาบาลของเราติดตั้งอุปกรณ์พื้นฐานครบครัน และมีระบบส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินร่วมกับโรงพยาบาลในพื้นที่ ทำให้มั่นใจได้ว่าการรักษาและดูแลต่อเนื่องไม่มีสะดุด พร้อมมีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการปฐมพยาบาลและการจัดการเหตุฉุกเฉินอย่างมืออาชีพ”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“การส่งเสริมสุขภาพจิตสำคัญไม่แพ้สุขภาพกาย จึงจัดตั้งกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและบริการปรึกษาออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้ทุกคนมีที่พึ่งพิงเมื่อเผชิญปัญหา โดยเน้นสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยทางอารมณ์และส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างกัน”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“โภชนาการในโรงเรียนได้รับการดูแลอย่างเข้มงวด ทีมโภชนาการให้คำแนะนำในการจัดเมนูที่มีสารอาหารครบถ้วน และปรับสูตรตามความต้องการของแต่ละช่วงวัย พร้อมติดตามคุณภาพวัตถุดิบและความสะอาดในทุกขั้นตอน”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“ครูทุกคนได้รับการอบรมให้เป็น ‘first responder’ ด้านสุขภาพจิต เพื่อช่วยสังเกตอาการเบื้องต้นและเชื่อมต่อไปกับผู้เชี่ยวชาญได้อย่างรวดเร็ว ช่วยให้การดูแลด้านจิตใจมีความต่อเนื่องและป้องกันปัญหาที่อาจรุนแรงขึ้น”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

สรุปได้ว่า แนวทางที่ผู้บริหารเน้นคือการดูแลสุขภาพเชิงรุก ผ่านการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงล่วงหน้าและการตรวจสุขภาพเป็นประจำ มีห้องพยาบาลที่พร้อมด้วยอุปกรณ์และระบบส่งต่อฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ ดูแลสุขภาพจิตควบคู่กับสุขภาพกาย โดยมีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและช่องทางปรึกษาออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง ด้านโภชนาการมีการจัดเมนูที่ครบถ้วนและเหมาะกับวัย รวมถึงการอบรมครูให้เป็นผู้สังเกตและช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเบื้องต้น เพื่อให้การดูแลเป็นระบบและต่อเนื่อง

แนวทางที่ 3 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก

โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและสิ่งอำนวยความสะดวกที่พร้อมใช้งานเป็นรากฐานของความปลอดภัยเชิงกายภาพ แนวทางสำคัญประกอบด้วย การตรวจประเมินอาคาร ระบบไฟฟ้า ประปา และพื้นที่เสี่ยง โดยผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ การจัดลำดับความสำคัญงานซ่อมบำรุงตามระดับความเสี่ยง การติดตั้งระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือน เช่น กล้องวงจรปิด ไฟฉุกเฉิน และสัญญาณเตือนภัย รวมถึงการกำหนด

เส้นทางหนีไฟและการแบ่งโซนพื้นที่ใช้งานอย่างชัดเจน ระบบแจ้งเตือนการชำรุดและการซ่อมบำรุงแบบทันเวลา จะช่วยลดความเสี่ยงและคงความต่อเนื่องของกิจกรรมการเรียนการสอน

“เราจัดให้ผู้เชี่ยวชาญมาตรวจสอบสภาพอาคารและระบบไฟฟ้าทุกปี เพื่อระบุจุดเสี่ยงก่อนเกิดเหตุ พร้อมจัดทำรายงานและแผนการแก้ไขที่ชัดเจน เพื่อให้การซ่อมแซมเป็นระบบและทันเวลา”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราแบ่งงานซ่อมบำรุงเป็นระดับวิกฤต เร่งด่วน ปานกลาง และเบื้องต้น เพื่อให้ทรัพยากรถูกใช้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสำคัญของงานแต่ละประเภท ทำให้การซ่อมบำรุงมีลำดับความสำคัญชัดเจนและลดความสูญเปล่า”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“กล้องวงจรปิดจำนวนมากถูกติดตั้งในจุดสำคัญ ช่วยให้เราตรวจจับเหตุการณ์ผิดปกติและเฝ้าระวังได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังบันทึกหลักฐานสำหรับการตรวจสอบภายหลัง”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“ในพื้นที่เสี่ยงอย่างห้องปฏิบัติการและสนามกีฬา เราแบ่งโซนการใช้งานชัดเจน พร้อมจัดเส้นทางหนีไฟและไฟฉุกเฉินให้เพียงพอสำหรับทุกกิจกรรม เพื่อให้ผู้ใช้พื้นที่ทุกคนรู้ว่าต้องปฏิบัติอย่างไรเมื่อเกิดเหตุ”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราเพิ่มระบบแจ้งเตือนอุปกรณ์เสียหายผ่านแอปพลิเคชัน ส่งข้อความแจ้งเตือนไปยังทีมซ่อมบำรุงทันทีที่เกิดปัญหา เพื่อให้การแก้ไขไม่ล่าช้าและลดความเสี่ยงต่อความปลอดภัย”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

สรุปได้ว่า การบริหารโครงสร้างพื้นฐานเน้นการตรวจสอบสภาพอาคารและระบบไฟฟ้า โดยผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ กำหนดลำดับความสำคัญของงานซ่อมบำรุงตามระดับความเร่งด่วน ติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญเพื่อเฝ้าระวังและเก็บหลักฐาน พื้นที่เสี่ยงมีการแบ่งโซนชัดเจน จัดเส้นทางหนีไฟและไฟฉุกเฉินอย่างเพียงพอ และมีระบบแจ้งเตือนอุปกรณ์เสียหายแบบเรียลไทม์ผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อให้ซ่อมแซมได้ทันที ลดความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุ

แนวทางที่ 4 การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ

การบริหารเหตุฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยแผนปฏิบัติการที่ครอบคลุมภัยหลายลักษณะ ตั้งแต่ภัยธรรมชาติถึงเหตุจากการกระทำของมนุษย์ แผนดังกล่าวต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายอย่างชัดเจน มีการซ้อมอพยพและฝึกปฏิบัติเป็นประจำ พร้อมเครื่องมือสื่อสารและระบบแจ้งเตือนที่เชื่อถือได้ การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับตำรวจ โรงพยาบาล และหน่วยกู้ภัยจะช่วยให้การประสานงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว ขณะที่การใช้เทคโนโลยี เช่น แผนที่ GIS ช่วยออกแบบเส้นทางอพยพและจุดรวมพลที่ปลอดภัย ลดความสับสนเมื่อเกิดเหตุจริง

“เราออกแบบแผนฉุกเฉินครอบคลุมกรณีไฟไหม้ แผ่นดินไหว และภัยจากการก่อวินาศกรรม พร้อมจัดทำคู่มือปฏิบัติการฉุกเฉินให้ทุกฝ่ายเข้าใจ โดยใช้ภาษาที่ชัดเจนและแผนผังประกอบ”
(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2568)

“การซ้อมอพยพทุกภาคเรียนช่วยให้ทุกคนทราบขั้นตอนและบทบาทของตนเองอย่างชัดเจน เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์จริงจะลดความตื่นตระหนกลงได้มาก และทำให้การอพยพเป็นระเบียบ”
(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราเน้นสร้างเครือข่ายกับตำรวจ โรงพยาบาล และหน่วยกู้ภัย เพื่อกำหนดช่องทางสื่อสารและการประสานงานล่วงหน้า ให้เกิดการตอบสนองที่รวดเร็วเมื่อเกิดเหตุ”
(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“การนำเทคโนโลยี GIS มาใช้วางแผนเส้นทางหนีไฟทั่วบริเวณโรงเรียน ช่วยลดโอกาสการหลงทางและเพิ่มความปลอดภัยให้กับนักเรียน โดยเฉพาะในพื้นที่ซับซ้อน”
(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“หลังการซ้อมทุกครั้ง เราจะจัด After-Action Review ร่วมหารือจุดอ่อน บันทึบทบทเรียน และกำหนดแผนซ้อมครั้งต่อไป เพื่อปรับปรุงแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น”
(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

สรุปได้ว่า แผนฉุกเฉินครอบคลุมหลายสถานการณ์ เช่น ไฟไหม้ แผ่นดินไหว และภัยคุกคามพร้อมคู่มือที่เข้าใจง่ายและมีแผนผังประกอบ มีการซ้อมอพยพทุกภาคเรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคย ลดความตื่นตระหนกเมื่อเกิดเหตุจริง เชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ โรงพยาบาล และหน่วยกู้ภัย เพื่อให้การสื่อสารและการช่วยเหลือเป็นไปอย่างรวดเร็ว ใช้เทคโนโลยี GIS วางเส้นทางหนีไฟเพื่อลดความเสี่ยง และหลังการซ้อมจะมีการประชุมทบทวนจุดอ่อนและวางแผนปรับปรุงต่อเนื่อง

แนวทางที่ 5 การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร

บุคลากรคือกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบายความปลอดภัยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ การพัฒนาอย่างเป็นระบบควรครอบคลุมทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและทักษะเชิงปฏิบัติ ผ่านเวิร์กช็อป เฉพาะด้าน การโค้ชซึ่งรายบุคคล ระบบเมนเทอร์-เมนตี และการถ่ายทอดความรู้แบบ Train-the-Trainer ตลอดจนการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ การกำหนดเส้นทางการพัฒนา (development pathway) และการรับรองสมรรถนะช่วยสร้างแรงจูงใจ และความยั่งยืนของผลลัพธ์ในระดับองค์กร

“เราจัดเวิร์กช็อปฝึกภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อเสริมทักษะการตัดสินใจภายใต้ความกดดัน สร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการความเสี่ยง และสามารถนำทีมผ่านสถานการณ์ท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“โปรแกรมโค้ชซึ่งรายบุคคลช่วยให้ผู้บริหารแต่ละคนได้รับคำปรึกษาเชิงลึก และพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่เป็นจุดแข็งของตน พร้อมแนวทางปรับปรุงจุดที่ต้องพัฒนา”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“โครงการเมนเทอร์-เมนตี เชื่อมโยงผู้บริหารรุ่นใหม่กับรุ่นเก่า เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริงและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ข้ามยุค ช่วยลดช่องว่างความรู้และส่งเสริมการสืบทอดวิธีปฏิบัติที่ดี”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราส่งตัวแทนไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อนำแนวปฏิบัติสากลและนวัตกรรมใหม่มาปรับใช้ในบริบทของโรงเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการ”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราจัดการประกวดนวัตกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และคัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมมาใช้จริง สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วม”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยเวิร์กช็อปที่ฝึกการตัดสินใจภายใต้ความกดดัน ใช้โปรแกรมโค้ชซึ่งรายบุคคลเพื่อเสริมจุดแข็งและแก้จุดอ่อน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างรุ่นผ่านโครงการเมนเทอร์-เมนตี และการศึกษาดูงานต่างประเทศเพื่อนำแนวปฏิบัติสากลมาปรับใช้ในโรงเรียน จัดการประกวดนวัตกรรมด้านความปลอดภัยเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และเลือกแนวทางที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

แนวทางที่ 6 การติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน

การบริหารจัดการความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยเป็นฐานในการตัดสินใจ ระบบติดตามและประเมินผลควรครอบคลุมตั้งแต่การเก็บสถิติอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน การวิเคราะห์แนวโน้มและสาเหตุหลัก ไปจนถึงการจัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) ที่ชัดเจน การนำเทคโนโลยีวิเคราะห์ข้อมูลและระบบ Business Intelligence (BI) มาใช้ จะช่วยให้สามารถวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ได้อย่างแม่นยำ และติดตามผลการดำเนินงานแบบเรียลไทม์ เพื่อปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

“เราจัดเวิร์กช็อปฝึกอบรมผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อเสริมทักษะการตัดสินใจภายใต้ความกดดัน สร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการความเสี่ยง และสามารถนำทีมผ่านสถานการณ์ท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้บริหารท่านที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“โปรแกรมโค้ชซึ่งรายบุคคลช่วยให้ผู้บริหารแต่ละคนได้รับคำปรึกษาเชิงลึก และพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่เป็นจุดแข็งของตน พร้อมแนวทางปรับปรุงจุดที่ต้องพัฒนา”

(ผู้บริหารท่านที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“โครงการเมนเทอร์-เมนตี เชื่อมโยงผู้บริหารรุ่นใหม่กับรุ่นเก่า เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริง และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ข้ามยุค ช่วยลดช่องว่างความรู้และส่งเสริมการสืบทอดวิธีปฏิบัติที่ดี”

(ผู้บริหารท่านที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราส่งตัวแทนไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อนำแนวปฏิบัติสากลและนวัตกรรมใหม่มาปรับใช้ในบริบทของโรงเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการ”

(ผู้บริหารท่านที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

“เราจัดการประกวดนวัตกรรมด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และคัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมมาใช้จริง สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วม”

(ผู้บริหารท่านที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 สิงหาคม 2568)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สรุปได้ว่า การติดตามประเมินผลใช้ระบบฐานข้อมูลออนไลน์เก็บสถิติและวิเคราะห์แนวโน้ม เพื่อปรับแผนความปลอดภัยให้เหมาะสม จัดทำแดชบอร์ด KPI รายไตรมาสนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อปรับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง หลังการซ้อมฉุกเฉินมีการรับข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายเพื่อนำมาปรับปรุงทันที ใช้ Data Analytics วิเคราะห์สาเหตุหลักและคาดการณ์

แนวโน้มความเสี่ยง เพื่อจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลทั้งหมดถูกรวมในระบบ BI เพื่อใช้วางยุทธศาสตร์ระยะยาวและติดตามผลแบบเรียลไทม์

จากการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 5 ท่าน สรุปได้ว่าการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาปัจจุบันต้องครอบคลุมมากกว่าการป้องกันอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉิน แต่ต้องขยายไปถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีและการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกมิติ ซึ่งสามารถจัดเป็น 6 องค์ประกอบหลัก

องค์ประกอบแรก คือการสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ที่มีโครงสร้างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายอย่างละเอียด ทั้งผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักเรียน โดยมีคู่มือที่เข้าใจง่าย แผนผังการรายงานที่ชัดเจน และระบบติดตามประเมินผลที่วัดได้ การตั้งคณะทำงานข้ามสายงานที่มีตัวแทนจากทุกส่วน รวมถึงผู้ปกครองและชุมชน จะช่วยให้การวางแผนตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบที่สอง เกี่ยวกับการจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม ครอบคลุมทั้งสุขภาพกาย จิต และสังคมของนักเรียนและบุคลากร การดูแลสุขภาพกายต้องเป็นการติดตามอย่างต่อเนื่องที่สามารถตรวจพบปัญหาได้ก่อนที่จะลุกลาม ห้องพยาบาลต้องมีความพร้อมทั้งเครื่องมือ บุคลากรที่มีความสามารถ และระบบส่งต่อที่รวดเร็ว โภชนาการที่เหมาะสมส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ ส่วนการดูแลสุขภาพจิตผ่านระบบเพื่อนช่วยเพื่อนและระบบปรึกษาออนไลน์ได้กลายเป็นมิติที่มีความสำคัญมากขึ้น

องค์ประกอบที่สาม คือการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก เน้นการป้องกันและเตรียมพร้อมล่วงหน้าแทนการรอให้เกิดปัญหา การตรวจสภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอ ต้องครอบคลุมทั้งโครงสร้างหลักและจุดที่นักเรียนใช้เป็นประจำ ระบบไฟฟ้าและประปาต้องได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ การจัดลำดับงานซ่อมบำรุงตามระดับความเสี่ยงช่วยให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตั้งกล้องวงจรปิดและระบบไฟฉุกเฉินพร้อมป้ายชี้แนะที่ชัดเจนช่วยเพิ่มความปลอดภัยและลดความสับสนในสถานการณ์ฉุกเฉิน

องค์ประกอบที่สี่ เน้นการเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องเป็นมากกว่าการจัดทำแผนให้ครบ แต่ต้องเป็นกระบวนการที่มีการฝึกซ้อมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แผนต้องครอบคลุมสถานการณ์ที่หลากหลาย ทั้งเหตุการณ์ธรรมชาติและที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ การซ้อมอพยพต้องออกแบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง มีการหมุนเปลี่ยนสถานการณ์และเวลา พร้อมบันทึกและวิเคราะห์ผลเพื่อปรับปรุง การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกต้องสร้างความสัมพันธ์และช่องทางติดต่อล่วงหน้า การใช้เทคโนโลยีเช่นระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ช่วยให้การวางแผนมีความแม่นยำและจำลองสถานการณ์ได้

องค์ประกอบที่ห้า คือการพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร ผู้บริหารและครูมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย การจัดเวิร์กช็อปเชิงสถานการณ์ที่เน้นการจำลองสถานการณ์จริงช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจ

ภายใต้ความกดดัน การโค้ชซึ่งรายบุคคลและระบบเมนเทอร์-เมนที่ช่วยสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ การจัดประจวบถนัดกรรมด้านความปลอดภัยกระตุ้นให้เกิดการคิดหาแนวทางใหม่ และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนา

องค์ประกอบสุดท้าย คือการติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน ระบบข้อมูลออนไลน์ที่ดีต้องรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจได้ แดชบอร์ดที่อัปเดตตามเวลาจริงช่วยให้ติดตามและตัดสินใจได้ทันที่ การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและวัดได้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการประเมินผลที่เป็นธรรม การทบทวนหลังการปฏิบัติช่วยให้เรียนรู้จากประสบการณ์และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลสมัยใหม่ช่วยค้นหารูปแบบและแนวโน้มที่สนับสนุนการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

จากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 หัวข้อ พบว่ามีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันในการสร้างระบบความปลอดภัยและการดูแลคุณภาพชีวิตภายในสถานศึกษาอย่างเป็นองค์รวม ในด้านกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการมีคู่มือความปลอดภัยที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้ทุกฝ่าย ควบคู่กับการจัดสรรงบประมาณเฉพาะด้านที่มีการวางแผนและตรวจสอบได้ มีคณะทำงานที่มีตัวแทนจากทุกภาคส่วนเพื่อกำกับและติดตามอย่างรอบด้าน รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติและการปรับปรุงนโยบายประจำปีบนพื้นฐานข้อมูลจริง ในด้านการจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม มีการดำเนินงานเชิงรุกด้วยการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงและตรวจสุขภาพประจำปี จัดให้มีห้องพยาบาลที่พร้อมด้วยอุปกรณ์และระบบส่งต่อฉุกเฉิน การดูแลสุขภาพจิตผ่านกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและบริการปรึกษาออนไลน์ การควบคุมคุณภาพโภชนาการให้เหมาะสมกับช่วงวัย และการอบรมครูให้สามารถช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเบื้องต้นได้อย่างทันที่ ในด้านการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก มีการตรวจสอบสภาพอาคารและระบบไฟฟ้าโดยผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ กำหนดลำดับความสำคัญของงานซ่อมบำรุง ติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ กำหนดโซนพื้นที่เสี่ยงอย่างชัดเจน และพัฒนาระบบแจ้งเตือนความเสียหายแบบเรียลไทม์ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วและปลอดภัย ในด้านการเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ ได้มีการจัดทำแผนฉุกเฉินครอบคลุมหลายสถานการณ์ พร้อมคู่มือปฏิบัติที่ชัดเจน จัดซ้อมอพยพอย่างสม่ำเสมอ เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ใช้เทคโนโลยีวางแผนเส้นทางหนีภัย และทบทวนผลการซ้อมเพื่อพัฒนามาตรการอย่างต่อเนื่อง ในด้านการพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบผ่านเวิร์กช็อป การโค้ชซึ่งรายบุคคล การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างรุ่นผ่านโครงการเมนเทอร์-เมนที่ การศึกษาดูงานต่างประเทศ และการประจวบถนัดกรรมเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของบุคลากร และในด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน มีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้านความปลอดภัย จัดทำตัวชี้วัดและแดชบอร์ดเพื่อติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ใช้การวิเคราะห์

เชิงข้อมูลเพื่อหาสาเหตุและคาดการณ์แนวโน้มความเสี่ยง รวมถึงการบูรณาการข้อมูลเพื่อใช้วางแผน ยุทธศาสตร์ระยะยาวและติดตามผลแบบเรียลไทม์

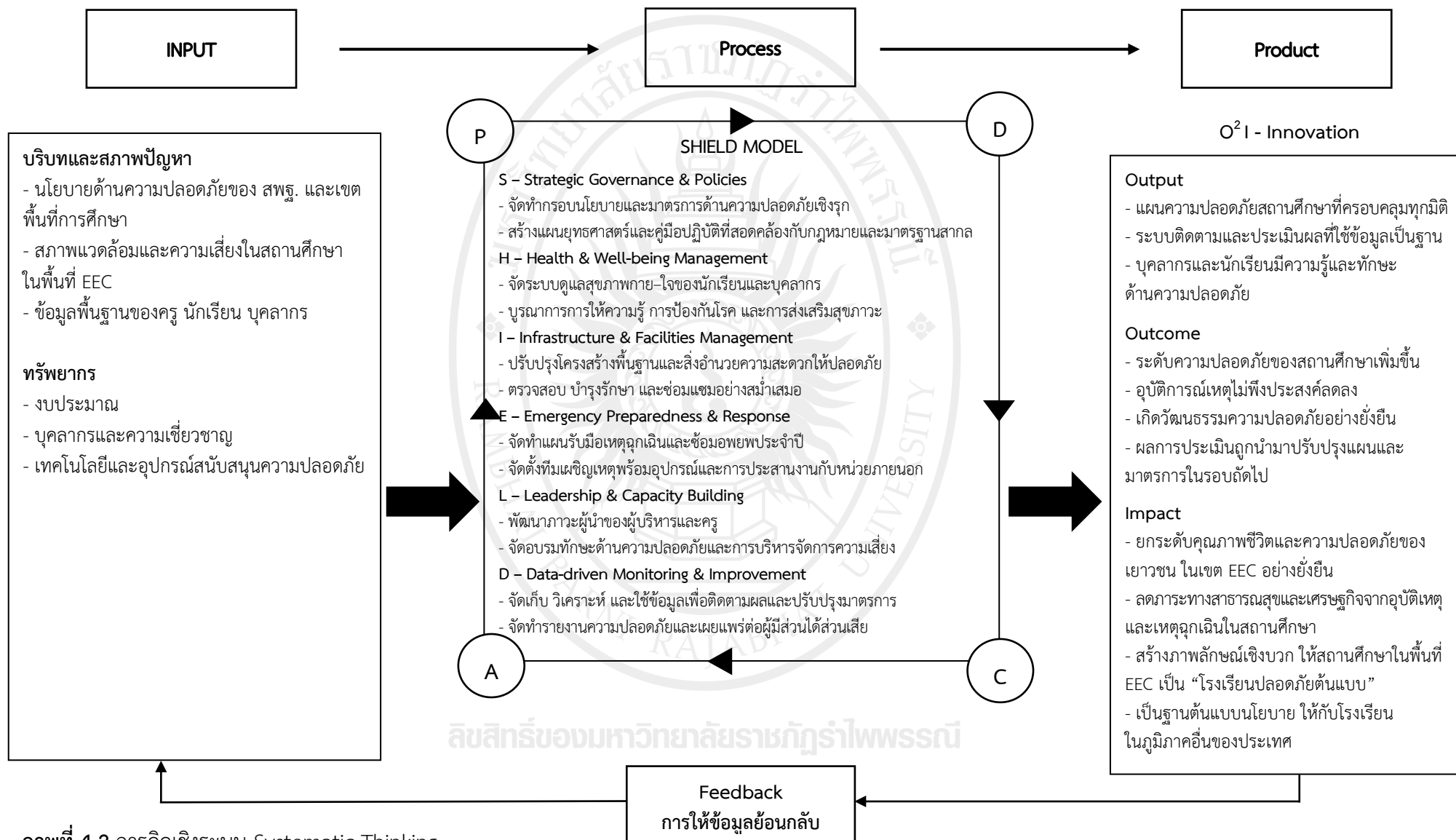
โดยภาพรวม ข้อมูลทั้งหมดสะท้อนว่าการสร้างความปลอดภัยและการดูแลสุขภาพ ในสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกมิติ และเชื่อมโยงการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ กับการปฏิบัติจริง โดยอาศัยข้อมูลและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษา จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มดังกล่าวข้างต้น โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจำแนกข้อมูลตามออกแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น พร้อมทั้งยืนยันความถูกต้องของข้อมูล โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัย ของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ดังภาพประกอบที่ 4.1-4.2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 4.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ที่มา : พัฒนาและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

ภาพที่ 4.2 การคิดเชิงระบบ Systematic Thinking
ที่มา : พัฒนาและสังเคราะห์โดยผู้วิจัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การปฏิบัติตามมาตรการด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของบุคลากรในด้านมาตรการการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods) ประกอบด้วย การศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 – 610) จำนวนทั้งสิ้น 351 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้จังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 12 คน และข้อคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 5 คน ซึ่งไม่ซ้ำกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหาเสนอแนะแนวทางพัฒนาการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นนำเสนอด้วยรูปแบบเชิงพรรณนา ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 351 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 59.26 และเป็นเพศชาย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 72.65 ปริญญาโท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.78 ปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.57 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.48 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10-20 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 25.07 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.09 และ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.56 ขนาดใหญ่ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.34 และขนาดกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09

2. ระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ และด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบระดับการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านความปลอดภัยทางกายภาพด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน และด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ส่วนด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าทั้งประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษามีผลต่อการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยในมิติต่าง ๆ อย่างชัดเจน

4. แนวทางพัฒนาบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มจะเห็นได้ว่าทั้งสองส่วนให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก การเตรียมความพร้อมและตอบสนอง

เหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร และการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน ดังต่อไปนี้

1) การสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการ ความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการสร้างกรอบนโยบายที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ จริง โดยต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายอย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่สนับสนุน และนักเรียน คู่มือปฏิบัติงานควรประกอบด้วยขั้นตอนที่เข้าใจง่าย แผนผังการรายงาน เหตุการณ์ที่ชัดเจน และตัวอย่างสถานการณ์จริง ระบบติดตามและประเมินผลต้องมีตัวชี้วัดที่วัดได้ชัดเจน การตั้งคณะกรรมการข้ามสายงานที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกส่วนงาน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน จะช่วยให้การดำเนินงานมีความครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง

2) การจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม แนวคิดสถานศึกษาที่ปลอดภัย ในยุคปัจจุบันครอบคลุมการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีในทุกมิติ การดูแลสุขภาพ กายต้องเป็นการตรวจสุขภาพเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เพียงการตรวจประจำปี ห้องพยาบาล ต้องมีความพร้อมด้านเครื่องมือ บุคลากรที่มีความรู้ และระบบส่งต่อที่รวดเร็ว การจัดหาอาหารที่มีคุณภาพ และมีสารอาหารครบถ้วนส่งผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาสมองของนักเรียน การดูแลสุขภาพจิต ผ่านกลไกสนับสนุน เช่น ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนและระบบปรึกษาออนไลน์ ช่วยให้นักเรียนสามารถ ขอความช่วยเหลือได้อย่างสะดวกและเป็นความลับ

3) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก การจัดการเชิงรุก หมายถึงการป้องกันและเตรียมพร้อมล่วงหน้า ไม่ใช่การรอให้เกิดปัญหาแล้วจึงแก้ไข การตรวจ สภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอต้องครอบคลุมทั้งโครงสร้างหลักและจุดต่าง ๆ ที่นักเรียนใช้งานเป็นประจำ ระบบไฟฟ้าและประปาต้องได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ การจัดลำดับงาน ซ่อมบำรุงตามระดับความเสี่ยงช่วยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตั้งกล้องวงจรปิด ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว ระบบไฟฉุกเฉินและทางหนีไฟพร้อมป้ายชี้แนะ ที่ชัดเจนเป็นองค์ประกอบสำคัญในสถานการณ์ฉุกเฉิน

4) การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ การเตรียมรับมือเหตุ ฉุกเฉินต้องเป็นกระบวนการที่มีการฝึกซ้อมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ต้องครอบคลุมสถานการณ์ ฉุกเฉินที่หลากหลาย ทั้งเหตุการณ์ธรรมชาติและที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ การซ้อมอพยพ ต้องออกแบบให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง มีการหมุนเปลี่ยนสถานการณ์และเวลา พร้อมบันทึก และวิเคราะห์ผลการซ้อมเพื่อปรับปรุงแผน การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกต้องสร้างความสัมพันธ์ และช่องทางติดต่อที่ชัดเจนล่วงหน้า การใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบ GIS ในการออกแบบเส้นทางหนีภัย ช่วยให้การวางแผนมีความแม่นยำและสามารถจำลองสถานการณ์เพื่อทดสอบประสิทธิภาพได้

5) การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร ผู้บริหารและครูมีอิทธิพลสูงสุดต่อการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียน การพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า การจัดเวิร์กช็อปเชิงสถานการณ์ที่เน้นการจำลองและ การปฏิบัติจริงช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจภายใต้ความกดดัน การโค้ชซึ่งรายบุคคลช่วยให้การเรียนรู้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ระบบเมนเทอร์-เมนที่สร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ การจัดประกวดนวัตกรรมด้านความปลอดภัยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนา

6) การติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน การจัดการความปลอดภัยในยุคดิจิทัลต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา และสามารถวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจได้ ระบบข้อมูลออนไลน์ที่ดีต้องสามารถรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แดชบอร์ดที่อัปเดตตามเวลาจริงช่วยให้ผู้บริหารติดตามสถานการณ์และตัดสินใจได้ทันเวลาที่ การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสัมพันธ์โดยตรงกับเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญ การทำ After-Action Review หลังเหตุการณ์จริงหรือการซ้อมช่วยให้องค์กรเรียนรู้และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การใช้ Data Analytics อย่างมีหลักการช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความแม่นยำและนำไปสู่ข้อสรุปที่เชื่อถือได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษา ในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.60) ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.67) และ ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนแบบองค์รวม Holistic School Safety Management Theory ซึ่งเป็นแนวทางที่มองความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างรอบด้าน เป้าหมายหลักของทฤษฎีนี้คือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมสุขภาวะของทุกคนในโรงเรียน ซึ่งเน้นการจัดการอาคารสถานที่ให้มั่นคง สวมกักให้ปลอดภัย ระบบการจราจรในบริเวณโรงเรียน และมาตรการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ความปลอดภัยทางจิตใจและอารมณ์ ครอบคลุมการป้องกันการกลั่นแกล้ง ระบบให้คำปรึกษาแก่นักเรียน และการสร้างบรรยากาศที่นักเรียนรู้สึกไว้วางใจที่จะปรึกษา

ปัญหา ซึ่งเชื่อมโยงโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกเพื่อร่วมมือกันเฝ้าระวังและแก้ไข ปัญหา (Ron Astor & Rami Benbenishty, 2005 : 13-21) ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ของธรรมนูญ โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567 : 2399-2412) ซึ่งพบว่า สถานศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างมีการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในระดับที่ดีมาก โดยเฉพาะด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อความปลอดภัย การลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุ และการดูแลสุขภาพกายและจิตใจของนักเรียน และบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างสภาพแวดล้อมปลอดภัยอย่างรอบด้าน

อีกทั้งงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ภายใต้สังคมพหุนิยม ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกฤษฎา ฮาดภักดี และคณะ (2567 : 456-474) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการบริหารความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน ทั้งการมีนโยบายและแผนปฏิบัติที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของบุคลากร ทุกฝ่าย การจัดการสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการวางระบบเฝ้าระวัง และตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้สถานศึกษาสามารถรักษาระดับความปลอดภัย ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และยังเป็นไปในแนวทางเดียวกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัย ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ของ วชิระ กุสุวรรณวิจิตร และศักดา สถาพรวงษา (2567 : 272-289) ที่พบว่า ระดับการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีจุดเด่นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในและรอบสถานศึกษาให้ปลอดภัย ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน การสร้างมาตรการป้องกันอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรให้แข็งแรงพร้อมต่อการเรียนการสอนและการทำงาน

ในด้านงานวิจัยต่างประเทศ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ การศึกษาของ คาราดา และคณะ (Karadag, E. et. al, 2016 : 107-122) ซึ่งได้ค้นพบความสัมพันธ์ที่น่าสนใจระหว่างบรรยากาศในโรงเรียน กับผลการเรียนของนักเรียน การสร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียนส่งผลอย่างชัดเจนต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดการอย่างรอบด้าน ทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน การวางระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ รวมถึงการสร้างควมไว้วางใจในโรงเรียน ข้อค้นพบนี้ ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การปลูกฝัง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วม และการสร้างความผูกพันระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน มากกว่าการมุ่งเน้น เพียงการจัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี ยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เออเด็ม และ คายา (Cahit Erdem & Metin Kaya, 2024 : 380-408) ซึ่งพบว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนต้องทำควบคู่กันทั้งการป้องกัน ปัญหา การสร้างบรรยากาศเชิงบวก และการแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยบรรยากาศ โดยรวมของโรงเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่าบรรยากาศในห้องเรียนเล็กน้อย ในระดับห้องเรียน พบว่าการจัดการที่ดีส่งผลชัดเจนต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ส่วนในระดับโรงเรียน ผลลัพธ์จะแตกต่างกัน

ตามบริบทและขนาดของโรงเรียน ซึ่งต้องปรับแนวทางการทำงานให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการศึกษาต้องทำงานเชิงระบบทั้งการวางมาตรการป้องกัน การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี รวมถึงการมีระบบดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ จึงจะเกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง

เมื่อพิจารณารวมกัน ผลการวิจัยจากทั้งหมดสะท้อนภาพรวมที่สอดคล้องกัน คือ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จมักมีจุดร่วมสำคัญ ได้แก่ การมีนโยบายและแผนที่ชัดเจน ครอบคลุมทุกมิติของความปลอดภัย การสร้างสภาพแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่ปลอดภัย การจัดการสุขภาพทั้งกายและใจของผู้เรียนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเตรียมความพร้อมและระบบตอบสนองเหตุฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็น ปัจจัยที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของทุกคนในสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการรับรู้แนวทางการบริหาร สถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ ทั้งในภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านความปลอดภัย ทางกายภาพ ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน และด้านสุขภาพและความปลอดภัย ของนักเรียนและบุคลากร ส่วนด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าทั้งประสบการณ์และขนาด ของสถานศึกษามีผลต่อการรับรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยในมิติต่าง ๆ อย่างชัดเจน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการความปลอดภัย ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ของวชิระ กุสุววรรณวิจิตร และศักดา สถาพรวงษา (2567 : 272-289) ที่ชี้ให้เห็นว่าเพศ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อมุมมองและระดับการรับรู้มาตรการความปลอดภัย เนื่องจากความแตกต่าง ด้านบทบาทและความถนัดในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องออกแบบมาตรการและสื่อสาร ให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคลากรแต่ละประเภท ในประเด็นวุฒิการศึกษาสูงสุด ผลการศึกษานี้พบว่า ไม่มีความแตกต่างทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563 : 1-14) และการศึกษาของนิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ และคณะ (2567 : 17-24) ที่พบว่า ระดับการศึกษาไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดระดับการรับรู้ด้านความปลอดภัย แต่ปัจจัยด้านโครงสร้าง การบริหารและสภาพแวดล้อมการทำงานมีบทบาทมากกว่า เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษานี้พบความแตกต่างในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้อง กับงานของ ธรรมาธรรมณ์ โพธิ์สีสกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567 : 2399-2412) ที่ระบุว่าประสบการณ์ของบุคลากรส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการปฏิบัติตาม

มาตรการความปลอดภัย และยังพบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับขนาดของสถานศึกษา เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีระบบการบริหารที่ซับซ้อนและต้องการทักษะการจัดการที่มากกว่า ในประเด็นเรื่องขนาดของสถานศึกษายังเชื่อมโยงกับการศึกษาของชนิษฐา กำเนิดทอง และคณะ (2568 : 233-246) ที่ระบุว่าขนาดของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากรเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของมาตรการด้านความปลอดภัย ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรม และการจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และยังเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการศึกษาของสุรศิษฐ์ เกียรติธนะกุล และคณะ (2565 : 1689-1703) ที่เสนอว่าขนาดโรงเรียนมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อความปลอดภัย โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ในพื้นที่ EEC ต้องให้ความสำคัญกับการวางระบบเชิงรุก ทั้งการเสริมโครงสร้างกายภาพและการเตรียมบุคลากรให้พร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน ในประเด็นของประสบการณ์ในการทำงาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพรรณิ จีวร่า และคณะ (2567 : 547-560) ที่พบว่าประสบการณ์ของบุคลากรและบริบทของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของมาตรการความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่เน้นความสำคัญของประสบการณ์และขนาดโรงเรียนต่อการรับรู้และปฏิบัติด้านความปลอดภัยในทุกมิติ

สรุปได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลต่อการรับรู้และการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยเฉพาะประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลอย่างชัดเจนในทุกมิติของความปลอดภัย ผลการศึกษาเหล่านี้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนและพัฒนามาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา การพิจารณาปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มจะเห็นได้ว่าทั้งสองส่วนให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร และการติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน ดังต่อไปนี้

1) การสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยและนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาต้องเริ่มต้นจากการสร้างกรอบนโยบายที่มีโครงสร้างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง กรอบดังกล่าวจำเป็นต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

อย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบาย ครูผู้สอนที่ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดูแลความปลอดภัยของนักเรียนในห้องเรียน เจ้าหน้าที่สนับสนุนที่ต้องรับผิดชอบในการดูแลสิ่งอำนวยความสะดวก และแม้กระทั่งนักเรียนที่ต้องมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยของตนเองและเพื่อน คู่มือที่ดีต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เข้าใจง่าย แผนผังการรายงานเหตุการณ์ที่ชัดเจน และมีตัวอย่างสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ระบบติดตามและประเมินผลต้องมีตัวชี้วัดที่วัดได้ เช่น จำนวนเหตุการณ์เสี่ยงที่ลดลง เวลาในการตอบสนองเหตุฉุกเฉิน หรือระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อมาตรการความปลอดภัย การตั้งคณะทำงานข้ามสายงานเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานมีความครอบคลุมและไม่เกิดช่องว่างในการรับผิดชอบ คณะทำงานดังกล่าวควรประกอบด้วยตัวแทนจากทุกส่วนงาน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง งานวิจัยของกัญญรัตน์ ตาโหม่ง และคณะ (2568 : 17-33) ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีแผนความปลอดภัยที่ครบถ้วนทั้งในระดับยุทธศาสตร์และปฏิบัติ โดยพบว่าเมื่อบุคลากรมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเห็นความเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของตนกับภาพรวมขององค์กร พวกเขาจะมีความมั่นใจมากขึ้นและเกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิษฐา กำเนิดทอง และคณะ (2568 : 233-246) และนิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ และคณะ (2567 : 17-24) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมไม่เพียงแต่จะช่วยลดอุปสรรคในการดำเนินงาน แต่ยังสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมที่ทำให้ทุกฝ่ายพร้อมที่จะสนับสนุนและผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ ในบริบทสากล กรอบ Comprehensive School Safety Framework (CSSF 2022–2030) ของ UNDRR และคู่มือ "Developing High-Quality School Emergency Operations Plans" จาก สำนักจัดการฉุกเฉินกลางสหรัฐฯและกระทรวงศึกษาธิการสหรัฐฯ ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการวางยุทธศาสตร์ระยะยาว การประเมินความเสี่ยง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเตรียมพร้อมสำหรับการตอบสนองเหตุฉุกเฉิน โดยทั้งหมดนี้ต้องถูกรวมเข้าไว้ในแผนเดียวที่มีความสอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกัน (UN Office for Disaster Risk Reduction, 2022 : 1-29) (Federal Emergency Management Agency & U.S. Department of Education, 2013 : 5-56)

2) การจัดการสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวม แนวคิดของสถานศึกษาที่ปลอดภัยในยุคปัจจุบันไม่ได้หมายถึงเพียงการป้องกันอุบัติเหตุหรือภัยพิบัติเท่านั้น แต่รวมไปถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพที่ดีของนักเรียนและบุคลากรในทุกมิติ การดูแลสุขภาพกายที่ครอบคลุมและการตรวจสุขภาพเชิงรุกนั้น ไม่ใช่แค่การตรวจสุขภาพประจำปีตามปกติ แต่เป็นการติดตามสุขภาพอย่างต่อเนื่องและสามารถตรวจพบปัญหาสุขภาพเบื้องต้นได้ก่อนที่จะลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่ ห้องพยาบาลของโรงเรียนจำเป็นต้องมีความพร้อมทั้งในด้านเครื่องมือแพทย์พื้นฐาน บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และระบบการส่งต่อที่รวดเร็วเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน การจัดเตรียมยาและอุปกรณ์การแพทย์

ต้องคำนึงถึงสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้หลากหลาย เช่น การบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา อุบัติเหตุในห้องปฏิบัติการ หรือแม้กระทั่งการเจ็บป่วยฉับพลันที่ต้องการการดูแลเร่งด่วน โภชนาการที่เหมาะสมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดหาอาหารที่มีคุณภาพ สะอาด และมีสารอาหารครบถ้วนไม่เพียงแต่จะช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตทางกาย แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาสมองและความสามารถในการจดจำของเด็ก การดูแลสุขภาพจิตถือเป็นมิติใหม่ที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก กลไกสนับสนุนสุขภาพจิต เช่น ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือ Peer Support System ช่วยสร้างเครือข่ายการดูแลซึ่งกันและกันในหมู่นักเรียน ขณะที่ระบบการปรึกษาออนไลน์ช่วยให้นักเรียนสามารถขอความช่วยเหลือได้อย่างสะดวกและเป็นความลับ โดยเฉพาะในกรณีที่พวกเขาไม่สะดวกใจที่จะเปิดเผยปัญหาแบบเผชิญหน้า การศึกษาของสิทธิชัย สิงห์สุ และคณะ (2568 : 323-332) และการศึกษาของเตชินท์พัฒน์ โชติวัชรนันท์ และคณะ (2567 : 272-287) ได้แสดงให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมของการตรวจสุขภาพประจำปี โดยพบว่าการดำเนินการดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยลดอัตราการขาดเรียนของนักเรียนเนื่องจากการเจ็บป่วย แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาสมาธิและความตั้งใจในการเรียนของเด็กอีกด้วย นอกจากนี้ งานวิจัยของจินฉนวนัน โคมบัว และคณะ (2568 : 699-711) ได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโภชนาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการลงทุนในการจัดหาอาหารที่มีคุณภาพให้กับนักเรียนไม่ใช่แค่การดูแลสุขภาพ แต่เป็นการลงทุนในการศึกษาที่มีผลตอบแทนที่ชัดเจน ในระดับสากล องค์การอนามัยโลก และ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้พัฒนาแนวคิด "Health-Promoting Schools" หรือโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพในทุกมิติ ขณะเดียวกัน กรอบ WSCC (Whole School, Whole Community, Whole Child) ของ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อสหรัฐฯ เน้นการมองนักเรียนเป็นองค์รวม โดยคำนึงถึงทั้งสุขภาพกาย จิต สังคม และสติปัญญา เพื่อให้การศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด (World Health Organization, 2020 : 3-7) (Centers for Disease Control and Prevention, 2019 : 3-16)

3) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชิงรุก โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและปลอดภัยเป็นรากฐานสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การจัดการเชิงรุกในด้านนี้หมายถึงการไม่รอให้เกิดปัญหาแล้วจึงมาแก้ไข แต่เป็นการป้องกันและเตรียมพร้อมล่วงหน้า การตรวจสภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอโดยผู้เชี่ยวชาญไม่ใช่เพียงการดูโครงสร้างหลักเท่านั้น แต่รวมถึงการประเมินความปลอดภัยของบันได ราวบันได หน้าต่าง และจุดต่าง ๆ ที่นักเรียนใช้งานเป็นประจำ ระบบไฟฟ้าและประปาต้องได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ เนื่องจากระบบเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อการใช้งานปกติ แต่ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ หากไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสม การจัดลำดับงานซ่อมบำรุงตามระดับความเสี่ยงช่วยให้สถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรที่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับงานที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยเป็นอันดับแรก การติดตั้งกล้องวงจรปิดหรือ CCTV ไม่ใช่เพียงเครื่องมือสำหรับการเฝ้าระวัง

ความปลอดภัย แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการเหตุการณ์และการหาข้อเท็จจริงเมื่อเกิดปัญหา อย่างไรก็ตาม การติดตั้งต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวของนักเรียนและบุคลากรด้วยระบบไฟฉุกเฉินและทางหนีไฟที่มีป้ายชี้แนะที่ชัดเจนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยลดความสับสนและเพิ่มความปลอดภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน การศึกษาของจิราภรณ์ ดีแล้ว และจารุวรรณ นาดัน (2568 : 49-61) ได้ให้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าประทับใจเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบกล้องวงจรปิดและการออกแบบพื้นที่ในการลดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ โดยพบว่าสามารถลดเหตุการณ์ดังกล่าวได้อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนของการลงทุนในด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน งานวิจัยของธรรมาธรรณ โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567 : 2399-2412) และศุภณัฐ วรคุณพินิจ (2567 : 160-170) ก็ได้สนับสนุนความสำคัญของการวางแผนพื้นที่อย่างระมัดระวัง โดยพบว่าการแบ่งโซนความเสี่ยงและการจัดทำเส้นทางหนีไฟที่ชัดเจนช่วยให้การอพยพในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในระดับนานาชาติ CSSF ได้จัดให้ "Safe Learning Facilities" (2018 : ออนไลน์) เป็นหนึ่งในเสาหลักของการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับในระดับสากลเกี่ยวกับความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานที่ปลอดภัย นอกจากนี้ การศึกษาของ วิชาวเรตรี ปูรวอศรี และคณะ (Purwosri V. et. al, 2025 : 67-69) ยังได้ชี้ให้เห็นถึงการใช้องค์ประกอบ Cost-User Effectiveness Ratio (CUER) ที่คำนึงถึงความเสี่ยง ต้นทุน และจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ ช่วยจัดลำดับความจำเป็นของการซ่อมบำรุงอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ากว่าการเลือกซ่อมตามโครงสร้างอย่างเดียว

4) การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ แนวทางนี้ต้องเป็นเพียงการจัดทำแผนให้ครบองค์ประกอบเท่านั้น แต่ต้องเป็นกระบวนการที่มีการฝึกซ้อมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นแผนรับมือเหตุฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องครอบคลุมสถานการณ์ฉุกเฉินที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว อุทกภัย หรือเหตุการณ์ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การกราดยิง อัคคีภัย การรั่วไหลของสารเคมี หรือแม้กระทั่งเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยสาธารณะ การซ้อมอพยพเป็นประจำไม่ควรเป็นเพียงกิจกรรมประจำปีที่ทำไปตามกฎระเบียบ แต่ควรเป็นกิจกรรมที่ออกแบบมาให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงที่อาจเกิดขึ้น การซ้อมควรมีการหมุนเวียนสถานการณ์และเวลาทำการซ้อม เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้การตอบสนองในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ การบันทึกและวิเคราะห์ผลการซ้อมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แผนได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกต้องไม่รอให้เกิดเหตุฉุกเฉินแล้วจึงมาติดต่อ แต่ควรสร้างความสัมพันธ์และช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจนล่วงหน้า การสร้างเครือข่ายกับสถานีตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยดับเพลิง และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้การขอความช่วยเหลือเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ หรือ GIS ในการออกแบบเส้นทางหนีภัยไม่เพียงแต่ช่วยให้การวางแผนมีความแม่นยำมากขึ้น แต่ยังช่วยให้สามารถจำลองสถานการณ์และทดสอบประสิทธิผลของแผนก่อนนำไปใช้จริง เทคโนโลยี

ดังกล่าวยังสามารถช่วยในการติดตามและประเมินการเคลื่อนไหวของผู้คนในระหว่างการอพยพ ทำให้สามารถปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การศึกษาของอิกโซค พรหมมาตย์ และวิโรจน์ สุรสาคร (2568 : 11-22) และกนกอร อุ่นสถานนท์ (2563 : 1-14) ได้แสดงให้เห็นถึงข้อดีของการซ้อมอพยพที่ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ โดยพบว่าการปฏิบัติที่สม่ำเสมอช่วยลดความสับสนและลดอัตราการบาดเจ็บที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการอพยพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนเวลาและทรัพยากรในการซ้อมแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินนั้นมีผลตอบแทนที่ชัดเจนในแง่ของการลดความเสี่ยง อีกทั้งการศึกษาของเอกวุฒิ กิตติวิไลธรรม และนิพนธ์ วรรณเวช (2568 : 109-117) ก็ได้ให้ข้อมูลที่สนับสนุนความสำคัญของการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก โดยพบว่าโรงเรียนที่มีระบบประสานงานที่ดีกับตำรวจ โรงพยาบาลและหน่วยงานภายนอก สามารถลดเวลาในการประสานงานให้ได้รับความช่วยเหลือลงได้ ในบริบทสากล สำนักจัดการฉุกเฉินกลาง สหรัฐฯ หรือ FEMA (2013 : 5-56) ก็ได้เสนอแนะการใช้ After-Action Review หรือการทบทวนหลังเหตุการณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือจากการซ้อม กระบวนการนี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสในการปรับปรุงแผนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง ทฤษฎี Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) ที่พัฒนาโดยเจฟเฟอรี (1971) และพัฒนาต่อโดยลอว์เลนซ์ เฟนเนลลี เป็นแนวทางที่เน้นการใช้การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นเครื่องมือในการป้องกันอาชญากรรมและสร้างความปลอดภัย หลักคิดหลักคือการจัดพื้นที่และออกแบบสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมจะช่วยลดโอกาสในการก่อเหตุร้ายได้อย่างมีนัยสำคัญ การประยุกต์ใช้ทฤษฎี CPTED จึงเป็นแนวทางเชิงป้องกันที่สร้างระบบความปลอดภัยที่ยั่งยืน ลดความจำเป็นในการตอบสนองเหตุฉุกเฉินในระยะยาว และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกู้ภัยเมื่อเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นจริง (Jeffery, C. R. (1971) as cited in Lawrence J. Fennelly, 2009 : 233-234)

5) การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างขีดความสามารถของบุคลากร การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในองค์กรใด ๆ รวมทั้งสถานศึกษา จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความพร้อมทั้งในด้านทักษะและจิตใจ ผู้บริหารและครูเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียน การพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงเป็นการลงทุนที่มีผลตอบแทนสูง การจัดเวิร์กช็อปเชิงสถานการณ์ไม่ใช่การอบรมแบบดั้งเดิมที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจำลองสถานการณ์ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การตัดสินใจภายใต้ความกดดัน และการทำงานเป็นทีม ในสถานการณ์วิกฤติได้ การโค้ชซึ่งรายบุคคลเป็นการพัฒนาที่เน้นความต้องการและศักยภาพของแต่ละคน ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมายมากขึ้น ระบบเมนเทอร์-เมนตีช่วยสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ระหว่างบุคลากรรุ่นพี่และรุ่นน้อง ทำให้องค์กรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดประกวดนวัตกรรมด้านความปลอดภัยไม่เพียงแต่เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรคิดหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา แต่ยังช่วยสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม การยอมรับ

และการให้รางวัลกับความคิดสร้างสรรค์เหล่านี้ช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปรับปรุงพัฒนาสิ่งต่าง ๆ

การศึกษาของชินานาง วงศ์หิรัญ และทัศนะ ศรีปัดดา (2568 : 290-302) และการศึกษาของ ธรรมาธรรม โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข (2567 : 2399-2412) ได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการโค้ชซึ่งในการพัฒนาทักษะการตัดสินใจเชิงวิกฤติ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ผู้บริหารและครูต้องใช้ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักเรียน การที่บุคลากรมีความมั่นใจและความสามารถในการตัดสินใจที่ถูกต้องและรวดเร็วจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการจัดการเหตุฉุกเฉิน อีกทั้งงานวิจัยของอาร์งค์ จันฤทธิ์ และคณะ (2567 : 778-792) ได้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของแนวทาง Train-the-Trainer หรือการฝึกอบรมผู้ฝึกอบรม ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมบุคลากรจำนวนมาก โดยการสร้างกลุ่มผู้นำในการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแกนหลักในการขยายผลความรู้ไปสู่ครูคนอื่น ๆ ในระดับสากล รายงานทางการศึกษาขององค์การยูเนสโก GEM-UNESCO (UNESCO, 2024 : 9-10) และจากรายงานการประเมินผลและสำรวจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับนานาชาติ หรือ TALIS ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD ปี 2018 (2018 : 13-14) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมภายในสถานศึกษา การกระจายบทบาทผู้นำไม่เพียงแต่ช่วยลดภาระของผู้บริหารระดับสูง แต่ยังช่วยให้องค์กรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น เมื่อมีผู้นำหลายระดับที่พร้อมจะรับผิดชอบและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง

6. การติดตามประเมินผลและปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน การจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา และสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจได้ระบบข้อมูลออนไลน์ที่ดีไม่ใช่เพียงการเก็บข้อมูลไว้ในรูปแบบดิจิทัล แต่เป็นระบบที่สามารถรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แดชบอร์ดที่อัปเดตตามเวลาจริงช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตามสถานการณ์และตัดสินใจได้อย่างทันท่วงที การออกแบบแดชบอร์ดต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้งานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารระดับสูงอาจต้องการข้อมูลภาพรวม ขณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอาจต้องการรายละเอียดเชิงลึกในด้านที่ตนรับผิดชอบ การกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI ที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การประเมินผลเป็นไปอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดที่ดีต้องมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ สามารถวัดได้อย่างชัดเจน และสะท้อนถึงความก้าวหน้าของงานได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ การจัดทำ การทบทวนหลังการปฏิบัติ หรือ After-Action Review (AAR) เป็นกระบวนการทบทวนที่มีประโยชน์อย่างมากในการวิเคราะห์สถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนหลังจากเหตุการณ์จริงหรือการซ้อม กระบวนการนี้ช่วยให้องค์กรสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์และปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การทำ After-Action Review อย่างมีประสิทธิภาพต้องเปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายและมุ่งเน้นไปที่การหาแนวทางปรับปรุง ไม่ใช่การตำหนิหรือหาตัวการ การใช้ Data Analytics เหล่านี้ยังมีหลักการช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความแม่นยำและนำไปสู่ข้อสรุปที่เชื่อถือได้ เครื่องมือทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลสมัยใหม่สามารถช่วยค้นหารูปแบบและแนวโน้มที่อาจไม่ปรากฏชัดจากการดูข้อมูลอย่างผิวเผิน

งานวิจัยของจินฉนวนันท์ โคมบัว และคณะ (2568 : 699-711) และการศึกษาของ กัญญารัตน์ ตาโม่ง และคณะ (2568 : 17-33) ได้แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการประยุกต์ใช้วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ร่วมกับระบบแดชบอร์ด โดยพบว่าการผสมผสานเครื่องมือการจัดการคุณภาพกับเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้การจัดการปัญหาเป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันช่วยให้การวางแผน (Plan) มีความแม่นยำ การดำเนินการ (Do) เป็นไปตามแผน การตรวจสอบ (Check) ทำได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และการปรับปรุง (Act) เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการศึกษาของเอกวุฒิ กิตติวิไลธรรม และนิพนธ์ วรรณเวช (2568 : 109-117) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการติดตามตัวชี้วัดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้เห็นผลลัพธ์ของการดำเนินงาน แต่ยังช่วยสร้างความต่อเนื่องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เมื่อมีการติดตามและรายงานผลเป็นประจำ ย่อมส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ และส่งผลต่อเนื่องให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (คณศ นามนัย, ธิญา สมบูรณ์ และเริงวิชัย นิลโคตร, 2567 : 85-95)

ในระดับสากล งานของปาปามิตซิอุ และเอโคนิเดส (Papamitsiou & Economides, 2014 : 49-64) รวมทั้งการศึกษาของเวย์แมน และสตริงฟิลด์ (Wayman & Stringfield, 2006 : 463-468) ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการใช้ Business Intelligence และ Learning Analytics Dashboards ในการวิเคราะห์แนวโน้มและการปรับกลยุทธ์ เครื่องมือเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยในการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ แต่ยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และเตรียมการรับมือล่วงหน้า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่อาจไม่เคยสังเกตเห็นมาก่อน ทำให้การจัดการความปลอดภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำเร็จของการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับการนำแนวทางใดแนวทางหนึ่งมาใช้เพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ความสามารถในการบูรณาการองค์ประกอบทั้งหมดเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกัน การจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพต้องมีลักษณะเป็นระบบที่มีการเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงการปฏิบัติ มีการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และมีกลไกการเรียนรู้และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ในบริบทของสังคมไทยที่กำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ทั้งในด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และปัจจัยเสี่ยงที่หลากหลายขึ้น การนำแนวทางการจัดการความปลอดภัยแบบองค์รวมมาประยุกต์ใช้จะช่วยให้สถานศึกษาไทยสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยในระยะยาว การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงไม่ใช่เพียงหน้าที่ของผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่เป็นความรับผิดชอบร่วมของทุกคนในชุมชนการศึกษา การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่แท้จริงต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจและการยอมรับของทุกฝ่ายที่ความปลอดภัยเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกัน การจัดการความปลอดภัยจะกลายเป็นกระบวนการที่ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการศึกษาในภาพรวม โดยต้องสร้างกรอบการจัดการความปลอดภัยที่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
2. สถานศึกษาควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัย และจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็น รวมถึงการเพิ่มจำนวนและพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะ
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น เช่น ตำรวจ โรงพยาบาล หน่วยดับเพลิง ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีความตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัย และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามมาตรการอย่างต่อเนื่อง
2. สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและเวิร์กช็อปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ของครูและบุคลากรในด้านการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ และควรส่งเสริมการใช้ระบบพี่เลี้ยง (mentor-mentee) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
3. สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการความปลอดภัย เช่น การใช้ระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) ในจุดเสี่ยง, การใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ในการวางแผนเส้นทางหนีภัย, และการใช้ระบบข้อมูลออนไลน์ (dashboard) ในการติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับสถานศึกษาในภูมิภาคอื่น ๆ จะช่วยให้เห็นความแตกต่างในเชิงนโยบาย การปฏิบัติ และบริบทแวดล้อม ทั้งในแง่ทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐาน และความพร้อมของบุคลากร การวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าวจะนำไปสู่การระบุแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practices) ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างยืดหยุ่นในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในภาพรวม
2. การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยของบุคลากร ทั้งในมิติของประสบการณ์ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และวัฒนธรรมองค์กร จะช่วยให้เข้าใจว่าเหตุใด

บุคลากรแต่ละกลุ่มจึงมีระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบมาตรการที่ตอบโจทย์ได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

3. การศึกษาผลกระทบของการนำแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยไปใช้ในระยะยาว จะช่วยให้เห็นว่ามาตรการที่ดำเนินการส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนและบุคลากรอย่างไร เช่น ความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยและการลดลงของอุบัติเหตุ รวมถึงผลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบรรยากาศในสถานศึกษาโดยรวม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กนกอร อุณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์(มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(2), 1-14.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2561). *การกำหนดมาตรฐานอาคารของโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2568). *คู่มือดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กปี 2568*. https://www.chiangmaihealth.go.th/manual/pm25_2565.pdf
- กระทรวงมหาดไทย. (2555). *กฎกระทรวงกำหนดประเภทและระบบความปลอดภัยของอาคารที่ใช้เพื่อประกอบกิจการเป็นสถานบริการ พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *การศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)*. *กระทรวงศึกษาธิการ*. Retrieved from <https://www.moe.go.th/การศึกษาในพื้นที่-ee/>
- _____. (2565). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>
- _____. (2564). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2567). *รายงานสรุปสถานการณ์และผลการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปี 2567*. กรมควบคุมมลพิษ.
- กฤษฎา อาตภักดิ์, อรพรรณ ตูจินดา, ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และมิ่งขวัญ ภาคสัญญาชัย. (2567). การพัฒนาโมเดล ปัจจัยเชิงสาเหตุของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยภายใต้สังคมพหุนิยมในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 6(2), 456-474.
- กัญญารัตน์ ตาโม่ง, พูนชัย ยาวีราช และไพโรจน์ รัตนชูวงศ์. (2568). กลยุทธ์การบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียน บ้านเขาเหียงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 7(1), 17-33.
- กุสุมา แสงแก้ว และปรากร เกิดมีสุข. (2562). ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์กับการจัดการความปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 7(11), 24-33.
- ชนิษฐา กำเนิดทอง, ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ และ ปองภพ ภูจอมจิตร. (2568). การพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 6(1), 233-246.

- คณะ นามนัย, ฟีญา สมบูรณ์ และเริงวิชัย นิโคตร. (2567). การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 11(11), 85-95.
- จิณณาวรัตน์ โคมบัว, สรศักดิ์ ฉิมศรี และจินดา ศรีญาณลักษณ์. (2568 : 699-711). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม*, 3(2), 699-711.
- จิราภรณ์ ดีแล้ว และจารุวรรณ นาดัน. (2568). การศึกษาสภาพการบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาในกลุ่ม 9 ไตรมิตร. *วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา*, 5(1), 49-61.
- ชินานาง วงศ์หิรัญ และทัศนะ ศรีปัดดา. (2568). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. *วารสารบัณฑิตมหาจุฬาลงกรณแก่น*, 12(2), 290-302.
- ชิษณุชา ขุนจง. (2563). การจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา [Building Risk Management in Secondary School]. *วารสารสาระศาสตร์*, 2, 287-298.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐพร ละม้ายแข และทัศนะ ศรีปัดดา. (2565 : 66-76, มิถุนายน). การศึกษากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(6), 66-76.
- เตชินท์พัฒน์ โชติวัชรธนานนท์, เฉลิมพล มีชัย และวีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย. (2567). นวัตกรรมและความปลอดภัยของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 25(2), 272-287.
- ทิตยณรงค์ มณีวัฒน์. (2566). การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา. *วารสารวิชาการจินตาสีห์*, 1(4), 230-243.
- ไทยพีบีเอส (Thai PBS). (2567). *ถ้าเกิดระเบิด-ไฟไหม้โรงงานที่บ้านค่าย เจ็บหลายคน*. Retrieved from ไทยพีบีเอส (Thai PBS): <https://www.thaipbs.or.th/news/content/347341>
- ไทยโพสต์. (2567). *ดร. เร่งล่าตัวมือโหดขู่กราดยิงห้างดัง ยังคุมเข้มต่อตลอดสัปดาห์*. Retrieved from ไทยโพสต์: <https://www.thaipost.net/district-news/675819/>
- ดีดีพร็อพเพอร์ตี้. (2566). *EEC คืออะไร? ทำไมถึงสำคัญต่อการลงทุนในประเทศไทย?* DDproperty. Retrieved from <https://www.ddproperty.com>
- ธนัทวัฒน์ วรวัชรบวรชัย สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ ปาจริย์ นาคะประทีป และจักษ์ จิตตธรรม. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 10(1), 37-47.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). *โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard Development Program - ESB)*. ธนาคารแห่งประเทศไทย. Retrieved from <https://content.botlc.or.th/mm-info/BOTCollection/BOTFAQ/FAQ155.pdf>

- ธรรมาธรณ์ โพธิ์สกุลหอม และประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข. (2567). การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 9(2), 2399-2412.
- ธำรงค์ จันทฤทธิ สติพร เขาวนชัย และฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2567). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 9(9), 779-792.
- ธีรยุทธ เมืองแมน ญาณิศา บุญจิตร และมัทนียา พงศ์สุวรรณ. (2567). การพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 8(11), 252-263.
- ธีระ รุญเจริญ. (2562). *ทิศทางการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ในยุคดิจิทัล รวมบทความการบริหารการศึกษากับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษาในยุคดิจิทัล ชุดที่ 1*. อุบลราชธานี: วิทยาการพิมพ์ 1973.
- นรินทร์ลักษณ์ รังษี และพัชรวิพรรณ กิจมี. (2567). *การพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการตามมาตรการความปลอดภัยด้านภัยจากสังคมออนไลน์ในสถานศึกษา*. การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 11 และระดับนานาชาติครั้งที่ 9 (pp. 143-156). มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์ พลพิพัฒน์ วัฒนเศรษฐานุกูล อนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน วิรินธร สิ้นจินดาวงศ์ สุพรรณิ สมานญาติ และชินกฤต ศรีสุข. (2567). การศึกษาการบริหารด้านสถานศึกษาปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 14(1), 14-24.
- นิษฐ์ฐา พิระชัยภาวงศ์, สุพรรณิ สมานญาติ และสิรินธร สิ้นจินดาวงศ์. (2567). รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 9(7), 786-799.
- บัญชา วงศ์เชื้อ สิทธิพร เขาอุ่น และสิริมาศ ศรขาว. (2567). การจัดการสถานศึกษาปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดีของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 7(1), 247-262.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (10 ed.)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญทวี บุญให้ และวีรพล กุลบุตร. (2563). การศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัย. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 16(1), 62-74.
- ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 48 (พ.ศ. 2565) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป. (2565, 20 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 173 ง. หน้า 11-12.
- พชฎ นรสิงห์ และสิริณญา โกษะ. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น*, 11(2), 107-118.
- พัชรภา ตันติชูเวช และสุมิตร สุวรรณ. (2566). การพัฒนาระบบการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยจากการรณรงค์กันในโรงเรียนเพลินพัฒนา. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 11(42), 1-13.

- พัชรภา ตันติชูเวช, สุมิตร สุวรรณ, วิทัศน์ ฝักเจริญผล และวินัย พูลศรี. (2566). กระบวนการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียนเพื่อป้องกันการรังแกกันของนักเรียน. *วารสารกัณนิกา*, 19(3), 40-52.
- ไพฑูรย์ สิลารัตน์ และคณะ. (2557). *โรงเรียนผลิตภาพ : สัตตทัศน์เพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2567). *แนวทางการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19)*. Retrieved from [www.unicef.org: https://www.unicef.org/thailand/th/reports/แนวทางการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19-covid-19](https://www.unicef.org/thailand/th/reports/แนวทางการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19-covid-19)
- รชตวรรษ ชัยประภา และสายฝน แสนใจพรหม. (2566). แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 9(1), 92-105.
- ทรงยศ รังสรรค์มณีนิล และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 17(53), 120-138.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 23 ก. หน้า 1.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 8 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 119 ตอนที่ 62 ก. หน้า 1.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1.
- พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561. (2561, 14 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 37 ก. หน้า 1-29.
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522. (2522, 14 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 96 ตอนที่ 79 ก (ฉบับพิเศษ). หน้า 1-35.
- พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554. (2554, 17 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 128 ตอนที่ 4 ก. หน้า 4-23.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. (2546, 2 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก. หน้า 1-29.
- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550. (2550, 7 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124 ตอนที่ 52 ก. หน้า 1-17.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546, 7 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 65 ก. หน้า 1.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. (2535, 4 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 109 ตอนที่ 37 ก. หน้า 1-52.

- วชรกมล สุศรี อรพรรณ ตูจันดา ดวงใจ ชนะสิทธิ์ และพงศ์เทพ จิระโร. (2567). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการบริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการบริหารการศึกษา*, 10(1), 1-30.
- วชิระ กุสุวรรณวิจิตร และศักดิ์ดา สถาพรจนา. (2567). การบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 9(2), 272-289.
- วีรพงศ์ มิตรสันเทียะ ศิริวรรณ วัฒนภักดี และภูทธิธัย ศุภพัฒน์นรพงษ์. (2567 : 12-24). สิ่งคุกคามทางสุขภาพ ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี. *วารสารศาสตร์สาธารณสุขและนวัตกรรม*, 4(1), 12-24.
- ศตวรรษ ถวิลคำ และศิริรัตน์ ทองมีศรี. (2566). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 5(2), 210-221.
- ศุภณัฐ วรคุณพิณิจ. (2567). การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 9(1), 161-170.
- ศุภร ณะภาณ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ชลาธิป สมาธิโต และสมบุญ ศรีสรสิริธัญ. (2564). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสหศาสตร์*, 21(1), 62-74.
- สมฤดี กลิ่นหอม และไพโรจน์ เจริญชลกุล. (2566 : 519-530). ความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม (EEC). *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 9(7), 519-530.
- สุเวช พินน้ำเย็น นามนิตย์ ราชกิจ พงศ์ ขุนสะอาด วรภูญา ทวีสุข และนันทน์ภัส เพ็ชรสุวรรณ. (2560). การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. *สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 6(2), 25-31.
- สุภาพร พุทธิรัตน์, วงศ์ประสิทธิ์ นวสันต์มัม แสงสว่าง วิชิต, ทองธรรมชาติ ณรงค์ศักดิ์ และ ศศิธร พงษ์ประพันธ์. (2566). แนวทางการพัฒนารูปแบบทางข้ามเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการสัญจรปลอดภัยในพื้นที่เมืองเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC). *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 32(6), 1113-1125.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (2566ก). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566*. ชลบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- _____. (2566ข). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, กลุ่มนโยบายและแผน. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- _____. (2565ก). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570*. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.

- _____. (2565ข). รายงานผลการติดตามผล การดำเนินงานโครงการ ตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๔ - มีนาคม ๒๕๖๕). ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- _____. (ม.ป.ป). อำนาจหน้าที่. ชลบุรี. เข้าถึงได้จาก <https://spmcr.go.th/อำนาจหน้าที่/> สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565ก). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2565ข). คู่มือแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2566). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. Retrieved พฤศจิกายน 10, 2567, from สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: <https://www.obec.go.th/archives/814223>
- _____. (2553 : 45). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). แนวทางการขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2566). ทำไมต้อง EEC? สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. Retrieved from <https://www.eeco.or.th/th/government-initiative/why-eec>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. ชลบุรี.
- สิทธิชัย สิงห์สุ, กนกพร สมพร และตู้ เหลียง. (2568). การส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยในสถานการศึกษา : บทบาทของผู้บริหาร. วารสารวิจัยวิชาการ, 8(1), 323-332.
- สุดา มงคลสิทธิ์. (2562). กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 6(10), 5844-5859.
- สุพรรณิ จิวกร่าง, ไททัศน์ มาลา และกัมลาศ เยวะนิจ. (2567). มาตรการความปลอดภัยเพื่อรับมืออาชญากรรมในสถานศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 4(5), 547-560.
- สุรศิษฐ์ เกียรติธนะกุล, สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ และไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(4), 1689-1703.
- อดิสร ดีปานธรรม, ปรีชา ดิลกภูมิสิทธิ์ และกิตติวงศ์ สาสวด. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 16(31), 66-75.

- อนุสรณ์ เสาร์คำ. (2566). การบริหารงานส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอ
กัลยาณิวัฒนา. *Journal of MCU Haripunchai Review*, 8(2), 119-132.
- อภิโชค พรมมาตย์ และวิโรจน์ สุรสาคร. (2568). การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านปลวก
แดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. *วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์*, 3(1), 11-22.
- อัจฉรา นิยมภา. (2564 : 178-195). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึง
ประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 14(2), 178-195.
- อาภาพร วรรณสุนธยา, ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, อุทัย นุ่นดำ, กุลสตรี มีอัฐมัน, สมฤดี พูนผล และยุภาพร
อินทรีวอน. (2567). “PROT Model” นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาด้านระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนและสถานศึกษาปลอดภัย ของโรงเรียนพรตพิทยพยัต. *วารสารปรัชญาประชาคม*, 2(5), 15-27.
- เดอะเนชั่น. (2568). *Bangkok Implements Measures to Combat PM2.5 Pollution and Protect
Public Health*. Retrieved from The Nation: [https://www.nationthailand.com
/thailand/bangkok/40046871](https://www.nationthailand.com/thailand/bangkok/40046871)
- เอกวุฒิ กิตติวิไลธรรม และนิพนธ์ วรรณเวช. (2568). แนวทางการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาของ
กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1.
วารสารอาชีวศึกษาภาคกลาง, 9(1), 109-117.
- Benjamin Kutsyruba & Don A. Klinger & Alicia Hussain. (2015). Relationships among
school climate, school safety, and student achievement and well-being: a
review of the literature. *British Educational Research Association*, 3(2), 103-
135. doi: <https://doi.org/10.1002/rev3.3043>
- BetterHelp. (2021). *Feeling Safe At School: How School Safety Impacts Learning And
Mental Health*. Retrieved มกราคม 10 , 2568 , from BetterHelp:
[https://www.betterhelp.com/advice/students/feeling-safe-at-school-how-
school-safety-impacts-learning-and-mental-health/](https://www.betterhelp.com/advice/students/feeling-safe-at-school-how-school-safety-impacts-learning-and-mental-health/)
- Bryan Schmidt. (2024). *Creating a Culture of Safety: How School Leaders Can Make a
Difference - Gaggle*. Retrieved มกราคม 15 , 2568 , from Gaggle:
<https://www.gaggle.net/blog/creating-a-culture-of-safety>
- Cahit Erdem & Metin Kaya. (2024). The relationship between school and classroom climate,
and academic achievement: A meta-analysis. *School Psychology International*, 45(4),
380-408. doi:<https://doi.org/10.1177/01430343231202923>
- Centers for Disease Control and Prevention. (2019). *Whole School, Whole Community, Whole
Child (WSCC) Model*. Centers for Disease Control and Prevention. Centers for Disease
Control and Prevention.
- Cowan, K. C., Vaillancourt, K., Rossen, E., & Pollitt, K. (2013). *A framework for safe and
successful schools*. International Centre for Missing & Exploited Children.

- Cronbach, L.J. (1990). *Essential of psychological testing* 5th ed. Haper Collins.,
- W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.
- Department of Homeland Security. (2004). *National Incident Management System*. Department of Homeland Security.
- Fayol, H. (1916). *Administration industrielle et générale*. Paris: Dunod.
- Federal Emergency Management Agency & U.S. Department of Education. (2013). *Guide for Developing High-Quality School Emergency Operations Plans*. U.S. Department of Education.
- Forbes. (2025). *Safer Schools: Tech Strategies For Digital And Physical Security*. Retrieved มกราคม 15, 2568, from Forbes: <https://www.forbes.com/councils/forbestechcouncil/2025/01/10/safer-schools-tech-strategies-for-digital-and-physical-security/>
- GADRRRES. (2022). *The Comprehensive School Safety Framework 2022-2030: For child rights and resilience in the education sector*. United Nation, Office for Disaster Risk Reduction. Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector.
- Gill, M, & Spriggs, A. (2005). *Assessing the impact of CCTV. Home Office Research Study 292*. Home Office.
- Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector. (2018). *GADRRRES COLLECTION Pillar 1: Safer Learning Facilities*. Retrieved สิงหาคม 2568, 10, from Global Alliance for Disaster Risk Reduction and Resilience in the Education Sector: <https://gadrrres.net/collections/pillar-1-safer-learning-facilities>
- Heinrich, H. W. (1931). *Psychology of industrial accident prevention*. McGraw-Hill.
- Jeffery, C. R. (1971) cited in Lawrence J. Fennelly. (2009). *Crime prevention through environmental design Third Edition*.
- Jeffrey Pfeffer and Robert I. Sutton. (2006). *Hard facts, dangerous half-truths, and total nonsense: Profiting from evidence-based management*. Boston: Harvard Business School Press.
- Jeffrey Wayman and Sam Stringfield. (2006). Data Use for School Improvement: School Practices and Research Perspectives. *American Journal of Education - AMER J EDUC*, 112, 463-468.
- Karadag, E., İsci, S., Oztekin, S., & Anar, S. (2016). The relationship between school climate and students' academic achievement: a meta-analysis study. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 17(2), 107 - 122. doi:10.17679/iuefd.17294446
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kwong Darren & Davis Jonathan Ryan. (2015). School Climate for Academic Success: A Multilevel Analysis of School Climate and Student Outcome. *Journal of Research in Education*, 25(2), 68-81. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1098022>

- Lewin, K. (1947). Frontiers in group dynamics: Concept, method and reality in social science; social equilibria and social change. *Human Relations*, 1(1), 5-41.
- Megan Taylor, Anthea Fudge, Negin Mirriahi and Maarten de Laat. (2021). *Use of digital technology in education*. The Centre for Change and Complexity in Learning, the South Australian Department for Education. The University of South Australia.
- Marieke Brock, Norma Kriger and Ramón Miró. (2017). *School Safety Policies and Programs Administered by the U.S. Federal Government: 1990-2016*. Washington, D.C: U.S. Department of Justice.
- Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- Maxwell S, Reynolds KJ, Lee E, Subasic E and Bromhead D. (2017). *The Impact of School Climate and School Identification on Academic Achievement: Multilevel Modeling with Student and Teacher Data*. (8:2069, Editor, & F. Psychol, Producer) doi:10.3389/fpsyg.2017.02069
- Nancy Montes and Fernanda Luna. (2024). *Early warning systems: how to support inclusive educational pathways*. International Institute for Educational Planning. UNESCO.
- National Fire Protection Association. (2000). *Life safety code handbook (8th ed.)*. (8th, Ed.) National Fire Protection Association.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2018). *Teachers and School Leaders as Lifelong Learners*. OECD.
- Purwosri Visaretri, Prasetyo Hari, Solikin Mochamad, Harnaeni Senja, and Sunarjono Sri. (2025). *Designing School Building Maintenance Priorities Using the Cost-User Effectiveness Ratio*. ComTech: Computer, Mathematics and Engineering Applications, 16, 67-69.
- Ron Astor and Rami Benbenishty. (2005). *School violence in context: Culture, neighborhood, family, school, and gender*. Oxford: Oxford University Press.
- Sandra Jo Wilson and Mark W. Lipsey. (2005). *The Effectiveness of School-Based Violence Prevention Programs for Reducing Disruptive and Aggressive Behavior*. Washington, D.C.: The National Institute of Justice.
- The Karina Ruiz. (2019). *Soft and Safe School Design*. Retrieved มกราคม 15, 2568, from The School Superintendents Association: <https://www.aasa.org/resources/resource/soft-safe-school-design>
- UN Office for Disaster Risk Reduction. (2022). *The Comprehensive School Safety Framework 2022-2030*. United Nation, Office for Disaster Risk Reduction. UN Office for Disaster Risk Reduction.
- UNESCO. (2024). *GLOBAL EDUCATION MONITORING REPORT SUMMARY*. UNESCO.

- _____. (2021). *Comprehensive School Safety Initiative*. Retrieved มกราคม 10, 2025, from UNESCO: <https://unesdoc.unesco.org>
- _____. (2019). Behind the numbers: Ending school violence and bullying. UNESCO.
- _____. (2018). *Safe School Framework 2019*. Scientific and Cultural Organization.
- Unicef Thailand. (2025). ยูนิเซฟชี้เด็ก 13.6 ล้านคนในประเทศไทยเผชิญความเสี่ยงจากฝุ่น PM2.5. Retrieved from Unicef Thailand: <https://www.unicef.org/thailand/th/press-releases/81-136-ล้านคนในประเทศไทยเผชิญความเสี่ยงจากฝุ่น-pm25>
- UNICEF. (1989). *Convention on the Rights of the Child*. United Nations Children's Fund.
- United Nations. (1948). *Universal Declaration of Human Rights*. United Nations.
- WHO. (2021). *Guidelines for Mental Health in Schools*. Geneva: WHO Press.
- William Purkey and Betty L. Schmidt. (1984). *Invitational education: A self-concept approach to professional practice*. Ohio: Wadsworth.
- World Health Organization. (2020). *Health-Promoting Schools: Foundations for Action*. World Health Organization. World Health Organization.
- Zacharoula Papamitsiou and Anastasios Economides. (2014). Learning Analytics and Educational Data Mining in Practice: A Systematic Literature Review of Empirical Evidence. *Educational Technology & Society*, 17, 49-64.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสัมภาษณ์เชิงลึก (InDepth Interview)

1. นายอรรถพล วงศ์บุปผา ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. นายศักดิ์ดา สรรเสริญ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนวังจันทร์วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. ดร. จุรีพร รักสบาย ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
4. นางสาวมณฑาทิพย์ เสาวคนธ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
5. นางฐิติรัตน์ ภูริปัญญาวรกุล ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
6. นางกฤติกา เบญจมาลา ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
7. นายดิเรก อุทรทวีการ ณ อยู่ธยา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
8. นางสาวเข็มจิรัฐ ภัทร์จิโรจน์กุล รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนวังจันทร์วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสัมภาษณ์เชิงลึก (InDepth Interview) (ต่อ)

9. นางเยาวภา ลั่นขุนทด	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
10. นายศุภากร งามเสงี่ยม	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
11. นายสีโรจน์ สร้อยศิริ	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
12. นายไชยวัฒน์ บุญมี	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
13. นางอัจฉญา จูเจริญ	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. นายปรีชา นาคศิริ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนแกลง“วิทย์สถาวร”
2. นางชวนพิศ คาคสนิท	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนแกลง“วิทย์สถาวร”
3. นางวรรณวิมล รัตนคุณ	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนแกลง“วิทย์สถาวร”
4. นางอังคณี ล้อมจันทร์	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนแกลง“วิทย์สถาวร”
5. นายมนตรี ชูราศรี	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนแกลง“วิทย์สถาวร”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เลขประจำตัว
 วันที่ 30/7/2557
 วันที่ ๑๑ พ.ค. ๒๕๕๗
 เวลา 16.30 น.
☒ จำนวนพลกร
☐ นโยบายชุมชน
☐ บริหารงานการเงิน
☐ บริหารงานบุคคล
☐ พัฒนาระบบข้อมูลกร
☐ การติดตาม
☐ องค์การบริหารจัดการที่สน
 วันที่ ๒๒๐๐๐๐
☐ กฎหมายและก
☐ ส่งเสริมการศึกษากาปกอ

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ ๖ ๔๑๘

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ☐ นิเทศ

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

១១ មេសា ២០១៨

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยั้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรวัชรินทร์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินงานการทวิวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขอึ้งเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษารวบรวมขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๔๓๑-๔๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๔๑๘

๑๑ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติครุศาสตร์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุมัติครุศาสตร์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ผู้วิจัย 1 คน
คุณครู 2 คน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์. ๐-๓๔๓๑-๔๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๔๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สพ.ระยอง เขต ๒	
รับที่	4831
วันที่	23 เม.ย. 2568
เวลา	
ช.ก.	ช.ก.
ค.ว.	ค.ว.
บ.ค.	บ.ค.
ก.ค.	ก.ค.

ที่ ยว ๐๖๓๑.๐๒/๔๒๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาส.๒	
เลขที่ 10312 วันที่ 12 ส.ค. 2568 เวลา 13:55 น.	
ผู้อำนวยการ	☐ บริหารงานบุคคล
นโยบายและแผน	☐ นิเทศฯ
การเงินฯ	☐ ส่งเสริมฯ
ตรวจสอบภายใน	☐ ระดมโนโลยีฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	
กาญจนาภิเษก	
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐	

๑๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ตย ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
รับที่ ๑๑๓๗
วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘
เวลา ๐๘:๔๓:๑๓

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครูศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นายอรรถพล วงศ์บุปผา

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณิธร ธิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

เห็นควรมอบกลุ่มบริหารงานบุคคล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
เห็นควรมอบกลุ่มบริหารงานบุคคล

ขอแสดงความนับถือ

Sun N

งานสารบรรณ

งานสารบรรณ รยว.3
๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

(นางอัจฉรา จูเจริญ)
รองผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภูพิงศ์พันธ์) กรกฎาคม ๒๕๖๘

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครูศาสตร์

-ทราบ
-ดำเนินการ

d

สำนักงานคณบดีคณะครูศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๘๓๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

นายอรรถพล วงศ์บุปผา
ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

"Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
รับที่ ๑๑๗๘
วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘
เวลา ๐๘:๔๕:๑๖

ที่ ยว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครูสตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นางอังคณา จูเจริญ

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครูสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
สพมขบรย ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
(นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง)
เห็นควรมอบกลุ่มบริหารงานบุคคล

งานสารบรรณ

งานสารบรรณ รยว.3
๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ขอแสดงความนับถือ

เห็นควรมอบกลุ่มบริหารงานบุคคล

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภู่งศ์พันธ์) ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

(นางอังคณา จูเจริญ)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ

-ทราบ
-ดำเนินการ

นายอรรถพล วงศ์บุผา
ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม
เลขที่รับ.....
วันที่ ๑๕ มิ.ย. ๒๕๖๘
เวลา ๑๑.๓๐ น.

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน ดร. จรีพร รัชสหาย

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภ้ยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณิชนิธิ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ขอแสดงความนับถือ

- ☐ เพื่อโปรดทราบ
- ☐ เพื่อสมควรแจ้งดำเนินการ
- ☐ กลุ่มบริหารงานอำนวยการ
- ☐ กลุ่มบริหารงานวิชาการ
- ☐ กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน
- ☐ กลุ่มบริหารงานทั่วไป
- ☐ อื่นๆ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภูพงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
รับที่ ๑๔๓๔
วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘
เวลา ๑๓:๑๘:๓๑

ที่ ยว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นางสาวฉันทาทิพย์ เสาวคนธ์

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

- เห็นสมควรเสนอสำนักผู้อำนวยการ

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวปัทมา ศรีบุระไชย
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

(นางสาวฉันทาทิพย์ เสาวคนธ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร
รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen-Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม

วันที่ ๑๑๗๘

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เวลา ๑๕:๔๕:๐๓

ที่ ยว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นางจิรรัตน์ ภูริบุญการกุล

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เพื่อทราบ

แจ้ง กลับบริหารงานบุคคล

นางสาววิลาวัลย์ บัวคัน

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภูพงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

"Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
รับที่ ๑๔๓๕
วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘
เวลา ๑๓:๑๕:๔๓

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครูศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
เรียน ดร.ไพรัช งามวิจิตร

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยั้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยั้ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

-เห็นสมควรเสนอกลุ่มบริหารทั่วไป

26/๐๖

นางสาวปัทมา ศรีบุระไชย
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ขอแสดงความนับถือ

26/๐๖

(นางสาวมณฑาทิพย์ เสาวคนธ์)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภัทวงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครูศาสตร์

- รับทราบ

(นายไชยวัฒน์ บุญมี)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไปและงานบุคคล
โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สำนักงานคณบดีคณะครูศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม
เลขที่รับ.....๙๔๓๖
วันที่.....๕ ก.ค. ๒๕๖๘
เวลา.....๑๑.๓๐ น.

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นายสิโรจน์ ศรีอัยศิริ

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เจษฎา นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

☐ เพื่อโปรดทราบ

เพื่อสมควรแจ้งดำเนินการ

☐ กลุ่มบริหารงานอำนวยการ☐ กลุ่มบริหารงานวิชาการ☐ กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน☐ กลุ่มบริหารงานทั่วไป☐ อื่นๆ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฑวงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม

รับที่ ๑๑๗๕

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เวลา ๑๕:๔๖:๓๘

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นายสุภากร งามเจริญ

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เจริงขวัญ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

เพื่อทราบ

แจ้ง กลมบริหารงานบุคคล

นางสาววิลาวัลย์ บัวพัน

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๙๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วงเวียน
เลขที่
วันที่

โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

รับที่ ๑๔๖๗

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เวลา ๐๘:๑๕:๔๖

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครูศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นางกฤตติกา เบนญมาลา**

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณิขณีย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูล เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มอบกลุ่มบริหารงานบุคคล ดำเนินการ

เรียนท่านผู้อำนวยการ
เพื่อโปรดพิจารณา

(Signature)

(Signature)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ คุ้มทรัพย์) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครูศาสตร์

นางนันทารัฐ อภิรัชกุล
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา
๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

แจ้งหัวหน้างานบุคคล ดำเนินการ

สำนักงานคณบดีคณะครูศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๘๓๑-๘๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๘๐, ๑๐๒๐๐

นางนันทารัฐ อภิรัชกุล

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล

โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นางเยาวภา สันจนทอ**

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตเผยแพร่จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

"Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นายติเรก อุทรวิท** ณ **อยุธยา**

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูล เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนวังจันทร์วิทยา

รับที่ ๑๕๐๑

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เวลา ๑๐:๓๐:๐๑

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นายศีกดา สรรเสริญ

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูล เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ทราบ

ขอแสดงความนับถือ

เห็นสมควรเสนอกลุ่มบริหารทั่วไป

นางสาวปราณี ขันที
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

(นายศีกดา สรรเสริญ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวังจันทร์วิทยา
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โรงเรียนวังจันทร์วิทยา

รับที่ ๑๕๐๐

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เวลา ๑๐:๒๖:๕๐

ที่ ขว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๗๐๑

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตขอรับใบรับรองผลการเรียนและการศึกษา

เรียน นางสาวเพ็ญรัตน์ ภัทรวิไลรัตน์

ด้วยนางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

"Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

วัตถุประสงค์ : แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผู้วิจัยพึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามดังกล่าวให้สมบูรณ์ที่สุด ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับออนไลน์กรุณาสแกน QR Code

หรือไปที่ <https://bit.ly/eecschsft>

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐
ตามความจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี
☐ 11- 20 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป
4. ขนาดของสถานศึกษา ☐ ใหญ่พิเศษ ☐ ใหญ่
☐ กลาง ☐ เล็ก
5. ที่ตั้งของสถานศึกษา ☐ ระยอง ☐ ชลบุรี

ตอนที่ 2 แบบวัดแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบท

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการส่งเสริมตามความเป็นจริง

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยฯ อยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยฯ อยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยฯ อยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับการส่งเสริม				
	5	4	3	2	1
ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ					
1. สถานศึกษาของท่านมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างเป็นประจำ					
2. การติดตั้งระบบไฟฟ้าในสถานศึกษาของท่านมีความปลอดภัยเพียงพอ					
3. สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดครอบคลุมทุกพื้นที่สำคัญ					
4. สถานศึกษาของท่านมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างปลอดภัย					
5. อุปกรณ์เตือนภัยในสถานศึกษามีการตรวจสอบและใช้งานได้จริง					
6. สถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างภายในให้เหมาะสมต่อการใช้งานและปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน					
7. สถานศึกษาของท่านจัดพื้นที่ในสถานศึกษาโดยมีการแบ่งโซนปลอดภัยสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน					
8. สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งรั้วหรือกำแพงเพื่อเพิ่มความปลอดภัยบริเวณรอบสถานศึกษา					
9. สถานศึกษาของท่านมีการจัดการซ่อมแซมพื้นที่เสียหายอย่างรวดเร็วเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย					
10. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร					

รายการ	ระดับการส่งเสริม				
	5	4	3	2	1
ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน					
1. สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินที่ครอบคลุมทุกสถานการณ์					
2. สถานศึกษาของท่านมีการฝึกอบรมการป้องกันเหตุฉุกเฉินให้กับบุคลากรในสถานศึกษา					
3. สถานศึกษาของท่านมีการฝึกซ้อมรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นระยะ					
4. ระบบเตือนภัยในสถานศึกษาของท่านมีการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน					
5. สถานศึกษามีของท่านมีการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มความปลอดภัย					
6. สถานศึกษามีของท่านมีการติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัยในทุกพื้นที่สำคัญของสถานศึกษา					
7. สถานศึกษาของท่านมีการอบรมการจัดการเหตุฉุกเฉินให้กับนักเรียน					
8. สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในเหตุฉุกเฉิน					
9. สถานศึกษาของท่านมีการสื่อสารข้อมูลแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินให้ทุกคนทราบอย่างทั่วถึง					
10. สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายการ	ระดับการส่งเสริม				
	5	4	3	2	1
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร					
1. สถานศึกษาได้จัดการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับนักเรียนและบุคลากรทุกคน					
2. นักเรียนและบุคลากรได้รับข้อมูลและคำแนะนำด้านสุขภาพและการป้องกันโรค					
3. ระบบสุขาภิบาลในสถานศึกษาของท่านมีความสะอาดและปลอดภัยเพียงพอ					
4. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ					
5. สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมหรือกำหนดพื้นที่เพื่อสนับสนุนสุขภาพจิตใจของผู้เรียนและบุคลากร					
6. สถานศึกษาของท่านมีการจัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการปฐมพยาบาลพร้อมด้วยอุปกรณ์ที่จำเป็น					
7. สถานศึกษาของท่านดำเนินการตรวจสุขภาพจิตหรือติดตามสถานการณ์ทางจิตใจของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
8. สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากร					
9. สถานศึกษาของท่านมีการจัดการด้านสุขาภิบาลเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น					
10. สถานศึกษาของท่านมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายการ	ระดับการส่งเสริม				
	5	4	3	2	1
ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม					
1. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการควบคุมการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกของสถานศึกษามีความปลอดภัยเพียงพอ					
2. สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำเครื่องหมายจราจรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
3. สถานศึกษามีการดูแลสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมและปลอดภัย					
4. สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดเส้นทางหรือวิธีการเดินทางที่ปลอดภัยแก่บุคลากรและนักเรียน					
5. สถานศึกษาของท่านมีการทำประกันอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนและบุคลากร					
6. สถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาพื้นที่จอดรถในสถานศึกษาให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ					
7. สถานศึกษาของท่านมีการจัดการขยะในสถานศึกษาที่เหมาะสมและปลอดภัย					
8. สถานศึกษาของท่านมีพื้นที่สีเขียวหรือการปลูกต้นไม้เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อม					
9. สถานศึกษาของท่านมีมาตรการลดปัญหามลพิษทางอากาศหรือเสียงรบกวน					
10. สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งไฟส่องสว่างในพื้นที่สำคัญ					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาใน
บริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง**

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีสภาวะที่ปราศจากภัยหรือการพ่นภัย พื้นที่ในสถานศึกษาที่อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บหรือเกิดอันตราย โดยมีมาตรการเชิงป้องกันที่เหมาะสม การติดตั้งรั้ว ก่อสร้างจรปิด และระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย ตลอดจนการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างปลอดภัย รวมถึงการไม่อันตราย การบาดเจ็บ การเสี่ยงภัย และการสูญเสีย ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินของนักเรียน ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

การป้องกันอุบัติเหตุ หมายถึง มาตรการแนวทางการดำเนินงานซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาใช้เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุภายในสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการวางแผนและจัดเตรียมมาตรการที่เหมาะสม การติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัย การติดตั้งกล้องวงจรปิด การจัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย และการฝึกอบรมทักษะการรับมือเหตุฉุกเฉินให้กับนักเรียนและบุคลากร

สภาวะทางจิตใจ หมายถึง นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษามีสภาวะความสมดุลและความมั่นคงทางจิตใจ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการส่งเสริมสภาวะทางจิตอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดสภาวะที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพ

ระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและมาตรการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเตรียมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับผู้เรียนและบุคลากร โดยรวมถึงการจัดทำแผนฉุกเฉิน การฝึกซ้อมการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน การตรวจสอบและประเมินสภาพความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา

ความปลอดภัยทางกายภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างและบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน ครู และบุคลากร โดยการตรวจสอบและบำรุงรักษาอาคาร สิ่งก่อสร้าง ระบบสาธารณูปโภค และการจัดการพื้นที่ให้ปลอดภัยเหมาะสมต่อการใช้งาน รวมถึงการกำหนดพื้นที่ปลอดภัยและการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อเตือนภัยในจุดเสี่ยงตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

การป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนและเตรียมความพร้อมรับมือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยการจัดทำแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน การติดตั้งระบบเตือนภัย การอบรมและฝึกซ้อมบุคลากร รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อสถานการณ์ไม่คาดคิด

สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีมาตรการดูแลและส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ครอบคลุมการตรวจสุขภาพ การให้ความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันโรค รวมถึงการจัดการสุขาภิบาลและการเฝ้าระวังโรคติดต่อเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสภาวะที่ดีและปลอดภัยสำหรับทุกคนในสถานศึกษา

ความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาควบคุมและจัดการการสัญจรทั้งภายในและรอบสถานศึกษาให้ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร รวมถึงการสร้าง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยการวางแผนการจัดการการเดินทาง การทำประกันอุบัติเหตุ และการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมโดยรอบโรงเรียน

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หมายถึง พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ครอบคลุมจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งมีการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว อันส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงโรงเรียนที่ต้องปรับตัวและเผชิญกับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากบริบทดังกล่าว

ความปลอดภัยของสถานศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง การบริหารจัดการและการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่มีความปลอดภัยรอบด้านให้นักเรียน ครู และบุคลากร โดยครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างกายภาพ สิ่งแวดล้อม จิตใจ และสังคมวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วในพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีลักษณะเฉพาะที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงจากมลพิษทางอุตสาหกรรม อุบัติเหตุ และภัยธรรมชาติ ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้เรียนและบุคลากร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สถานศึกษา/โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาของรัฐ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาของรัฐ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ ง.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
ยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ									
1.	สถานศึกษาของท่านมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสีงก่อสร้างเป็นประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	การติดตั้งระบบไฟฟ้าในสถานศึกษาของท่านมีความปลอดภัยเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดครอบคลุมทุกพื้นที่สำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	อุปกรณ์เตือนภัยในสถานศึกษา มีการตรวจสอบและใช้งานได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	สถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาสีงก่อสร้างภายในให้เหมาะสมต่อการใช้งานและปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7.	สถานศึกษาของท่านจัดพื้นที่ในสถานศึกษาโดยมีการแบ่งโซนปลอดภัยสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
8.	สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งรั้วหรือกำแพงเพื่อเพิ่มความปลอดภัยบริเวณรอบสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดการซ่อมแซมพื้นที่เสียหายอย่างรวดเร็วเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ (ต่อ)									
10.	สถานศึกษาของท่านมีมาตรการ ป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อมภายใน อาคาร	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน									
11.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำ แผนเผชิญเหตุฉุกเฉินที่ครอบคลุม ทุกสถานการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	สถานศึกษาของท่านมีการ ฝึกอบรมการป้องกันเหตุฉุกเฉินให้กับ บุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13.	สถานศึกษาของท่านมีการฝึกซ้อม รับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	ระบบเตือนภัยในสถานศึกษาของ ท่านมีการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพ พร้อมใช้งาน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15.	สถานศึกษามีของท่านมีการร่วมมือ กับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่ม ความปลอดภัย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
16.	สถานศึกษามีของท่านมีการติดตั้ง ระบบแจ้งเตือนภัยในทุกพื้นที่สำคัญ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17.	สถานศึกษามีของท่านการอบรม การจัดการเหตุฉุกเฉินให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	สถานศึกษาของท่านมีการกำหนด บทบาทและหน้าที่ของบุคลากร ในเหตุการณ์ฉุกเฉิน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19.	สถานศึกษาของท่านมีการสื่อสาร ข้อมูลแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินให้ทุกคน ทราบอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน (ต่อ)									
20.	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผล และปรับปรุงแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร									
21.	สถานศึกษาได้จัดการตรวจสุขภาพ ประจำปีสำหรับนักเรียนและบุคลากร ทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22.	นักเรียนและบุคลากรได้รับข้อมูล และคำแนะนำด้านสุขภาพและ การป้องกันโรค	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23.	ระบบสุขภาพในสถานศึกษา ของท่านมีความสะอาดและปลอดภัย เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24.	สถานศึกษาของท่านมีมาตรการ เชิงรุกในการป้องกันและเฝ้าระวัง การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25.	สถานศึกษาของท่านมีการจัด กิจกรรมหรือตั้งพื้นที่เพื่อสนับสนุน สุขภาพจิตใจของผู้เรียนและบุคลากร	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
26.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดพื้นที่ เฉพาะสำหรับการปฐมพยาบาลพร้อม ด้วยอุปกรณ์ที่จำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27.	สถานศึกษาของท่านดำเนินการ ตรวจสุขภาพจิตหรือติดตาม สถานการณ์ทางจิตใจของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
28.	สถานศึกษาของท่านมีการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของ นักเรียนและบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร (ต่อ)									
29.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดการด้านสุขภาพเพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
30.	สถานศึกษาของท่านมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม									
31.	สถานศึกษาของท่านมีมาตรการควบคุมการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกของสถานศึกษามีความปลอดภัยเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดทำเครื่องหมายจราจรและทางม้าลายบริเวณรอบ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
33.	สภาพแวดล้อมรอบสถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาให้เหมาะสมและปลอดภัย	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	ใช้ได้
34.	สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดเส้นทางหรือวิธีการเดินทางที่ปลอดภัยแก่บุคลากรและนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35.	สถานศึกษาของท่านมีการทำประกันอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนและบุคลากร	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
36.	สถานศึกษาของท่านมีการบำรุงรักษาพื้นที่จอดรถในสถานศึกษาให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล	
		1	2	3	4	5				
ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)										
37.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดการ ขยะในสถานศึกษาที่เหมาะสมและ ปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
38.	สถานศึกษาของท่านมีพื้นที่สีเขียว หรือการปลูกต้นไม้เพื่อปรับปรุง สิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
39.	สถานศึกษาของท่านมีมาตรการ ลดปัญหามลพิษทางอากาศหรือเสียง รบกวน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
40.	สถานศึกษาของท่านมีการติดตั้งไฟ ส่องสว่างในพื้นที่สำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ตารางที่ ง.2 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
ยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ข้อความการสัมภาษณ์เชิงลึก									
1.	ท่านมองว่ากรอบนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ใช้อยู่ปัจจุบัน มีจุดแข็งและข้อจำกัดอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	นโยบายหรือแนวทางใดที่ท่านเห็นว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการยกระดับความปลอดภัยในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ในการกำหนดนโยบายความปลอดภัย ท่านมีการใช้ข้อมูลหรือหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	ท่านมีแนวทางดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ของนักเรียนและบุคลากรอย่างไรให้ครอบคลุมและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	ปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานด้านนี้คืออะไร และท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	สภาพโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนของท่านส่งผลต่อความปลอดภัยอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.	หากมีโอกาสพัฒนา ท่านจะให้ความสำคัญกับสิ่งใดก่อน และเพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	โรงเรียนของท่านมีการเตรียมความพร้อมและรับมือเหตุฉุกเฉินอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9.	จากประสบการณ์ที่ผ่านมา อะไรคือบทเรียนสำคัญที่ได้จากการเผชิญเหตุจริงหรือการซ้อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ง.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ข้อความการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)									
10.	มีปัจจัยอะไรที่ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11.	โรงเรียนของท่านติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างไร	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12.	ข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลได้นำไปใช้ปรับปรุงงานในด้านใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ง.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
ยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ข้อความการสนทนากลุ่ม (ต่อ)									
1.	ในมุมมองของท่าน อะไรคือปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	มีเหตุการณ์หรือกรณีตัวอย่างใดที่ทำให้เห็นความสำคัญของการบริหารความปลอดภัยอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติใดที่คิดว่าน่าสามารถนำไปเป็นต้นแบบให้โรงเรียนอื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	มีวิธีการใดที่ช่วยให้บุคลากรและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	ปัญหาหรือข้อจำกัดร่วมที่หลายโรงเรียนเผชิญคืออะไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	หากจะปรับปรุงระบบความปลอดภัยในภาพรวมของเขตพื้นที่ ควรเริ่มจากจุดใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.	การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือภาคีเครือข่ายมีความเพียงพอและตรงตามความต้องการหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	ท่านคาดหวังให้มีการสนับสนุนหรือความร่วมมือในรูปแบบใดเพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ จ.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
ยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	
1	0.51
2	0.73
3	0.50
4	0.74
5	0.69
6	0.70
7	0.79
8	0.40
9	0.64
10	0.68
ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	
11	0.78
12	0.73
13	0.58
14	0.66
15	0.78
16	0.52
17	0.69
18	0.76
19	0.71
20	0.72
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	
21	0.59
22	0.79
23	0.85
24	0.87
25	0.75

ตารางที่ จ.1 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร (ต่อ)	
26	0.80
27	0.69
28	0.69
29	0.71
30	0.81
ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	
31	0.53
32	0.43
33	0.85
34	0.67
35	0.53
36	0.81
37	0.75
38	0.63
39	0.55
40	0.70

จากตาราง 24 แสดงว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.40 ถึง 0.79 ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.52 ถึง 0.78 ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.59 ถึง 0.87 และด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.43 ถึง 0.85

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ จ.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ
 ความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ	
1	0.57
2	0.60
3	0.24
4	0.51
5	0.70
6	0.75
7	0.80
8	0.34
9	0.62
10	0.80
ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	
11	0.68
12	0.71
13	0.64
14	0.72
15	0.55
16	0.82
17	0.69
18	0.69
19	0.70
20	0.74
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร	
21	0.72
22	0.67
23	0.65
24	0.75
25	0.67

ตารางที่ จ.2 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร (ต่อ)	
26	0.81
27	0.77
28	0.76
29	0.81
30	0.83
ด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม	
31	0.57
32	0.80
33	0.61
34	0.80
35	0.67
36	0.73
37	0.68
38	0.66
39	0.67
40	0.65

จากตาราง 25 แสดงว่า ค่าความเชื่อมั่นรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับความปลอดภัยของสถานศึกษาในบริบทเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านความปลอดภัยทางกายภาพ จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.24 ถึง 0.80 ด้านการป้องกันและรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.55 ถึง 0.82 ด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.65 ถึง 0.83 และด้านความปลอดภัยด้านการจราจรและสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.57 ถึง 0.80

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวสุรัสวดี สุขยิ่ง
วัน เดือน ปีเกิด	12 มกราคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	111 หมู่ 1 ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 21110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนแก่ง“วิทยสถาวร” 164 ถนนพลงช้างเผือก ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 21110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2559	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2569	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี